

TÄISKASVANUTE HINGAMISPÄEVAKOOLI
ÕPPETÜKID

**SINU SÕNA ON MU JALALE LAMBIKS:
PIIBEL TÄNASEL PÄEVAL**

Jonathan Oey Kuntaraf
Kathleen Kiem Hoa Oey Kuntaraf

Aprill, mai, juuni

Adventistide Koguduste Eesti Liidu Hingamispäevakooli osakond
2007

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette SPA Peakonverentsi täiskasvanute hingamispäevakooli osakond. Õppetükkide ettevalmistus kulgeb ülemaailmse hingamispäevakooli käsikirjade hindamise komitee üldjuhtimisel. Selliselt peegeldavad väljaantud õppetükid ka komiteepoolset panust.

Piibel tänasel päeval

Kristlastena usume, et Jumal ilmutab ennast meile selles langenud maailmas. Ta kasutab selleks paljusid eri võimalusi, ent üks olulisemaid tänapäeval kättesaadavaid võimalusi on Piibel, mille me usume olevat lõplik ja täielik tõe mõõdupuu langenud maailmale.

Piibel ütleb enese kohta tõepoolest asju, mida väga vähesed raamatud julgeksid teha. Kuid Piibli väiteid toetab tohutu hulk tõendeid. Pealegi toetab Piibli väiteid suur hulk tõendeid, mille leiame temast enesest.

Asi pole lihtsalt Piibli lehekülgedel leiduvates muljetavaldavates, uskumatutes prohvetikuulutustes, täpses vastavuses ajaloolistele faktidele ega Jumala ilmutuses. Kõigil neil asjadel on oma oluline osa näitamaks, et Piibel on tõepoolest Jumala Sõna. Suurimaks tõendiks, mis Piibli kasuks räägib, on tõenäoliselt siiski selle positiivne mõju kõigi üle, kes selle õpetused vastu võtavad ja oma ellu rakendavad. Vaatamata prohvetikuulutuste täitumisele, ajaloolisele tõendusmaterjalile ja kõigele muule, jääb teatud mõttes veenvaimaks tõendiks Piibli jumalikkusest selle võime tuua inimeste ellu lootust, rõõmu ja usku töötuste täitumisse ka tuhandeid aastaid peale selle kirjapanekut. Paljude sajandite vältel on inimesed kogu maailmas leidnud Piiblist vastused oma sügavaimaile vajadustele. Ja miks ka mitte? Tegu on ju selle Isiku suurima ilmutusega, kes ainsana suudab need vajadused rahuldada – see on meie Looja ja Lunastaja, Jeesus Kristus.

Niisuguste pooltargumentide tõttu pole imeks pandav, et inimesed on alati Piibli ehtsuses ja usaldusväärsuses kahelnud. Kas see on tõesti Jumala Sõna? Kas universumi Looja tõepoolest kõneleb nende lehekülgede kaudu? Kuivõrd usaldusväärsed on need tekstid? Millised teaduslikud tõendid, kui neid üldse on, kinnitavad selle raamatu jumalikku inspireeritust? Mida räägib Piiblist arheoloogia? Ja kui me ka jääme uskuma Piibli jumalikku päritolu, kas siis selle õpetused on kohandatavad meie ellu 21. sajandil? Kui jah, siis kuidas ja miks?

Käesoleva veerandi õppetükid käsitlevad neid ja paljusid teisi küsimusi. Oleksime võinud pealkirjastada need „Miks ma usun Piiblit,“ sest õppetükkide autorid põhjendavad lugejaile, miks usaldavad nemad Piiblit ja miks on sellest saanud nende elu vaimulik ja moraalne juht.

Samuti näeme, kuivõrd ajakohane on Piibel tänapäevalgi – see tähendab muljetavaldavalt palju raamatu puhul, mille viimased osad kirjutati ligikaudu 1700 aastat enne, kui kirurgid jõudsid arusaamisele, et operatsiooni eel oleks päris arukas käsi pesta. Ja taas näeme, et just Piibli vägi muuta elu paremaks on üheks suurimaks tõendiks tema ajakohasusest ja tähtsusest.

Jonathan Kuntaraf, tuntud ka Oey Giok Kun, on pärit Indoneesiast. Õppetükkide kirjutamise ajal oli ta Peakonverentsi juures asuva Hingamispäevakooli / isikliku teenistuse osakonna juhi abi. Temal ja ta abikaasal, dr Kathleen Liwidjaja'l (Peakonverentsi Tervise ja Karskuse osakonna kaastöölisel) on kaks täiskasvanud last.

Sisukord

1. Hääl taevast
2. Viimane sõna
3. Piibli prohvetikuulutuste täitumine
4. Piibel on usaldusväärne
5. Kui kivid kisendavad
6. Piibel ja teadus
7. Sõna meie elus
8. Lootuse ilmutus
9. Piibel ja tervis
10. Piibel ja õnn
11. Igapäevane tarkus
12. Kasvamine Sõna läbi
13. Jumala Sõna püsib

Lühendid

- AA - EGW: Apostlite teod
AH - EGW: Adventkodu
(1...7)BC - SPA Piiblikommentaarisid
COL - EGW: Kristuse tähendamissõnad
DA - EGW: Ajastute igatsus
Ed - EGW: Kasvatus
Ev - EGW: Evangelism
EW - EGW: Varajased kirjutised ehk Kogemused ja nägemused
GC - EGW: Suur võitlus
MB - EGW: Mõtteid õndsakskiitmise mäelt
MH - EGW: Suure Arsti jälgedes
PK - EGW: Prohvetid ja kuningad
PP - EGW: Patriarhid ja prohvetid
SC - EGW: Tee Kristuse juurde
(1...3)SM - EGW: Valitud kuulutused
(1...9)T - EGW: Tunnistused kogudusele

1. õppetükk — 31. märts – 6. aprill

Hääl taevast

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1. Mo 3:8, 9; 2. Sa 12:1-7; Jes 59:2; Jer 38:14-19; Hes 4. ptk; Am 3:7; 2. Tim 3:16; 2 Pe 1:20, 21; 3:1.

Meelespeetav tekst: „Jumal, kes muiste palju kordi ja mitmel viisil rääkis esivanematele prohvetite kaudu, on nüüd päevade lõpul meile rääkinud Poja kaudu, kelle ta on seadnud kõigi asjade pärijaks, kelle läbi ta on ka maailmad teinud” (Heb 1:1, 2).

Juhtmõte: Inimkonna pattulangemisest peale on Issand suhelnud meiega mitmesuguste vahendite kaudu.

Kui palju maksab üks inimene? Puhtkeemilisest vaatepunktist vaadates päris palju. Võttes aluseks erihinnangud, annab proteiinide, ensüümide, RNA, DNA, aminohapete ja biokemikaalide hulk inimorganismis inimese väärtuseks sõna otseses mõttes miljoneid dollareid.

Loomulikult saab meie tõelist väärtust mõista ainult Jeesuse elu ja surma kaudu. Kui me poleks Jumala silmis hindamatu väärtusega, ei oleks meie lunastamise eest niisugust määratud hinda makstud.

Kuidas on aga Issand ilmutanud meile häid sõnumeid meie kallihinnalisusest ja lunastusest? Sel nädalal heidame pilgu neile mitmetele kommunikatsioonivõimalustele, mida Jumal on meiega suhtlemiseks kasutanud.

Jah, Jumal räägib jätkuvalt meiesuguste patuste ja allakäinud olevustega. Määrava tähtsusega küsimus on: kas me kuulame, mida Ta meile ütleb?

Jumal otsib inimest

Enne pattulangemist suhtlesid Aadam ja Eeva Jumalaga silmast silma. Patt purustas selle suhte. Inimesed kaotasid võimaluse oma Loojaga näost näkku suhelda. Mitte sellepärast, et Jumal oleks muutunud, vaid muutunud oli Aadama ja Eeva suhe Temaga.

Loe Jes 59:2. Kuidas selgitab see kirjakoht patu mõju meie suhtele Jumalaga?

Patu tõttu ei suutnud Aadam ja Eeva seista Issanda ees (vt 1. Mo 3:8). Nad hakkasid Jumalat kartma. Patt oli lükanud nad Loojast eemale. Mis aga veelgi olulisem, seesama patt, mis lahutas inimese Loojast, on lahutanud rahvad, kuningriigid, suguharud, kogukonnad, kogudused ja perekonnad üksteisest. See on elu ebameeldiv tõsiasi, mida igauks meist on ühel või teisel kombel kogunud.

Loe 1. Mo 3:9. Milline tähtsus on sellel salmil? Miks peaks Jumal, kes kõike teab, küsima midagi sellist?

Sageli kuulnud väljend „Inimene otsib Jumalat” kannab eneses selget irooniat. Tegelikult toimub vastupidine – Jumal otsib inimest. Ta otsib meid, kasutades kõikvõimalikke teid ja vahendeid, et meid päästa. Alustades 1. Moosese raamatuga ja lõpetades Ilmutusraamatuga, alates Moosesest kuni Johanneseni näitab Piibel meile Jumalat, kes otsib inimesi, Tema sügavat soovi meid puudutada, meile öelda, et Ta on meie kõrval ja et Ta armastab meid vaatamata meie pattudele (Jes 5:1-5; Mat 23:37).

„Kus sa oled?” See küsimus ei käi niivõrd meie füüsilise asukoha kuivõrd meie vaimuliku olukorra kohta. Kas meil on elav suhe oma Looja ja Lunastajaga, kes on meie heaks nii palju teinud? Kuidas vastad sina Issanda küsimusele „Kus sa oled?” ja miks vastad just nii?

Jumal ja prohvetid

Loe Am 3:7. Mida räägib see kirjakoht prohvetite olulisusest inimkonnale?

Algusaegadest peale, pärast otsesuhte purunemist, on Jumal suhelnud meiega prohvetite kaudu. Prohvetite töö oli mitmeid eesmärke: nad teavitasid Jeesuse mõlemast tulekust; näitasid, et Jumal väärtustab inimesi piisavalt, selleks et valida nende seast prohveteid Teda esindama; nad olid Issanda töövahendid, kelle kaudu avaldus Tema armastus oma rahva vastu ja Tema iseloom; nad hoiatasid võimalike karistuste eest. Prohvetid rääkisid lunastusplaanist ja Issand kasutas neid Piibli kirjutamisel.

Loe 2. Sa 12:1-7, Jer 38:14-19; Hes 4. ptk., 2. Pe 3:1. Kuidas annavad prohvetid edasi oma sõnumit?

Võrdle 2. Aj 20:20 ja Lk 16:31. Siin näeme kaht suhtumist prohvetisse. Teatavas mõttes kuulume meiegi ühte neist kahest rühmast. Me kas usume, mida Jumal meile ütleb (sageli oma prohveti suu läbi) või mitte. Lõppude lõpuks peegeldab meie suhtumine prohvetitesse üksnes meie suhtumist Temasse.

Kuidas me teame, et meie usk on tõeline? Kas on võimalik end selles osas petta – olla veendunud oma usu ehtsuses, kui tegelikkuses on asjad vastupidi, sarnaselt paljude Iisraeli juhtidega kogu selle rahva ajaloo vältel?

Vastus on lihtne. Jeesus on osutanud sellele palju kordi. „Kui te armastate mind, siis pidage mu käske!” (Jh 14:15). „Miks te mind hüüate: “Issand, Issand!” ega tee, mida ma ütlen?” (Lk 6:46).

Seitsmenda päeva adventistidena väidame me end uskuvat prohvetite kirjutisi. Kas ka tegelikult? Kas sinu teod eelmisel nädalal peegeldasid sinu usku või uskmatust, ustavust või ustavuse puudumist? Milline on ainus võimalus sellele küsimusele ausalt vastata? Mida parandaksid, kui see oleks võimalik?

Ilmutus Jeesuse Kristuse kaudu

Samal ajal kui kõige sagedamini ilmutas Jumal end oma prohvetite suu läbi, on Jeesuse Kristuse tulek sellesse maailma Jumala võimsaim ja täielikem ilmutus. Lõppude lõpuks oli Jeesus Jumal, ja elas siin inimihus. Mida enamat võiksime nõuda?

Ehkki Jeesus tuli maailma hoopis teistsugusel viisil ja kujul kui inimesed olid oodanud, näitasid Tema elu ja õpetus inimkonnale, milline on Jumala tahe. Kristuse ajal elanud inimesed ootasid silmapaistvust, mis oleks rahuldanud nende maised ootused. Nad ootasid võimu ja mitte alandlikkust, majesteetlikkust ja mitte tagasihoidlikkust. Ometi avaldus Jeesuse tulekus Jumala Isa tegelik iseloom.

Kuidas kinnitavad järgnevad kirjakohtad seisukohta, et Jeesus ilmutas täielikult Jumalat?

Mat 11:27 _____

Joh 1:14, 18 _____

Jh 14:8-11 _____

2. Ko 4:6 _____

Heb 1:1-3 _____

Joh 14:8-12 ütleb, et need, kes on näinud Jeesust, on näinud Isa, sest Jeesus ja Isa on üks („mina olen Isas ja Isa on minus“). Nende lähedane suhe on midagi palju enamat kui õpetaja ja õpilase suhe. Jeesuse sõnad on midagi palju enamat kui lihtsalt inimese sõnad – need ilmutavad meile Jumala enese tegusid. Seepärast, kui me tutvume Jeesusega, saame tuttavaks ka Isaga. Parim viis õppida tundma Jumala armastust ja Tema headust on õppida isiklikult tundma Jeesust Kristust.

Kui sa ütled enese Jeesust tundvat, siis kuidas vastad küsimusele: Missugune on Jeesus? Ole valmis oma vastust hingamispäevakooli klassis teistega jagama.

Jumal räägib täna

„Te uurite pühi kirju, sest te arvate nendest saavat igavese elu – ja just need on, mis tunnistavad minust” (Jh 5:39).

Oleme arutlenud jumalikust kommunikatsioonist prohvetite ja Jeesuse Kristuse kaudu. Ent jumalik suhtlus ei ole piiritletud üksnes Piibli aegadea.

Kuidas ilmutab Jumal end meile?

2. Tim 1:5 _____

Fil 4:9 _____

Joh 5:39 _____

Ii 12:7-10 _____

L 107:1-8 _____

Joh 4:16 – 18, 26 _____

Ülaltoodud kirjakohtad näitavad selgesti, et Jumal pole mitte kunagi tahtnud varjata meie eest elu eesmärki. Ta on teinud kõik endast oleneva, et meil oleks võimalik teada saada tõde ja päästeteed. Jumal on ilmutanud end looduse, teaduse, Piibli, Jeesuse, jumaliku ettenägevuse kaudu meie elus, inimsuhete ja oma Püha Vaimu kaudu. Tema kuju, mis peegeldub neist, kes on oma elu pühendanud Talle, on samuti üheks ilmutuseks Jumalast.

Kuidas on lood sinuga? Kuidas suhtles Jumal sinuga viimati? Veelgi olulisem on aga vastus küsimusele: Kui hoolikalt sa Teda kuulasid? Ka sellele küsimusele on lihtne vastust leida. Tuleb vaid eneselt küsida – kas ma teen seda, mida Issand mul teha käsib, või ei? See ongi sinu vastus.

Jumal räägib Piibli kaudu

Loe 2. Tim 3:16 ja 2. Pe 1:20, 21. Võta oma sõnadega kokku nende kahe kirjakoha peamine sõnum. Mida peaksid nad meist igapäevale ütlema?

Paljudel juhtudel käskis Issand prohvetitel oma sõnad kirja panna ja paljud neist sõnadest on säilinud tänaseni. Need moodustavadki meie Piibli. Näiteks: „Mooses kirjutas üles kõik Issanda sõnad.” (2. Mo 24:4; vt ka 2. Mo 34:27, 3. Mo 26:46). Joosuale anti ülesanne panna kirja Issanda sõnad (Jo 24:26). Issand palus ka Jeremijal kirjutada raamatusse sõnad, mis Ta oli prohvetile rääkinud. Aastaid hiljem räägib prohvet Taaniel (Tn 9:2), kuidas ta luges Jeremija kuulutusest muu hulgas välja ka Issanda tõotuse tuua oma rahvas peale 70 aastast orjapõlve koju tagasi. Taanielilgi kästi kirjutada raamat, silmas pidades eriti neid, kes „lõpuajal” elavad (Tn 12:4). Seega ilmutab Issand end läbi kogu Piibli. Kirjapandud kuulutusena on Piibel Jumala tahte väljendus.

On huvitav märkida, et Piiblist enesest ei leia me sõna *Piibel*. See on tuletatud ladinakeelsest sõnast *biblia*, "raamatud," mis omakorda pärineb kreekakeelsest sõnast *biblos*, „raamat.” Püha Piibel tähendab seega „pühasid raamatuid.” See on ka tõepoolest sobiv nimetus, kuna Piibel koosnebki paljudest raamatutest – 39 Vana Testamendi raamatust ja 27 Uue Testamendi raamatust.

Hoolimata suurest stilistilisest ja vormilisest erinevusest, räägib Piibel, alates esimesest ja lõpetades viimase raamatuga, armastavast Jumalast, universumi Loojast, kes astub alla oma langenud olevuste juurde. Jumala armastus on Piibli sõnumi keskpunkt, mis avaldub kõige selgemini Kristuse kaudu, kes tuli siia maailma, elas inimesena ja suri Kolgata Ristil. See on ka universumi tähtsaim tõde. Seepärast tuleb kõiki Piibli suuremaid tõdesid õppida nimelt selles valguses.

Millist rolli on Piibel mänginud sinu suhtes Jumalaga? Milliseid võimalikke muutusi pead ette võtma, selleks et Piibilil oleks veelgi suurem kaal sinu teekonnal koos Jeesusega?

Edasiseks uurimiseks: Ellen G White'i raamatust „Patriarhid ja prohvetid” peatükk „Loomine”, orig lk 44-51; „Kiusatus ja langemine” lk 52-62; „Lunastusplaan” lk 63-70; raamatust „Suur võitlus”, „Sissejuhatus” lk V-XII.

„Jeesus kõneles asjust, mida inimesed vajasid; Ta tundis nende probleeme. Ta tegi tõe kauniks, esitades seda sirgjooneliselt ja lihtsalt. Tema kõne oli puhas, talitsetud ja selge nagu allikavesi. Tema hääl kõlas muusikana nende kõrvadele, kes olid harjunud rabide monotoonse kõnega. Kuigi Tema õpetus oli lihtne, kõneles Ta erinevalt kõikidest teistest nagu see, kellel on meelevald. Rabid kõnelesid kahtluse ja kõhklusega, justkui võiks Pühakirja tõlgendada kord nii, kord naa. Kuulajad sattusid iga korraga üha suuremasse segadusse. Kuid Jeesus õpetas Pühakirja kaheldamatu autoriteedina. Ükskõik millest Ta kõneles, esitas Ta öeldut väega, millele ei saanud vastu vaielda.” – DA 253.

Küsimused aruteluks:

1. Jumal pole kunagi kaotanud meie suhtes lootust. Kuidas peaksid selle tõsiasja valgel suhtuma oma sugulastesse, sõpradesse või naabritesse? Kuidas mitte kunagi kaotada lootust teiste suhtes?

2. Arutlege vastuste üle teispäevase osa lõpus. Millised on sarnasused? Millised erinevused? Mida saate üksteiselt õppida?

3. Mida öelda inimesele, kes ütleb enese pingsalt otsivat Jumalat ja Tema tahet? Kuidas praktiliselt aidata sellisel inimesel kuulda Jumala häält?

4. Rääkige oma kogemustest, kui Jumal on teiega võimsalt rääkinud. Mis juhtus? Mis veenis sind, et tegu oli tõepoolest Issandaga? Kas on olemas vahendeid, mille abil kontrollida, kas tegu oli kindlasti Jumala häälega? Kui jah, siis millised need vahendid on?

2. õppetükk — 7. – 14. aprill

Viimane sõna

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mat 4:4-10; 21:42; 22:29; 26:54, 56; Gal 1:11, 12; 2 Pe 1:19-21; 3:16.

Meelespeetav tekst: „Kogu Pühakiri on Jumala sisendatud ja kasulik õpetamiseks, noomimiseks, parandamiseks, kasvatamiseks õiguses, et Jumala inimene oleks täiesti varustatud ja valmis igale heale teole” (2. Ti 3:16, 17).

Juhtmõte: Kust tuleb Piibli autoriteet?

Kõik me elame mõne kõrgema võimukandja võimu all, kes see siis ka poleks. Kristlastena usume, et kõrgeimaks võimukandjaks on Jumal, kelle tahe väljendub Piiblis. Seega on Piibel viimane (otsustav) sõna kõigis asjus.

Ent miks peaks keegi meist asetama end ühe raamatu võimu alla? Vastus on lihtne – Piibel pole lihtsalt mingi raamat, vaid Jumala Sõna.

Seega, tänu oma Autorile, Issandale Jumalale, taevaste ja maa Loojale, on sellesse Raamatusse kätketud jumalik autoriteet. Sest lõppude lõpuks, kelle võimu all on Jumal? Mitte kellegi. Seepärast on ka Piibel nii esimene kui viimane Sõna.

Käesoleval nädalal heidame pilgu Pühakirja autoriteedile. Mida ütleb Pühakiri enda kohta ise? Milliseid väiteid esitab Ta nii enda kui oma päritolu kohta? Kuidas käsitlesid Piibli kirjutajad Piibli teisi raamatuid? Ja mis kõige olulisem: mida on Jeesus isiklikult Pühakirja kohta öelnud? On ju ilmselge, et just Temal on öelda otsustav sõna oma Sõna kohta.

Issanda Sõna

Piibli kirjutajad on väitnud uskumatuid asju raamatute kohta, mida nad kirjutasid. Oma sõnumi algallika kinnituseks kasutati väljendeid nagu „Issand kõneleb” (Jes 1:2), „Nõnda ütleb Issand” (Am 1:3), „Issanda sõna, mis tuli...” (Mi 1:1) või „See on sõna, mille Issand mulle ilmutas” (Jer 38:21).

Vana Testamendi kirjutajad tunnistavad, et nende kuulutus pärines otse Jumalalt. See on „Issanda sõna,” mis tuli niisugustele Vana Testamendi autoritele nagu Jeremija, Hesekiel, Aamos ja teised (Jer 1:1, 2, 9; Hes 1:3).

Loe 2. Sa 23:2, Hes 2:2, 11:5, 24, Mi 3:8. Milline ühine lõim läbib neid kõiki?

Loe Lk 1:70 ja 2. Pe 1:19-21. Mida ütleb Uus Testament Vana Testamendi päritolu kohta?

Loe Ro 4:3 ja Gal 1:11, 12. Milline veendumus oli Paulusel Pühakirja suhtes? Milline võim seisab Pauluse sõnul tema poolt kuulutatava evangeeliumi taga?

Paljude sajandite jooksul on kõik need mehed, olenemata suuresti erinevatest olukordadest ja päritolust, tunnistanud üht ja sama – et nende kirjapandud kuulutused pärinesid Jumalalt, kes andis neile käsu kõik Tema poolt öeldu üles tähendada.

Millist praktilist mõju avaldab meie igapäevasele elule usk, et prohvetid said oma tööks inspiratsiooni Jumalalt? Teisisõnu, kuivõrd hästi peegeldab sinu elu usku Pühakirja jumalikku päritolusse? Millised sinu teod viimase 24 tunni jooksul on astunud üle Piibli selgeist õpetusist?

Jumalikust hingusest**Loe 2. Ti 3:16. Milline on Pauluse sõnul Pühakirja päritolu ja autoriteet?**

Kreekakeelne sõna 2. Ti 3:16 „sisendatud” [inspireeritud] tähendab sõnasõnalt „jumalikust hingusest.” See näitab selgelt, et Pühakiri pärineb Jumalalt. Jumal võimaldas oma sõnumitoojail, prohvetitel ja apostlitel mõista ning edasi anda seda, mida Ta oli neile usaldusväärset ja autoriteetsel moel ilmutanud.

Loe 1. Mo 2:7 ja L 33:6 ülaltoodud salmi ja „inspiratsiooni” määratluse valguses. Milline ühine mõte neid kirjakohti seob? Mida peaks see ütlema meile Piibli autoriteedi kohta?

Seesama loov vägi, mis pani aluse maailmale, seisab ka Pühakirja taga! Mõtiskle selle hämmastava tõe üle.

Issand andis oma Sõna edasi mitmeid eri vahendeid kasutades. Lisaks ilmumisele nägemustes ja unenägudes tõi Ta sõnumeid otse inimestega suheldes (2. Mo 3:2-7), inglite kaudu (Tan 8:15, 16) või sündmuste tunnistajaks olnud inimeste kaudu (1. Joh 1:1-3).

Olenemata sellest, millise suhtlemisviisi Jumal valis, polnud Piibli kirjutajad Tema jaoks lihtsalt kirjutusmasinad. Jumal ei kasutanud neid sarnaselt kirjutusmasinaga vajutades kirjutamiseks klahvidele. Igal kirjutajal on oma stiil ja neid erinevusi näeme kogu Piiblis. Olulisim on mõista, et tegu pole nende meeste isikliku kuulutuse, vaid Jumala poolt neile edastatud sõnumiga, mille kirjapanijad nad olid. Need olid Jumala, mitte kirjameeste sõnumid (2. Sa 23:2; Am 3:8).

Piiblit kui jumalikku ilmutust nimetatakse autorile viidates ka „Issanda raamatuks” (Jes 34:16), „Jumala evangeeliumiks” (Ro 1:1), „Jumala sõnumiteks” (Ro 3:2), „Jumala heaks sõnaks” (Heb 6:5) ja „Kristuse sõnaks” (Kol 3:16).

Võrdle Pühakirjas esinevaid eri kirjutamisstiile. Näiteks Paulust Johannesega, Jesajat Moosese või Johannesega. Kas mõni neist räägib sinuga selgemalt kui teine? Kui jah, siis miks? Miks säilitas sinu arvates Jumal oma Sõnas igale autorile omase kirjapildi?

Kristuse suhtumine Pühakirja

Tänapäeval eksisteerib Piibli autoriteedi, ehtsuse, rolli ja muu suhtes palju kõikvõimalikke vaateid. Kahjuks ei suutu paljud kristlased Piiblisse kui autoriteetsesse Jumala Sõnasse.

Milline autoriteet Piibilil siis tegelikult on? Kuulakem Kõrgeimat Võimukandjat, Jeesust. Kuidas suhtus Tema Pühakirja?

Mida räägivad järgnevad kirjakohtad meile Kristuse suhtumisest Pühakirja autoriteetsusesse? Mat 4:4-10; 21:42; 22:29; 26:54, 56; Mk 2:25; 12:36; Lk 4:21.

Need on vaid mõned kirjakohtad, mis näitavad, et Jeesus pidas Pühakirja tõeliseks, autoriteetseks Jumala Sõnaks. Jeesus uskus Loomist (Mk 10:6), Noad ja veeuputust (Mat 24:37-39) ning Joonat ja suurt kala (Mat 12:39-41). Samuti viitas Ta esimese inimpaari loomisele (Mat 19:4) ning tsiteerib Mat 19:5 abielu algsest eesmärgist rääkides 1. Mo 2:24.

Loe Lk 24:25-27 ja Joh 10:35. Kuidas tunnistavad Jeesuse sõnad Tema täielikust usaldusest Vana Testamendi vastu tervikuna?

Jeesus ise tõendab oma missiooni Pühakirja kasutades: „Sest kui te usuksite Moosest, siis te usuksite ka mind, sest tema on kirjutanud minust. Aga kui te isegi tema kirju ei usu, kuidas te siis saate uskuda minu sõnu?” (Joh 5:46, 47). Peale ülestõusmist tsiteerib Jeesus Emmause teel oma teenistuse tähtsusest rääkides samuti Pühakirja. „Ja hakates peale Moosesest ja Prohvetitest, seletas Jeesus neile ära kõigist kirjadest selle, mis tema kohta käib” (Lk 24:27).

Kogu oma elu vältel kasutas Jeesus Pühakirja, rääkis Pühakirjas käsitletud teemadel, propageeris seda, tõstis Pühakirja kõrgele ja tõlgendas seda. „Jeesus on Pühakirja tõeline tõlgendaja. Tema kuulutus on võti, mis avab meile Vana Testamendi õige tähenduse. ... Iisraeli pühade kirjade kasutamine Kristuse poolt on meile Piibli tõlgendamise eeskujuks. Meid peab juhtima põhimõte, mis rajaneb veendumusel, et Jumala lunastustöö Iisraeli ajaloos täitus Kristuses.” – Hans LaRondelle, „How to Understand the End-Time Prophecies of the Bible” (Sarasota, Fl.: First Impressions, 1997), lk 13.

Apostlid ja Pühakiri

Ka Uue Testamendi kirjutajad näitasid üles täielikku usaldust Pühakirja vastu.

Loe Jk 2. ptk. Kuidas kinnitab ta usku Vana Testamendi autoriteeti?

Ainuüksi Kirjas roomlastele tsiteerib Paulus enam kui neljakümnel korral Vana Testamendi. Peale selle on Rooma kirja peatükid otseselt rajatud Vana Testamendi tsitaatidele või viidetele. Ta tsiteerib Jesajat vähemalt neljakümne viiel korral. Selles mõttes ei erine Peetruse kirjad Pauluse omadest. Tegelikult on kõik apostlite kirjad lahutamatult seotud Vana Testamendiga (vt ka Mat 1:23, 3:3; Heb 10:7; 1. Joh 3:12).

Uue Testamendi autorid kinnitavad veendunult oma usku Pühakirja päritolusse (Jk 1:5). Jk 1:11 leiduv noomitus rikkaile rajaneb Js 40:6, 7 ja L 103:15-l. Apostel Peetrus rõhutab oma vankumatut usku Vana Testamendi prohvetikuulutustesse 2. Pe 1:21. Rääkides 1. Pe 1:19 sellest, et meid on lunastatud Kristuse kalli vere läbi, vihjab ta samuti Vanale Testamendile (2. Mo 12:5).

Ro 1:17 evangeeliumist rääkides kasutab Paulus evangeeliumi alusena põhimõtet, mis leidub Ha 2:4. Kirjeldades inimkonna patust olemust (Ro 3:10-12), viitab apostel L 14:1-3-le. Kõneldes juutidega Roomas, ütleb ta: „Püha Vaim on hästi rääkinud prohvet Jesaja kaudu teie isadele.” (Ap 28:25).

Apostlid olid vankumatult veendunud, et Pühakiri on Jumala Sõna. Nelipühil ütles Peetrus: „Mehed-vennad! Täide pidi minema kirjasõna, mis Püha Vaim on Taaveti suu läbi ette kuulutanud” (Ap 1:16). Paulus on öelnud: „Kui te meie käest saite kuulda Jumala sõna, siis te ei võtnud seda vastu mitte inimeste sõnana, vaid sellena, mida see tõepoolest on – Jumala sõnana” (1. Te 2:13).

Millised tegurid töötavad teie kultuurikontekstis vastu Pühakirja usaldamisele eilse ja tänase õppetüki valguses? Kuidas neid mõjutusi ära tunda ning end ja teisi nende eest kaitsta?

Ühtsus vaatamata erinevustele

Loe 2. Pe 3:16. Millele viitab Peetrus kui Pühakirjale?

Peetruse viide Pauluse kirjadele kui Pühakirjale on piiblisine tõend nii Vana kui Uue Testamendi vaieldamatust autentsusest – mõlemat peetakse Jumala Sõnaks (vt ka 1. Te 2:13). Hoolimata eri autoritest ja väga mitmesugustest sündmustest näeme ometi nende mõlema kirjeldamatut ühtsust.

Vana Testamendi kirjutised hõlmavad tuhandet aastat. Seejärel tekkis ligikaudu 500 aasta pikkune paus, mille jooksul Piiblit ei täiendatud. Nimetatud paus lõppes Uue Testamendi-aegse algristikoguduse sünniga. Uue Testamendi raamatud kirjutati valmis esimese sajandi AD teisel poolel. Seega kulds Piibli lõplikuks valmimiseks ligikaudu 1500 aastat.

Loe järgnevad kirjakohtad: 3. Mo 19:18; 5. Mo 6:5; Mat 22:36-40; Joh 13:35; 1. Ko 13. ptk. Millist olulist ühendavat teemat need kõik puudutavad?

Üheks tugevaimaks argumendiks Piibli valmimisest jumalikul juhtimisel on selle kooskõllalisus. Ehkki Piibli kirjutajad olid väga erinevat päritolu, on Piibli sisul üks domineeriv eesmärk. Piibli kirjutamisse andsid oma panuse kuningad, peaminister, karjused, kalurid, prohvetid, preestrid, tõlner, arst ja paljud teiste elualade esindajad – kuid nad kõik kirjutasid ühest ja samast Jumalast. Mõned raamatud on ajaloolise kallakuga, mõned prohvetlikud. Mõned kirjutasid luule-, teised proosavormis. Mõned raamatud kujutavad endast misjonitöö aruannet, teised koguduste või üksikisikute kirjavahetust. Ometi räägib igaüks neist ikka ühest ja samast armastavast ja hoolivast Jumalast; igaüks neist teavitab meid samast lunastusplaanist ja igaüks neist tõstab kõrgele ühe ja sama õiguse mõõdupuu. Kõik nad vaatavad ettepoole ühe ja sama igavese autasu suunas. See pole juhus. Kõik see tõendab, et Piibli kirjutajail oli üks ja sama inspiratsiooniallikas.

Milline on sinu lemmik üldine teema Pühakirjas? Mis puudutab sinu südant kõige enam? Otsi mõlemast Testamendist välja kirjakohtad, mis sellest räägivad. Võta need kirjakohtad hingamispäevakooli kaasa.

Edasiseks uurimiseks: Raamatust „Seitsmenda päeva adventistid usuvad” peatükk „Jumala Sõna” lk 4-15; 1 SM „The Inspiration of Prophetic Writers”, lk 15-23; 3 SM „The Primacy of the Word” lk 29-33.

„Piibli on kirja pannud Jumala poolt inspireeritud mehed, kuid see pole Jumala mõtte- ega väljendusmall. Eneseväljendusoskused pärinevad inimestelt. Piiblis pole esindatud Jumal kui kirjutaja. ... Piibli kirjapanijad olid Jumala kirjamehed, mitte Tema kirjutusvahendid. Vaadake erinevaid kirjutajaid. Mitte Piibli üksikud sõnad pole inspireeritud, vaid inimesed, kes need sõnad kirja panid. Inspiratsioon ei puuduta inimese sõnu või väljendeid, vaid inimest ennast, kes Püha Vaimu mõjutusel täitub mõtetega. Ent sõnu mõjutab iga inimese individuaalne mõtlemine. Nii seguneb jumalik meel inimlikuga. Jumalik meel ja tahe ühineb inimliku meele ja tahtega – nii saabki inimeste poolt väljaõeldu Jumala sõnaks.” – 1 SM 21.

„Piibel osutab Jumalale kui oma Autorile; ometi on selle kirja pannud paljud inimkäed. Piibli erinevate raamatute erinev stiil tunnistabki erinevatele kirjutajatele eriomastest joontest.” GC V.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis vastuste üle neljapäevase osa küsimusele.
2. Millised teised autoriteedi allikad võivad Piibliga võistelda? Nimetage neid (valitsus, meedia, teadus, kultuur jne) ja arutlege klassis selle üle, kuidas ühelt poolt aktsepteerida ilmalikku võimu ja samas juhinduda Piiblist kui oma elu kõrgeimast autoriteedist.
3. Pühakirjas leidub kahtlemata raskestimõistetavaid asju. Miks ei peaks see meid üllatama, kui arvestame seda, millest Pühakiri räägib ja milliseid teemasid käsitleb? Kuidas aidata üksteisel säilitada usku Pühakirja kui Jumala Sõnasse, hoolimata sellest, et me ei suuda kõike mõista?

3. õppetükk — 14. – 20. aprill

Piibli prohvetikuulutuste täitumine

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jes 52:13-53:12; Tn 2. ptk; Mat 24:24; Joh 13:19.

Meelespeetav tekst: „Tuletage meelde endisi asju muistsest ajast, sest mina olen Jumal ja kedagi teist ei ole, mina olen Jumal ja ükski ei ole minu sarnane, kes algusest alates kuulutab lõppu ja aegsasti ette, mida veel ei ole tehtud, kes ütleb: Minu nõu läheb korda ja ma teen kõik, mis ma tahan” (Jes 46:9, 10).

Juhtmõte: Piibli prohvetikuulutused jäävad üheks võimsaks faktoriks meie usu rajamisel.

Inimesed küsivad asjatundjailt nõu aktsiate oodatava liikumise kohta. Viimased suudavad neile rääkida kõigest, mis börsil toimub, välja arvatud see üks asi, mis kõiki huvitab: millises suunas muutub aktsiate kurss tulevikus.

Jumal teab tulevikku. Ta on meile seda ikka ja jälle tõestanud mõnede uskumatute Piibli prohvetikuulutuste kaudu. Paljud neist kirjutati väga kaua aega enne ettekuulutatud sündmuste toimumist. Siiski toimusid need sündmused alati täpselt nii nagu Issand oli oma prohvetikuulutuses öelnud. Täna võime seda öelda, kuna vaatame ajas tagasi, võrdleme Piibli ettekuulutusi ajaloo ja näeme, et need on tõesti täitunud. „Tõesti, Issand Jumal ei tee midagi, ilmutamata oma nõu oma sulaseile prohveteile” (Am 3:7).

Kui veendume, et möödaniiku ettekuulutused on täitunud punktipealt, on meil julgust usaldada ka Issanda tulevikku puudutavaid ettekuulutusi, millest suurimaks on töotus Jeesuse teisest tulekust.

Käesoleval nädalal uurime mõnd olulisemat Pühakirja prohvetikuulutust. Mida neist õppida võime? Milline põhimõte peitub prohvetikuulutuse taga? Kuidas aitavad prohvetikuulutused kasvatada meie usaldust Piiblit kui Jumala Sõna vastu?

Prohveti volitus

Heebrea keeles tähendab tegusõna *naba* „prohvetlikult rääkima”. See osutab isikule, kes räägib inspiratsiooni mõjul. Nimisõna *nabi* tähendab kõnemeest, prohvetit, isikut, kes on volitatud rääkima kellegi teise nimel (vt 2 Mo 6:28-30; 7:1). Teine Piiblis kasutatav sõna prohvetiandega inimese kohta on „nägiija”, mis on tõlgitud kahest erinevast heebreakeelsest sõnast, millest mõlemad tähendavad *nägema*. Sellest võime järeldada, et prohvetitele oli antud võime rääkida tulevikusündmustest, mida tavalised inimesed ei pruukinud ette näha. Seega, prohvetid mitte ainult ei näinud seda, mille suhtes teised olid pimedad, vaid nad olid ka Jumala poolt kutsutud neist asjust rääkima innu ja väega.

Loe Mat 24:24. Mille eest hoiatab Jeesus seoses prohvetitega? Millise vihje võime sellest hoiatusest välja lugeda?

Jeesuse hoiatusest valeprohvetite eest võib järeldada ka õigete prohvetite olemasolu nimetatud ajal. Lõppude lõpuks, kui me eitame prohvetite, see tähendab kogu prohveteerimise anni olemasolu lõpuajal, siis pole ju mingit mõtet hoiatada inimesi ka valeprohvetite eest.

Loe Mat 24:32, 33 ja Joh 13:19. Milline põhimõte prohvetikuulutuse toimimisest siin avaldub?

Nende sõnadega näitab Jeesus, et prohvetiand ei tähenda ainuüksi tuleviku ettekuulutamise võimet. Tegelikult on prohvetluse üheks eesmärgiks kinnitada meie usku Jumalasse ja Tema Sõnasse peale ettekuulutatud sündmuste toimumist. Mida enam näeme täitunud prohvetikuulutusi, seda enam on meil võimalusi uskuda Piibli jumalikku päritolu.

Prohvetikuulutusi on mitmesuguseid. Ühed kuulutavad ette Messia, Issanda Jeesuse Kristuse tulekut, teised iisraellaste ja mitmesuguste rahvaste/riikide tulevikku, kolmandad maailmalõpu sündmusi ja sellest kaugemaidki asju.

Mõtiskle prohvetikuulutuste osa üle oma usuelus. Mida kasulikke oled selle aja jooksul õppinud prohvetikuulutuste kohta? Mida soovitaksid või kuidas hoiataksid selle imepärase anni osas noort kristlast või kedagi, kes alustab prohvetikuulutuste uurimist esmakordselt?

Varased prohvetikuulutused

„Uskuge Issandasse, oma Jumalasse, siis te jääte püsima! Uskuge tema prohveteid, siis õnnestub teil kõik” (2. Aj 20:20).

Juba Piibli kõige esimeses, 1. Moosese raamatus näeme, et prohvetikuulutused mängivad Jumala töös langenud inimkonna heaks olulist rolli.

Otsi üles järgmised kirjakohtad. Mida kuulutati ette ja millal need ettekuulutused täitusid?

1. Mo 3:15 _____

1. Mo 6:13 _____

1. Mo 12:1-3 _____

1. Mo 15:13, 14 _____

1. Mo 18:10 _____

Tagasi vaadates on lihtne jälgida, millise täpsusega antud prohvetikuulutused täitusid. Ent aseta end Noa olukorda, kellele öeldi, et taevast sadav vesi hävitab kogu maa, samas kui Piibel räägib, et kuni selle ajani ei olnud kunagi varem vihma sadanud (vt ka PP 96, 97). Või siis Aabrahami ja Saara olukorda, kellele tõotati last ja kes olid ammu lapsesaamise east väljas. Nende jaoks oli tegu väga tõsise usuprooviga (Heb 11:7-11), usaldamaks Jumala ettekuulutust tulevaste sündmuste suhtes.

Milliseid Jumala tõotusi ootad sina täituvat? Mida õpetavad sulle Tema usaldamisest Piibli tegelased, kes uskusid Jumala tõotuste täitumisse?

Taanieli raamatu 2. ptk-i prohvetikuulutus

Loe Tn 2. ptk-i prohvetikuulutust. Mida õpetab see Jumala väest kuulutada ette tulevikku?

Maailma ajalugu toetab selle hämmastava prohvetikuulutuse täpsust. Babüloonia kuldne kuningriik valitses maailma aastatel 605-539 e.m.a. Babüloonia mõju ulatus kaugele ja temast kujunes võimsaim riik Lähis-Idas. Tänapäeval asuvad Baabüloni linna varemed Iraagis, enam kui 70 km Bagdadist lõunas. Piibel mitte ainult ennustas Babüloonia langemist (Jer 51:49, 53), vaid ütles ka selgelt, kelle juhtimisel algab Babüloonia-vastane rünnak (Jes 45:1-4). Küros seisis Baabüloni väravail umbes 175 aastat pärast prohvetikuulutuse teatavaks tegemist.

Meedlased ja pärslased valitsesid maailma aastatel 539-331 e.m.a. Jumal oli aga Tn 2:39 öelnud, et seejärel tuleb võimule „veel kolmas kuningriik, vasest, mis valitseb kogu maa üle.” Tn 8:21 selgitab ühemõtteliselt, et kolmas kuningriik on Kreeka. Aleksander Suure juhtimisel vallutas Kreeka sõjavägi kiiresti maailma, kandes vasest valmistatud rinnakaitseid ja kiivreid, kilpe ja mõõku. Niisiis oli vask väga sobilik metall sümboliseerimaks Kreekat.

Seejärel vallutas Kreeka impeeriumi raudne Rooma aastal 168 e.Kr., mis oli sellesama prohvetikuulutuse järjekordseks täitumiseks. Rooma valitsus kestis kauem kui ükskõik millise teise maailmariigi võim. Enam kui 500 aastat võimutses Rooma impeerium Briti saartest Araabia laheni, Põhjamerele Saharani, Atlandi ookeanist Eufratini.

Ent Taaniel oli öelnud, et sellest riigist saab „jagatud kuningriik” (Tn 2:41). Rooma jagunes iseseisvaks riikideks, millest hiljem kujunesid kaasaegse Euroopa riigid ja rahvad, mis „ei püsi üksteise küljes, nagu raud ei segune saviga” (43. s). Meie elamegi sellel jalalabade ja varvaste ajastul.

Järgmine kuningriik saab olema Jumala igavene kuningriik. Taaniel oli täpselt ette öelnud sellele eelnenud riikide saatuse. Seega oleks äärmine rumalus mitte usaldada tema sõnu viimase, Jumala kuningriigi kohta.

Mõtiskle selle hämmastava prohvetikuulutuse üle: Taaniel, kes elas enam kui 500 aastat enne Kristust, kirjeldas Euroopat sellisena nagu meie seda täna tunneme! Kuidas oleks ta saanud seda teha ilma Jumala väeta? Kas sinu usk kõigub? Kas sul on vahel raske Issandat usaldada? Loe veelkord seda või mõnda teist täitunud prohvetikuulutust ja palu Issandal nende abil sinu usku kasvatada.

Messias prohvetikuulutustes

Kõigist Vana Testamendi prohvetikuulutustest kõige võimsamad on Jeesuse esimest tulekut ette kuulutavad prohvetlikud ennustused. Messia tulekust räägib umbes 60 Vana Testamendi prohvetikuulutust. Ühe võimsaima leiame Jesaja raamatust.

Loe Jes 52:13-53:12. Kuidas iseloomustatakse siin Messiat? Kuidas täitusid need karakteristikud Jeesuse elus?

Tegu on Piibli ühe võimsaima prohvetikuulutusega. See sisaldab sedavõrd spetsiifilisi üksikasju, mis välistab kõik võimalused selle ettekuulutuse enneaegse täitumisega spekuloida. Antud prohvetikuulutus on olnud ja on ka jätkuvalt kristliku usu tõsiseltvõetavaks tõendiks.

Allpool on ära toodud mõned Vana Testamendi prohvetikuulutused Jeesusest ja nende täitumine Uues Testamendis. Mida õpetavad need Jumala Sõna usaldusväärsest?

Vana Testamendi prohvetikuulutus	Täitumine Uues Testamendis
Jes 7:14	Mat 1:23
Mi 5:1	Lk 2:4-7
Tn 9:25	Lk 3:1-23
Ho 11:1	Mat 2:14

Peaks olema põnev jälgida, kuidas viitab Jeesus Tema enda kohta tehtud prohvetikuulutustele ja nende täitumisele pärast Tema ülestõusmist. Kahele jüngrile Emmause teel ütles Ta: „Eks Messias pidanud seda kannatama ja oma kirkusesse minema?” Ja hakates peale Moosesest ja Prohvetitest, seletas Jeesus neile ära kõigist kirjadest selle, mis tema kohta käib" (Lk 24:26, 27). Enda kohta käivate ettekuulutuste hulgas võisid olla Tema sünni (Jes 7:14), teenistust (Jes 9:1, 2), Tema hülgamist (Jes 53:3), Tema käte ja jalgade läbitorkamist (L 22:16), Tema pilkamist ja mõnitamist (6.-8.s), Tema ristilöömist koos patustega (Jes 53:12) ja Tema ülestõusmist (L 16:10) puudutavad ennustused.

Tänu sellele, mida Jeesus nende prohvetikuulutuste täitumisega korda on saatnud, võid, olenemata oma minevikust, seista andeksantuna Jumala ees ja usaldada täielikult Tema tegusid sinu eest. Kuidas peaks see oluline tõde päästmisest usu kaudu sinu elu muutma? Kuidas on see juba muutunud? Millised teised muutused peavad veelgi toimuma?

Teine tulek

Nagu see nädal on näidanud, täitused paljud minevikus antud prohvetikuulutused täpselt ennustustele vastavalt ja sageli vägagi hämmastaval moel. Ent need prohvetikuulutused täitused kõik minevikus. Piiblis on aga ka tulevikust rääkivaid prohvetikuulutusi. Neist olulisimad on loomulikult Kristuse teisest tulekust rääkivad prohvetikuulutused.

Kui kõik Jeesuse esimest tulekut ennustanud prohvetikuulutused täitused punktipealt, mida räägib see Tema teist tulekut puudutavatest prohvetikuulutustest?

Enne oma jüngritest lahkumist kinnitas Jeesus neile oma taastulekut: „Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid kaasa enese juurde, et teiegi oleksite seal, kus olen mina” (Joh 14:3). Peetrus, Jeesuse üks lähimaid jüngreid, kirjutab: „Meie ootame aga tema töötuse järgi uusi taevaid ja uut maad, kus elab õigus” (2. Pe 3:13).

Piibel ilmutab mitte üksnes Kristuse teise tuleku viisi, vaid ka sellele eelnevad ajamärgid. Loe järgnevaid Tema tulekule viitavaid prohvetikuulutusi ja märgi ristiga need, mida näeme juba täitumas:

1. Valeprohvetid (Mat 24:4, 5)
2. Sõjad ja kuuldused sõjast (Mat 24:6, 7)
3. Näljahädad (Mat 24:7)
4. Epideemiad (Lk 21:11)
5. Maavärinad (Mat 24:7)
6. Sotsiaalsed probleemid (2. Ti 3:1-5)
7. Inimesed elavad hirmus (Lk 21:26)
8. Teadmiste kasv (Tn 12:4)
9. Märgid ja imeteod (Lk 21:11)
10. Skeptitsismi kasv (2 Pe 3:3, 4)
11. Evangeeliumi kuulutamine (Mat 24:14)

Päris täpne meie maailma kirjeldus, kas pole? Sealjuures ka imekspandav, sest need tekstid kirjutati palju sajandeid tagasi. See on veel üheks tõendiks Piibli usaldusväärsusest.

Kas oleksid rõõmus või hirmul, kui teaksid, et Jeesus tuleb homme? Mida räägib sinu vastus sinu ja Jumala vahelisest suhtest?

Edasiseks uurimiseks: E. G. White'i raamatust „Prohvetid ja kuningad” ptk „Nebukadnetsari unenägu” orig lk 491-502; 3 SM peatükk „The Bible Prophets Wrote for Our Time” (Piibli prohvetid kirjutasid meie jaoks) lk 338, 339 ja „Can All Have the Gift of Prophecy” (Kas kõik saavad prohvetianni?) lk 340, 341.

„Kristuse hääl kõneleb usuisade ja prohvetite kaudu Aadama päevist maailma ajaloo lõpuni. Vana Testament kõneleb Lunastajast sama selgesti nagu Uus. Just muistsete prohvetikuulutuste valgus paneb Kristuse elu ja Uues Testamendis toodud õpetused nii kaunilt ja selgelt särama. Kristuse imeteod kõnelevad Tema jumalikkusest, kuid veel mõjuvama tunnistuse sellest, et Ta on maailma Lunastaja, saame Vana Testamendi prohvetikuulutusi Uues Testamendis kirjutatuga võrreldes.” DA 799.

„Igale lavale astunud rahvale anti luba esiletõusuks, et see täidaks oma rolli, mille Ülevaataja ja Püha oli sellele määranud. Prohvetikuulutus ennustas maailma suurte impeeriumide esiletõusu ja langust: Babüloonia, Meda-Pärsia, Kreeka ja Rooma. Neist igäihe, nagu ka vähem võimsate riikide puhul, ajalugu kordus. Igale riigile oli antud prooviaeg, igaüks neist langes, tema hiilgus kustus ja võim hävis.” PK 535.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis sellenädalase õppetüki üle üldiselt. Millised selles käsitletud asjad torkasid enim silma ja aitasid teil paremini mõista prohvetikuulutuse rolli ja selle toimimise põhimõtet?

2. Miks keelduvad nii paljud inimesed, vaatamata prohvetikuulutustes leiduvatele ohtratele tõenditele Pühakirja ehtsusest, ikkagi sellesse uskumast? Millised teised tegurid võivad siin oma osa mängida? Mil moel on võimalik neid barjääre murda?

3. Maailmas leidub palju veidraid õpetusi prohvetluse teemal. Kuidas saab teie klass aidata koguduseliikmel, eriti uutel, rajada oma usku kindlalt Piibli prohvetikuulutustele ja nende taga peituvatele põhimõtetele?

4. õppetükk — 21. – 27. aprill

Piibel on usaldusväärne

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Mat 5:17, 18; 24:35; Jh 10:34, 35; Ro 8:34; 1. Ko 15:6, 12-19; Gal 3:22; 2 Ti 3:16; Jak 2:23; 1. Pe 1:25.

Meelespeetav tekst: „Pühitse neid tões, sinu sõna on tõde” (Joh 17:17).

Juhtmõte: Miks peaks Jumal andma meile oma Sõna ja samas mitte andma tõendeid selle usaldusväärse kohta?

Mark Twain on kunagi öelnud, et kuuldused tema surmast on tugevasti liialdatud. Sedasama võib väita ka Piibli kohta. Enam kui ühel korral on kuulutatud, et see Raamat on peagi surnud ja temast saab üksnes möödaniku relikt. Paarsada aastat tagasi sõnas Ameerika patrioot Thomas Paine üht oma kirjutist kommenteerides: „See kirjatöö hävitab Piibli. Hiljemalt 100 aasta pärast võib Piiblit leida vaid mõnest muuseumist või kasutatud raamatute poe kõige tagumisest sapist.” Väide osutus ekslikuks.

Ometigi ei lõpe rünnakud Piibli vastu. Huvitav on sealjuures märkida, et kriitikud tulevad ja lähevad, aga Piibel on jäänud. Piiblit kritiseerivad mõtteavaldused, mis ühel hetkel tunduvad olevat teravad ja revolutsioonilised, on ammu unustusehõlma vajunud, aga Piibel püsib endiselt. Silmapaistvateks õpetlasteks peetud meeste tööd, mis seadsid küsimärgi Moosese või Jesaja kirjutiste autentsuse kohale, on unustatud, samal ajal kui Moosest ja Jesajat loetakse tänapäevalgi nagu maailmas.

Möödunud nädalatel vaatlesime mõningaid teemasid, mis kinnitavad Piibli usaldusväärst. Sel nädalal jätkame Piibli usaldusväärse teemal. Kui täpne on tänapäeval kasutusel olev Piibel, arvestades tõsiasi, et koopiamasin ja digitaalne skanner on viimase aja leiutised? Kuidas me saame selle täpsuses kindlad olla? Kuidas saab seda usaldada?

Otsigem siis vastuseid nendele küsimustele.

Tõendid

Algusest peale on Saatan Piiblit vihanud. Lõppude lõpuks on just seal kirjas kogu lunastusplaan algusest lõpuni. Igaüks võib Piibli vahendusel leida tee igavesse ellu. Seega pole Saatan viha Pühakirja vastu mingi ime.

Sajandite jooksul on Piiblit üritatud palju kordi hävitada. Kui Piibli massilise ringluse tõttu muutus lõpuks selle hävitamine võimatuks, võttis Saatan kasutusele uue taktika: kui pole võimalik hävitada Piiblit ennast, siis tuleb hävitada selle usaldusväärsus. Nii tekkiski niinimetatud *kõrgem kriitika*, mis on väga edukalt laostanud usku Piiblisse kui Jumala Sõnasse. Paljude õpetlaste jaoks pole Piibel muud kui üks iidne tekst, midagi Egiptuse Surnute Raamatu juudi variandi taolist. Ajaloolises mõttes küll huvitav, kuid ei mingit jumalikku päritolu.

Otsi üles Mat 5:17, 18; 24:35; Joh 10:34, 35; 1. Pe 1:25. Mida räägivad need tekstid Piibli usaldusväärsest?

Siin tekib üks probleem. Me tõestame Piibli usaldusväärsest tekstidega Piiblist enesest. Siin on tegu ringmõtlemisega. Kuidas saab Piibli abil tõestada Piibli usaldusväärsest? Seda võib võrrelda mingi sõna definitsiooniga, kus on kasutatud sedasama defineeritavat sõna.

Teisalt on Jumal andnud meile terve hulga põhjusi Piibli usaldamiseks. Meile on antud piisavalt nii Piiblist enesest kui väljastpoolt seda pärinevaid tõendeid, mis kinnitavad meile Piibli usaldatavust. Me ei pea uskuma seepärast, et keegi käsib meil seda teha. Jumal annab meile kõik vajalikud tõendid usaldamiseks Piiblit kui Tema Sõna, ent viimane teelõik tuleb meil läbida usus. Oluline on siiski tõsiasi, et võime Piiblit usaldada, kuna Jumal on andnud selleks piisavalt tõendeid.

Mida vastaksid inimesele, kes küsib sinult: "Miks sa usud Piiblit? Miks on Piibel sinu arvates Jumala Sõna? Miks sa elad vastavalt Piibli õpetustele?" Miks vastaksid just nii?

Vana Testament

Loe Mk 15:28; Lk 4:21; Jh 13:18; 17:12; 19:24; Gal 3:22; 2. Ti 3:16; Jak 2:23. Kuidas suhtuvad Vana Testamendi kirjadesse Uue Testamendi kirjutajad? Milline sõnum peitub selles meile?

Nagu möödunud nädalal nägime, leidub Piiblis hämmastamapanevaid prohvetikuulutusi, millede täitumine on võimsaks tunnistuseks nii Vana kui Uue Testamendi usaldusvärsusest – kumbki annab oma panuse teise ehtsuse kinnituseks.

See pole veel kõik. Paljude aastate vältel on *kõrgema kriitikaga* tegelevad õpetlased püüdnud selgeks teha, et Piibel on ebausaldusväärne. Esiteks, kõige varasemad heebreakeelse Vana Testamendi täiskomplektid on pärit alles aastast 900 AD. Koopiamasinate puudumise tõttu esineb ümberkirjutatud tekstides palju vigu. Seega, kuidas saab Vana Testament olla usaldatav?

1947. aasta alguses sai maailm teada „sajandi suurimast arheoloogilisest leiust.” Surnumere lähedal asuvatest koobastest leiti savianumad, mis sisaldasid tänapäeval "Surnumere käsikirjade" nime all tuntud pärgamente, millest paljud pärinesid ajast 150 a. e Kr kuni 70 a AD, mis tähendab, et leitud tekstid olid üle tuhande aasta vanemad kui paljud teised teada olnud tekstid. Sealhulgas leiti tänaseni vanim täielik Jesaja raamatu käsikiri ja fragmente pea kõigist Vana Testamendi raamatuist. Lisaks mõlema Saamueli raamatu räbaldunud koopiad ja kaks terviklikku peatükki Habakuki raamatust.

Võrreldes Surnumere kirjarulle olemasolevate käsikirjadega, olid õpetlased üllatunud leides, kuivõrd täpsed on kaasajal kasutusel olevad Piiblid. Enamikel juhtudel oli tegu väikeste grammatiliste erinevustega. Surnumere kirjarullide leidmine on andnud meile väljastpoolt pärineva tõendi Vana Testamendi tekstide usaldusvärsusest.

Mis mõtet oleks Jumalal anda meile oma Sõna, mida ei saaks usaldada? Või mitte anda Piibli usaldusvärsust kinnitavaid tõendeid? Miks ei peaks me usaldama Piiblit täpselt samuti nagu usaldame selle Piibli Jumalat?

Uus Testament

Loe Ilm 22:18, 19. Kui tõsiselt suhtub selle kirjakoha alusel Piibli sõnadesse Issand?

„Olen teiega aus ... Kui ma sain esmakordselt teada, et Uuest Testamendist pole säilinud ühtki originaali, olin tõsiselt skeptiline. Ma mõtlesin: „Kui kõikidel meil on koopiaste koopiaste koopiad, siis kuidas võin ma olla kindel, et Uus Testament, mida me tänapäeval loeme, on kasvõi kaudseltki sarnane originaaliga?” – Lee Strobel „The Case for Christ”, lk 58, 59.

Hea küsimus. Ka meil tuleb eneselt küsida: „Kas Jumal ei jäta meile usaldusväärset allikat, millest võiksime teada saada Tema tahte?” Veelgi enam, kas Ta ei anna meile tõendeid usaldamiseks neid allikaid, millel Ta on meile jätnud?

Eilne osa näitas, et Surnumere käsikirjade leidmine oli oluline sündmus, mis aitas tõendada Vana Testamendi usaldatavust. Kas samasuguseid tõendeid on võimalik leida ka Uue Testamendi usaldusväärse kinnituseks?

Üks hämmastavamaid asju Uue Testamendi kohta, mis veenvalt kinnitab selle usaldusväärset, on tõsiasi, et siiani leidub suures koguses Uue Testamendi käsikirju – palju enam kui ühestki teisest iidsest käsikirjast. Issand on jätnud meile rikkaliku käsikirjalise pärandi, mis tunnistab tänapäeval kasutusel oleva Uue Testamendi vastavusest algtekstile. Õpetlased Norman Geisler ja William Nix väidavad: „Uuest Testamendist on säilinud mitte ainult suurem käsikirjade hulk, vaid see on säilinud ka puhtamal kujul kui ükskõik milline teine oluline raamat – selle puhtuseks tuleb lugeda 99,5 protsenti.” – Strobel, lk 65.

Lisaks on olemas veel terve hulk väliseid tõendeid – terve hulk tsitaate ja väljavõtteid Uue Testamendi algeist koopiastest, mis leiduvad varaste kirikuisade kommentaarides, jutlustes ja kirjades. Apostellike kirikuisade kirjatööd aastatest 90 kuni 160 AD näitavad enamiku Uue Testamendi raamatute head tundmist nende autorite poolt. 20. sajandi keskpaigaks oli leitud enam kui 1800 eksemplari neist niinimetatud "lugemistundidest." Kuna need kirjutised peegeldavad sedavõrd lähedalt tänapäevast Uut Testamenti, on ka need kiriku algusaegadest pärinevad käsikirjad tõsiseltvõetavaks tõendiks Uue Testamendi tekstide usaldusväärsest.

Kui kindel on sinu usk Piiblist kui Jumala Sõnasse? Küsi endalt: „Kui ma ei saa usaldada Piiblit, siis mida ma üldse usaldada saan?” Mis sel juhul järele jääb?

Sisemised tõendid: I osa

Milliseid tõendeid võime lisaks eelmistel päevadel käsitletuile leida kinnitamaks usku Piiblistse kui Jumala Sõnasse?

Mõtiskle Uue Testamendi jutustuse üle Jeesusest. Milline Tema elus toimunud sündmus pole mitte ainult kõige uskumatum (ehk siis mitte eriti igapäevane), vaid ka äärmiselt oluline kristlusele tervikuna? Vt Ro 8:34; 1. Kor 15:12-19.

1. Ko 15. peatükis rõhutab Paulus väga selgelt, kui võrd kesksel kohal on Jeesuse ülestõusmine meie usus. Teisisõnu, kui Kristus ka suri meie eest meie Asemikuna, poleks sellest olnud mitte mingit kasu ilma Tema ülestõusmiseta. See näitab, kui oluline on nimetatud sündmus kõigele, millesse usume.

Roomlaste poolt ristilöödud juut oli tavaline asi – seda juhtus iga päev. Surnuist ülestõusnud juut oli kaugelt midagi muud. Ometi kuulutavad Uue Testamendi kirjutajad, et just nii sündis Jeesusega.

Loe Mat 27:51 – 28:20; Mk 16:9-14; Lk 24:35-53; Joh 20:19-31. Mis on neis kõigis ühist?

Vaatamata evangeeliumides esinevatele erinevustele (kuna kirjutajad talletasid erinevaid sündmusi) on kõigil üks ühine tunnus: need kõik tunnistavad Jeesuse ülestõusmist hauast.

On inimesi, kes leiavad, et mitte keegi ei saa pärast kolm päeva surnud olemist ellu ärgata. Nad nimetavad seda hullumeelsuseks, haige aju väljamõeldiseks või hallutsinatsiooniks.

Kui Jeesuse surnuist ülestõusmisest räägiks üks inimene, siis võiksimme ülaltooduga nõustuda. Antud juhul on aga tegu nelja inimesega! Me võime ju mõelda, et kõik neli olid hullumeelsed. Kuid seda, et kõik neli olid hullumeelsed täpselt ühtemoodi? Hallutsinatsiooniteooria siia ka eriti ei sobi.

Loe veelkord 1 Kor 15:12-19. Miks on Kristuse ülestõusmine meie usule määrava tähtsusega? Küsi endalt: Kas Jumal palub meil uskuda millessegi üleloomulikku, andmata piisavalt tõendeid selle kinnituseks? Põhjenda oma vastust.

Sisemised tõendid: II osa

Nagu eile nägime, mõte, et Jeesuse ülestõusmine on hullumeelsete jüngrite väljamõeldis, on alusetu. Mõistes, et niisugune väide pole eriti usaldusväärne, kuulutasid ülestõusmise vastased, et jüngrid on kogu Kristuse ülestõusmise loo lihtsalt välja mõelnud.

Miks pole seegi teooria tõsiseltvõetav, arvestades apostlite edaspidist saatust? Vt Lk 21:16, 17; Joh 16:2.

Miks oleksid nad sellise loo pidanud välja mõtlema? Võimu pärast? Prestiizi pärast? Raha pärast? Nende oma rahvas heitis nad enda seast välja, vaimulikud juhid hülgasid nad ja praktiliselt igapähe oli õigus neid taga kiusata – ülestõusmisest ei tõusnud jüngritele mitte mingisugust kasu ei ilmaliku võimu, mõjuvõimu ega rahalises mõttes. Vastupidi! Nad kaotasid kõik, mida see maailm pakkuda võib, jäädes kindlaks oma seisukohale.

On ka öeldud, et jüngrid mõtlesid kogu loo välja isikliku kasu silmas pidades, kuid asjad läksid lihtsal viltu. Kuna nad olid aga oma lugu niivõrd pühendunult rääkinud, ei jäänud neil muud valikut, kui jääda oma versiooni juurde. Ainus probleem peitub selles, et evangeeliumid kirjutati palju aastaid pärast Jeesuse ülestõusmist. Kui jüngrid oleksid lootnud Jeesuse ülestõusmise looga rikkaks saada või mõjuvõimu omandada, mõistnuks nad varakult, et see on asjatu lootus. Miks ka aastakümneid hiljem, kui neil oli olnud enam kui piisavalt aega kogu ettevõtmisest distantseeruda, jäid nad ikkagi endale kindlaks, sealjuures veel niisuguse kalli isikliku hinnaga?

Loe 1. Kor 15:6. Kuidas tunnistavad Pauluse sõnad veelgi kindlamini Jeesuse ülestõusmise poolt?

Paulus ütleb, et Jeesus ilmus peale ülestõusmist enam kui viiesajale inimesele, „kellest enamik on veel praegugi elus.“ Teisisõnu, Paulus on Jeesuse ülestõusmises sedavõrd kindel, et soovib inimestel nende elusolevate tunnistajatega isiklikult sel teemal rääkida. Loomulikult on üheks Pauluse kindla veendumuse põhjuseks tõsiasi, et tema isegi oli kohtunud ülestõusnud Jeesusega (Ap 9:1-8).

Mõtiskle põhjuste üle, miks usud sina Jeesusesse. Kuidas saad oma usku kasvatada? Millised tegevused seda nõrgestavad?

Edasiseks uurimiseks: 1 BC „The Languages, Manuscripts, and Canon of the Old Testament”, lk 25-45.

„Jumalal on ustavaid tunnistajaid, kelle kätte Ta usaldas tõe ja kes säilitasid Tema Sõna. Heebrea- ja kreekakeelsed käsikirjad on ajastute vältel säilinud tänu Jumala imele.” – Ellen G. White, 32. kiri, 1899.

„Lisaks Surnumere käsikirjadele on olemas veel kaks iidset tunnistajat, mis kinnitavad Vana Testamendi ümberkirjutajate täpsust. Üks neist on Vana Testamendi kreekakeelne tõlge, mida tuntakse Septuaginta nime all. Teist teksti säilitasid samaarlased, kes tänapäeval elavad Nablus’es, Palestiinas. Pole ime, et Vana Testamendi õpetlane R. Laird Harris on kokkuvõtvalt öelnud: “Praegu võime kindlalt tõdeda, et Vana Testamendi ümberkirjutajad tegid oma tööd suure hoole ja täpsusega juba 225. aastal e. Kr. Tollal oli ümberkirjutamiseks saadaval kaks või kolm tekstivarianti. Nende variantide erinevused vaid pisisasjus tunnistavad, et ka kõige varasemad ümberkirjutajad on teinud Vana Testamendi tekstide ümberkirjutamise tööd ustavalt ja hoolikalt. Vaid paadunud skeptik julgeb eitada tõsiasja, et meie Vana Testament on ääretult lähedane sellele, mida kasutas Esra, õpetades Seadust neile, kes olid pöördunud tagasi Babüloonia orjapõlvest.” – R. Laird Harris “Can I Trust My Bible?” (Chicago: Moody Press, 1963), lk 124.

Küsimused aruteluks:

1. Vene kirjanik Lev Tolstoi on kirjutanud suurepärase romaani “Anna Karenina.” Kas kujutad ette, et Tolstoi oleks olnud valmis taluma tagakiusamist, hüljatust, vangistamist ja võib-olla ka surema tõestamiseks, et kogu lugu on tegelikult toimunud, ise teades, et tegu on tema enese väljamõeldisega? Kuidas aitab niisugune võrdlus meil paremini mõista, miks on raske uskuda, et jüngrid mõtlesid Kristuse ülestõusmise loo lihtsalt välja?

2. Jumal võib anda meile ükskõik kui palju tõendeid, mis kinnitavad Tema Sõna usaldusväärsust, kuid alati jääb ruumi ka kahtlustele ja vastamata küsimustele. Kuidas saate oma klassiga aidata neid, kes maadlevad Piibli usaldusväärsuse küsimusega?

3. Vaadake klassis koos üle oma vastused pühapäevase osa viimasele küsimusele. Mida on teil üksteise vastustest õppida?

5. õppetükk — 28. aprill – 4. mai

Kui kivid kisendavad

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Jes 20:1; Na 3:2-7; Lk 19:40; Heb 11:24-27; Joh 20:24-31.

Meelespeetav tekst: „Usus keeldus Mooses, kui ta oli saanud suureks, laskmast end nimetada vaarao tütre pojaks. Ta eelistas pigem näha vaeva koos Jumala rahvaga kui üürikest aega nautida pattu” (Heb 11:24, 25).

Juhtmõte: Arheoloogial on olnud Vana Testamendi ajaloolise tõesuse kinnitamisel võtmeroll.

19. sajandi algul sattus Piibel paljude erinevate tõsiste rünnakute alla. Kurbusega tuleb tõdeda, et teravamad rünnakud tulid Piibli õpetlastelt endilt, kes väitsid, et Piiblit ja tema ajaloolisi aruandeid pole lihtsalt võimalik usaldada. Pakuti välja terve hulk uusi teooriaid põhjendamaks Piibli päritolu. Need erinesid üksteisest küll paljus, ent neid iseloomustas üks ühine joon: piibellike aruannete asetamine halba valgusesse.

Kõige huvipakkavam on aga see, et ajal, mil Piibli vastased rünnakud muutusid eriti ägedaks, hakkas arheoloogilistel väljakaevamistel ilmnenema hämmastamapanevaid leide ja samm-sammult tuli ilmsiks tõendeid, mis lükkasid ümber Piibli vastaste süüdistused.

„Möödaniku arheoloogiliste leidude valguses,” kirjutab üks tuntud Piibli õpetlane, „on arukas eeldada, et tulevased leiud toetavad jätkuvalt piibellikke pärimusi.” – Edwin Yamauchi, „The Stone and the Scriptures” (London: Inter-Varsity Press, 1973) lk 168.

Sel nädalal heidame kiire pilgu mõningatele arheoloogilistele leidudele, mis on vastanud mõnede küsimustele.

Usk ja arheoloogia

„Ta vastas: „Ma ütlen teile, kui need vaikiksid, peaksid kivid hakkama kisendama!”” (Lk 19:40).

Tõenäoliselt ei pidanud Jeesus seda öeldes küll silmas arheoloogiat, kuid miks ka mitte. Aastakümnete jooksul on paljud arheoloogilised avastused nagu Rosetta kivi ja Behistuni raidkirjad andnud suure panuse Piiblisse kirjapandu tõeseks tunnistamisel.

Aga kuulakem, mida on selle kohta öelnud mõned tuntud arheoloogid.

Dr W. F. Albright, tõenäoliselt 20. sajandi kuulsaim arheoloog, on kirjutanud: „Pole kahtlustki, et arheoloogia kinnitab Vana Testamendi traditsiooni ajaloolist autentsust.” – „Archaeology and the Religion of Israel” (Baltimore: The Johns Hopkins Press, 1942) lk 176.

Millar Burrows Yale'i ülikoolist: „Arheoloogiline töö tervikuna on kahtlemata tugevdanud usku Pühakirja aruannete usaldusväärsusse. Enam kui ühe arheoloogi austus Piibli vastu on kasvanud tänu Palestiina väljakaevamiste kogemustele.” – „What Mean These Stones?” (New Haven, Conn.: American School of Oriental Research, 1941), lk 1.

K. A. Kitchen: „Üldise usaldusväärsuse mõttes ... on Vana Testament silmatorkavalt heal positsioonil, eeldusel, et selle kirjutistesse ja kirjameestesse suhtutakse objektiivselt ja võrdsel tasandil.” – „On the Reliability of the Old Testament” (Grand Rapids, Mich.: Eerdmans Publishing Co., 2003) lk 500.

Niisugused tsitaadid teevad küll rõõmu, kuid me ei tohi rajada oma usku arheoloogiale, sest sarnaselt kõigi teiste distsipliinidega, on tegu siiski inimliku vahendiga. Teadlased on sunnitud leidud tõendeid tõlgendama ja nii omandavad kõik leiud paratamatult subjektiivse mõõtme. Pealegi, mis juhtub siis, kui keegi teeb avastuse, mida teadlased tõlgendavad olevat vastuolus piibelliku aruandega? Kas see kõigutab meie usku? On küll meeldiv, kui arheoloogiliste leidude tõlgendused klappivad sellega, millesse me usume, ent samas ei tohi meie usk põhineda kividel ega raidkirjadel, vaid Jumala töotustel, mis said ilmsiks Jeesuses Kristuses.

Loe Joh 20:24-31. Millisest ka meie usuellu sobivast põhimõttest siin räägitakse? Kuidas vastab see lugu, eriti 29. salm küsimusele: „Mis on usk?”

Mõned täitunud prohvetikuulutused

Nagu teame, on Piiblis palju prohvetikuulutusi, millest paljud on juba täitunud. Meie seisukohalt on põnev vaadata ajas tagasi, et näha, kuidas tõendab arheoloogia nende prohvetikuulutuste täitumist vastavalt Piibli ettekuulutusele.

Näiteks, Niinive oli oma võimsuse ja hiilguse tipul oleva Assüüria pealinn. Niinive oli üks tolleaegse maailma keskustest. Sealseist võimukoridoridest lähetati valitsejaid paljudesse maakondadesse üle terve hiigelsuure impeeriumi, mis ulatus idas asuvast Pärsiast ja Araabiast kuni läänes paikneva Vahemere rohetavate kallasteni, Etioopia piirist lõunas kuni Musta mereni põhjas. Ometi ütles Piibel, et see hiilgus ei jää püsima.

Mis pidi juhtuma suur Niinive linnaga vastavalt Nahumi prohvetikuulutusele? Vt Na 3:2-7.

Meedlaste ja babüloonlaste ühendatud sõjavägi hävitas linna 612. a. e. Kr. Niinive paleed põletati, templid kisti maatas ja tugevad kaitserajatised hävitati.

Loe Jes 13:19-22. Milline saatus pidi tabama teist võimsat kuningriiki, Babülooniast?

Aastakümnete jooksul on arheoloogilised leiud kinnitanud, et Baabülon oli kunagi tõepoolest suursugune linn. Baabüloni keskosa ümbritses enam kui 17 km pikkune ja peaaegu 26 m laiune müür. Selles müüris asetses palju väravaid, sealhulgas ka Ishtari värav, mille ehituskividesse oli raiutud 575 draakoni ja härja ning 120 lõvi kujutist. Baabülonis asus rikkalikult kaunistatud Nebukadnetsari palee, kus oli ka 17 m laiune ja 50 m pikkune peo ning troonisaal. Ometi kinnitab arheoloogia, et hoolimata oma kunagisest võimsusest, lebab see linn varemeis.

Millega võrrelda infot Niinive ja Baabüloni varemeiks muutumisest? Tänapäeval võrduks see uudisega, et Ühendriigid on varemeis. Mida õpetab niisugune võrdlus meile kõige maise kaduvusest? Millised peaksid olema meie elu prioriteedid?

Veel kinnitusi

Otsi üles järgmised kirjakohtad: 1. Mo 15:20; 2. Mo 3:8; Jo 1:4; 1. Ku 10:29 ja 2. Aj 1:17. Millist rahvust mainitakse kõigis neis tekstides?

Need on vaid mõned kirjakohtad, mis räägivad hetiididest. Paljude aastakümnete jooksul oli just see üheks Piibli ajaloolise ebausaldusväarsuse põhjenduseks. Miks? Sest mitte ükski iidne ajalooallikas ei räägi hetiididest. Seega kujunes teiste allikate puudumine tõendiks Piibli ebausaldusväarsusest. Hetiite peeti müütiliseks või siis paremal juhul tähtsusetuks rahvaks, kes asustas üht või kaht küla. Tänu mitmetele arheoloogilistele leidudele teame täna, et hetiidid valitsesid kunagi suurt osa Väike-Aasiast – Vahemerest Eufrati jõeni – ning selle rahva mõjuvõimu ei saa pidada Assüüria või Egiptuse omast väiksemaks. Alles koos oma impeeriumi hävimisega 1200. a. e. Kr kadusid nad suurrahvana ajaloost, säilitades vaid mõned linnriigid. Taas on kivid tunnistanud Piibli aruannete täpsusest.

Arheoloogia kinnitab ka Iisraeli ja Moabi vahelist suhet. Kuidas kujutab seda Piibel? 2. Ku 3:4-27.

Surnumerest ida pool asuvast väikesest külast on leitud moabiitide kivi, mille lasi raiuda kuningas Mesha [Meesa]. Selles kirjas räägitakse Moabi alistamisest Iisraeli poolt, nii nagu kirjutab Piibel. Tänapäeval asub moabiitide kivi Pariisis Louvre'i muuseumis. Seda peetakse väga väärtuslikuks ajalooallikaks, kuna tema tekst on äärmiselt lähedane varajaste heebrea tekstidega. Kivi raidkirjad pärinevad ligikaudu aastast 850 e. Kr.

Oletagem, et moabiitide kivi poleks leitud. Pole keeruline ette kujutada kriitikuid sõnamas: „See kinnitab veelgi Piibli ebausaldusväarsust!” – nii nagu juhtus hetiidide puhul. Millele tuleks seda tõsiasja silmas pidades rajada oma usk ja missugune alus on selleks kõlbmatu?

Ebla ja teised leiud

Üks oluline arheoloogiline leid lisaks eelnimetatuile, oli Ebla tahvlid, mis avastati Süüria linnast Ebla (Tell Mardikh) 1970-ndatel aastatel. Sealt kaevati välja 15 000 savitahvlist koosnev raamatukogu, mis pärineb ligikaudu 2300 aastast e. Kr. Ebla tahvlid „heidavad palju enam valgust antiikajaloole ja Piibli tagamaadele ning neid peetakse üheks tähtsaimaks leiuks arheoloogia ajaloos.” – Thomson Chain Reference Bible, lk 1653, 1654.

Loe Jes 20:1. Millist kuningat siin mainitakse?

Aastakümneid väideti, et niisugust kuningat pole kunagi olemas olnud, mistõttu pole Piibel ajalooallikana usaldatav. 1840-ndatel aastatel toimunud arheoloogilistel väljakaevamistel kaevati välja palee, kus asus Assüüria kuninga Sargoni kuju ja temast kõnelev raidkiri. Taas kinnitasid arheoloogilised leiud Piibli sõnu.

Millise traagilise lõpu leidis Assüüria kuningas Sanherib, kes tuli troonile peale Sargoni? 2. Ku 19:36, 37.

Väljakaevamistel leitud Assüüria raidkiri ütleb, et Teebetikuu kahekümnendal päeval tappis Assüüria kuninga Sanheribi tema mässu tõstnud poeg.

Hammurapi seadustekogu leidmine 1901-1902 Suusas ja väljakaevamised Nuzi's on valgustanud mõningaid patriarhide kombeid: näiteks Saara ümmardaja andmine Aabrahamile (1. Mo 16:1-3), esmasünniõiguse müümine toidu eest (1. Mo 25:33) ja abiellunud tütardele ümmardajate kaasaandmine (1. Mo 29:24, 29) oli antiikmaailmas väljakujunenud tava.

On alati meeldiv tõdeda, et arheoloogia, teadus, ajalugu või muu teadusharu kinnitab seda, millesse usume. Seetõttu peaksime nende kinnituste eest tänulikud olema. Samas, mida peaksime alati meeles pidama Heb 11:1 alusel?

Veel valgust

Loe Heb 11:24-27. Millest loobus nende salmide põhjal Mooses Jumala kasuks?

Millised aarded võis hüljata Mooses? 1922. a. avastas Howard Carter 14. sajandil e. Kr elanud Egiptuse vaarao Tutanhamoni hauakambri. Carteri leid aitab meil paremini mõista Moosesest ja Egiptuse varakambritest rääkivat kirjakohta. Kairo muuseumis on välja pandud enam kui seitseteist tuhat eset, mis leiti Tutanhamoni hauakambri. Sealhulgas puhtast kullast surimask, kuldne paat surnute riiki jõudmiseks, 143 kalliskivi ja teisi kallihinnalisi esemeid. Ainuüksi selle hauakambri rahaline väärtus ulatub miljarditesse dollaritesse. Seejuures on tegu vaid ühe vaarao hauakambri. Piibel ütleb, et Mooses hülgas kõik need tohutud materiaalsed varandused, hoides silme ees „nähtamatut” (Heb 11:27).

Siegfried Horn on öelnud, et Tutanhamoni hauakambri leid on olnud vastuseks ka nendele Piibli kriitikutele, kes on väitnud, et „raua mainimine Joosua ja Kohtumõistjate raamatuis on tugev argument selle kasuks, et need raamatud kirjutati tunduvalt hilisemal ajal, kuna raua kasutuselevõttu dateeriti alles 12. sajandiga e. Kr. Vaarao Tutanhamoni hauakambri leitud rauast valmistatud esemed näitavad aga, et kriitikud eksisid ja rauast esemeid kasutati juba tollal.” – „The Spade Confirms the Book” (Washington, D.C.: Review and Herald Pub Assn., 1957), lk 121.

See arheoloogiline leid on tõsiseltvõetavaks tõendiks piiblitlugude ajaloolisest täpsusest.

Loe 1. Sa 15:2, 3. Mida käskis Jumal iisraellastel teha?

Niisugused kirjakohtad häirivad paljusid inimesi. Aastakümnete jooksul on aga arheoloogia heitnud valgust ka tolleaegsetele oludele. Mõned arheoloogid väidavad, et kaananlaste religioon oli äärmiselt õel ja verejanuline, juhtides kaananlased vägivaldsuse ja allakäiguni. Kui see on tõsi, siis on arusaadav, miks kasutas Issand Iisraeli nende kohtumõistjana. Samas, 1. Mo 15:16 valgustab põhimõtet, mis aitab toimuvat paremini mõista.

Miks on oluline usaldada Issandat ja Tema headust ka vaatamata niisugustele rasketele kirjakohtadele nagu 1. Sa 15:2, 3? Meenuta isiklikke kogemusi Jumala armastusest, halastusest ja andestusest. Palu Issandal anda sulle usku Teda usaldada, sõltumata raskestimõistetavaist asjadest.

Edasiseks uurimiseks: 1 BC „Archaeology and the Recovery of Ancient History” lk 99-132.

„Sageli põhjendatud skeptiline suhtumine antiikkirjutistesse laienes ka Piiblile. Paljud leidsid, et piibllilood patriarhidest, prohvetitest, kohtumõistjatest ja kuningatest olid enamikel juhtudel samasugused legendid nagu meieni kreeka ja ladina keele vahendusel jõudnud teiste vanaaja rahvaste lood. Kõige tuntumad 19. sajandi ajaloolased ja teoloogid olid suurimad kahtlejad Piiblitlugude tõepärasuses ning kuulusid nende kõige teravamate kriitikute hulka.

„Niisugune suhtumine on pöördeliselt muutunud koos kahekümnenda sajandi tulekuga. Vana Testamendi, selle jutustuste ja õpetuste vastu näidatakse üles palju enam respekti kui vaid mõned aastakümned tagasi. Lähis-Idas tehtud arheoloogilised avastused on teinud enam kui miski muu niisuguse suhtumise muutumise heaks.

„Vana-aja tsivilisatsioonidele arheoloogia poolt suunatud valguses tõuseb Vana Testament antiikmaailma parimate teostega võrreldes esile mitte üksnes ajalooliselt usaldusväärseks, vaid ka ainulaadseks oma ulatuselt, võimult ja ülikõrgetelt ideaalidelt.” – 1 BC 100.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis selle üle, mida üldse tähendab usk Jumalasse? Mis on usk? Kust see tuleb? Millistel põhjustel inimesed selle kaotavad? Millist rolli võib meie uss mängida arheoloogia? Samas, miks ei tohi seda liigselt rõhutada, sarnaselt iga muu inimeste distsipliini, näiteks teadusega? Kuidas saame kaasa aidata üksteise usu kasvamisele?

2. Kujutle, et tõendeid hetitide olemasolu tõestuseks pole leitud. Nende puudumine annab kriitikele hea võimaluse Piiblit rünnata, vaatamata tõsiasjale, et hetiidid olid tegelikult olemas. Siit järeldub, et tõendite puudumine ei muuda midagi automaatselt vääraks. Millel peaks selle tõdemuse valguses rajanema meie usk ja millel see põhineda ei tohi?

6. õppetükk — 5. – 11. mai

Piibel ja teadus

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 1. Mo 1:1; 2:1, 2; 7:11-24; 5. Mo 4:32; L 100:3; 139:14; Jes 42:5; 45:18; Jer 33:22; Joh 1:1-3; Heb 1:2.

Meelespeetav tekst: „Issanda kartus on tunnetuse algus, meeletud põlgavad tarkust ja õpetust” (Õp 1:7).

Juhtmõte: Levinud arvamuse kohaselt on teadus Piibliga vastuolus, tegelikult saab teadus meie usku Jumala Sõnasse tugevdada.

Teadusliku revolutsiooni algaastail (17. sajandil) arvati, et sellest kujuneb üks võimalus Jumalat paremini mõista. Kõik esimesed suurkujud (Descartes, Kepler, Galileo, Kopernikus, Newton) olid veendunud, et nende töö selgitab Looja kädetööd. Oma saavutustest rääkides kirjutas Kepler: „Ma kasutan egiptlaste kullast anumaid, et ehitada neist pühamut minu Jumalale. ... Veeretan täringut ja kirjutan raamatu. Pole oluline, kas seda loevad minu kaasaegsed või tulevikuinimesed – oodaku see oma lugejaid kasvõi sada aastat, sest Jumal ise on oodanud kuus tuhat aastat, selleks et keegi uuriks Teda.” Aja jooksul hakkas teadus Jumalast eemalduma, valides selle asemel töötamise puhtmateriaalses, ateistlikus paradigmas [*teadusloos: püüv ja üldtunnustatud mõistete, seaduste ja meetodite süsteem, millel rajaneb uurimine ja õpetamine*]. Loomulikult on selle tagajärjeks usu ja teaduse vaheline konflikt, millest tänapäeval sageli kuuleme.

Tunnistades kindlasti teaduse poolt esitatavaid väljakutseid, keskendumise sel nädalal neile teaduslikele tõsiasiadele, mis kinnitavad igati Piibli usaldusväärst.

Antroopsed kokkusattumused

Otsi üles 1. Mo 1:1; 2:1, 2; L 100:3; 139:14; Jes 42:5; 45:18; Joh 1:1-3; Kol 1:16; Heb 1:2; Ilm 10:6; 14:7. Mis on kõigil neil tekstidel ühist?

Paljude aastakümnete vältel lähtus suurem osa teadusest eeldusest, et kogu elu Maal, kaasa arvatud inimeksistents, on puhta juhuse tulemus. Me pole muud kui üks erakordselt suur juhus.

Tänapäeval, siiski, näib teadus liikuvat ühes teises suunas. Tegelikult on selleks vormitud isegi uus väljend – „antroopsed kokkusattumused,” mis on tuletatud kreekakeelsest sõnast *anthropos*, mis tähendab *inimene*. Teadus ilmutab, et paljud faktorid universumis on sedavõrd täpselt seadistatud, et sellest kõige pisemgi kõrvalekalle looks inimeksistentsile ebasobiva keskkonna. Universum oleks justkui loodud inimkonnale mõeldes!

Millised on mõned neist „antroopsetest kokkusattumustest”?

Näiteks, kui universumi paisumise kiirus peale selle loomist oluks ühe sajamiljondiku võrra väiksem, oleks universum iseenese sisse kokku vajunud. Teisalt, kui see oluks ühe sajamiljondiku võrra suurem, oleks universum paisunud liiga kiiresti, et saaks tekkida tähed ja planeedid.

Me teame, et looduse üks teadaolevaist algjõududest on tugev tuumajõud. Kui see jõud oluks pisut nõrgem, oleks universumis eksisteerinud üksnes vesinik; oluks see pisut tugevam, eksisteerinuks üksnes heelium. Nii ühel kui teisel juhul poleks inimkond niisuguses keskkonnas kunagi saanud areneda.

Teadus on toonud sedavõrd palju tõestusi sarnaste asjade kohta, et isegi maailma üks tunnustatumaid füüsikateoreetikuid Stephen Hawking (vaevalt et piibelliku loomisloo pooldaja) on pidanud tunnistama: „Võimalus, et selline asi, nagu meie universum, oleks saanud tekkida millegi niisuguse tulemusel nagu Suur Pauk, on tibatilluke. ... Minu meelest on asjal selge religioosne tagamõte.” Tsiteeritud Ian Barbour’i teosest *When Science Meets Religion* (New York: HarperCollins, 2000), lk 58.

Ameerika luuletaja Walt Whitman on kirjutanud: „Minu peopesa pisim liiges ületab iga masina.” Millised teised näited loodusest „ületavad iga masina”? Mida räägib niisugune keerukus ja kujundus meile Loojast? Valmistu tooma näiteid hingamispäevakooli klassis.

Astronoomia

Oled sa kunagi vaadelnud selget tähistaevast? Kas oled suutnud tähti kokku lugeda? Neid on küll palju, ent palja silmaga vaadates on neid ometi võimalik kokku lugeda ja just nii nägid tähti Piibli kirjutajad.

Loe Jer 33:22. Kui palju tähti on taevas tema sõnul?

Sajandeid tagasi luges Ptolemaios kokku umbes 1056 tähte, Tycho Brahe sai 777, Johannes Kepler 1005. Enne teleskoobi leiutamist 17. sajandil arvati, et tähti on 5119. Loomulikult muutis niisuguseid arusaamu täielikult teleskoobi leiutamine. Tänapäeval võib Hubble'i teleskoobi abil veenduda, et tähti on tohutu hulk. Hinnanguliselt on ainuüksi meie galaktikas sadu miljardeid tähti. Astronoomide hinnangul on universumis 10^{22} (kümme tuhat miljardit miljardit) tähte. Kui keegi suudaks sekundis lugeda kümneni, kuluks vähemalt 100 miljonit miljardit aastat, et jõuda arvuni 10^{22} . Aga mitte keegi ei oska ennustada, kui palju tähti aja jooksul juurde avastatakse.

Loe Ii 22:12. Mida ütleb Eliifas veel tähtede kohta?

Paljud vana-aja rahvad uskusid tähtede kauguseks erinevaid vahemaid – paarist kilomeetrist paarisajani. Viimaste sajandite jooksul on teadus tõestanud, kuivõrd kaugel need tegelikult asetsevad. Päike, meie lähim täht, on Maast keskmiselt 149,6 miljoni kilomeetri kaugusel. Teiste tähtedeni jõudmiseks kuluks isegi valguse kiirusel (300 000 km sekundis) sadu, tuhandeid, isegi miljoneid aastaid! Ja kuigi Eliifas ei pidanud silmas astronoomilisi vahemaid, ütles ta sellegipoolest välja tõe, mille õigsust on teadus kinnitanud.

Muidugi on meeldiv tõdeda, et teadus kinnitab seda, millesse usume. Ometi ei tohi me usu küsimustes teaduse saavutustesse liialt panustada. Miks? Miks on tähtis meeles pidada, et teadus on ikkagi vaid inimlik töövahend? Vt Jer 17:9; 1. Kol 1:21, 3:19.

Kardetavalt ja imeliselt loodud

Kuigi ehk mõnevõrra ülepakutud, ütleb järgnev tsitaat nii mõndagi inimaju keerukusest. „Inimajus on triljoneid neuroneid. Nende omavahelise ühendamise võimalusi on enam kui aatomeid universumis.” Ian Barbour, *When Science Meets Religion* (New York: HarperCollins, 2000), lk 62.

Loe selle tsitaadi valguses L 139:14. Kuidas kinnitab teadus seda kirjakohta?

Nagu pühapäevases osas märkisime, kaugeneb teadus inimeksistenti tekke selgitamisel juhuslikkuse teooriast. Pole ka ime. Aastakümnete jooksul on teadus järjekindlalt arenenud ja mida enam õpitakse tundma loomistöö imesid, seda tugevamaks muutuvad argumendid plaanitatud loomise poolt. Õigupoolest on need sedavõrd veenvad, et hiljuti tunnistas üks kavandatud loomise (vihjega selle taga olevale Loojale) kõnekamaid oponente, et universum on selline, et see lihtsalt näib olevat loodud, ehkki see muidugi nii ei ole. Teisisõnu, see lihtsalt paistab sellisena.

Muuseas, Francis Crick, tõenäoliselt 20. sajandi kuulsaim bioloog ja tuline ateist, on järeldanud, et elu on liialt keeruline selleks, et väidetavalt tekkida nende miljardite aastate jooksul, mis lahutavad maakera jahtumist Maa kiirest täitumisest ääretult mitmekesiste eluvormidega. Crick väidab seetõttu, et elu algas kusagil mujal ja toodi siia, võib-olla Maad uudistamas käinud kosmosetulnukate poolt (vt veelkord 1. Kor 3:19 ja L 14:1).

Veel üks põnev areng on ilmnunud biokeemiku Michael J. Behe töödest. Charles Darwin rajas oma evolutsiooniteooria osaliselt ideele, et liikide muutused toimusid terve hulga väikeste, kuid edukate modifikatsioonide kaudu. Darwini teooria kukub kokku juhul, kui on tõestatav, et näiteks üks keerukas organ ei ole selliseid muundumisastmeid läbinud.

M. J. Behe, kes ei ole piibelliku loomistöö poolehoidja, näitas, et inimorganismi mitmed organid – näiteks ripsmed, silm, vere hüübimine – ei saanud tekkida vastavuses peamise evolutsioonilise skeemiga. M. J. Behe alusel ei saanud need tekkida aja jooksul, sest nimetatud organi talitluseks peavad kõik osad olema ühekorraga paika pandud. Kui üks osa, või isegi üks aste on alguses puudu, ei saa organ või protsess üldse toimida. Tema tõendid on tõsiseks väljakutseks elu tekke evolutsioonilisele mudelile. Seega jääb küsimus: kui need asjad ei tekkinud juhuslikult, evolutsiooniliste protsesside tulemusel, kuidas nad siis tekkisid (Joh 1:1-4; Ap 17:28)?

Rõõmus süda, rõhutud vaim

Loe Õp 17:22. Millise lihtsa, ometi sügava tõe leiad sellest salmist? Kuidas oled isiklikult kogenud selle tarkuse tõesust?

Kas on tõepoolest õige, et rõõmus süda on parim ravim? Aastate jooksul on teadlased leidnud järjest enam kinnitust meele ja keha omavahelisele seotusele. See, mis mõjutab üht, mõjutab ka teist. Uuringud näitavad, et näiteks niisugune lihtne asi, nagu südamest tulev naer, on kasulik kopsudele, stimuleerib vereringesüsteemi ja suurendab hapniku omastamist. Peale selle stimuleerib niisugune naer sümpaatilist närvisüsteemi tootma endorfiini, mis on organismi loomulik opiaat ja millel on meelt rahustav ja lõõgastav toime, samuti tõuseb immuunsüsteemi kaitsevõime.

Antud kirjakohta teine pool viitab depressiooni negatiivsele mõjule inimorganismis.

„Viimastel aastatel on kogunenud hulgaliselt tõendeid, mis kinnitavad, et psüühika suudab mõjutada bioloogiat. Uuringud näitavad, et depressiooni all kannataval inimesel on suurem risk haigestuda südame- ja muudesse haigustesse. Teised uuringud kinnitavad, et naistel, kes hoolitsevad Alzheimeri haigust põdevate patsientide eest, paranevad igasugused haavad aeglasemalt kui neil naistel, kel sarnane stress puudub. Stressi all kannatavad inimesed on vastuvõtlikumad külmetushaigustele ja gripile ning haigestumise korral kulgeb nende haigus üldjuhul raskemalt.” Erica Goode „Power of Positive Thinking May Have a Health Benefit, Study Says” *New York Times*, 2. september 2003.

Sama artikkel vahendab ka Wisconsin Ülikooli hiljutise uuringu tulemusi, mille kohaselt „negatiivsete emotsioonidega seotud olevate ajupiirkondade aktiveerimine vähendab inimese immuunsüsteemi reaktsiooni gripivaktsiinile.” – Samas.

Millist sõnumit kannab meie jaoks Fil 4:6-8? Ehkki enamasti kipume neid salme vaatlema üksnes vaimulikust aspektist, kuid millist füüsilist kasu saame Pauluse sõnadest? Mida pead oma lugemis-, vaatamis- ja kuulamisharjumuste juures muutma, et paremini mõista nendes salmides olevaid tõotusi?

Teadus ja Veeuputus

Loe 1 Mo 7:11-24. Milline häving pidi Maal Veeuputusega kaasnema?

Juhul kui heebreakeelne väljend „suur sügavus” (1. Mo 7:11) viitab ookeani(de)le, siis võib seda mõista nii, et veeuputuse esimesel päeval, mil hakkas sadama vihma, lõhenes ookeanipõhi, kui avanesid kõik „suure sügavuse allikad” (11. s). Veeuputuse sarnane ülemaailmne katastroof pidanuks jätma endast kogu maailmas jälgi. Teadus kinnitab, et see ongi nii. Üle kogu maakera leiduvad settekivimite ladestused kivimikihtide vahel sobivad kokku veeuputuse looga (ehkki ei tõenda seda). Settekivimite ladestused aitavad kindlaks teha ja määratleda kivimikihte, mille vahele nad on sadestunud.

Hiigelsuured liivakivikihid, mida katavad kivistõe ja paekivi ladestused nn kambriumi üksuses; massiivsed, juhuslikult paiknevad paekiviladestused teatud kindlates kivimikihtides, samuti kivistõe ja nafta leiukohad kõigis neis kihtides – nimetatud ladestused on igati kooskõlas veeuputuse aruandega. Me teame, et vastavalt 1. Mo 7:21, 22 hävis veeuputuse käigus kogu Maa elustik. Tänapäeva maailmas ei jää surnud loomadest ega taimedest eriti palju järele. Surnud organism laguneb ja muutub toitaineteks, mis on vajalikud elu jätkumiseks. Ent sügaval maa sees leidub ulatuslikke fossiilide ladestusi, mis tunnistavad mitmekesisest, tänapäeval tundmatust taimestikust ja loomastikust ning kinnitab samuti veeuputuse loo usaldusväärsust.

Teiseks tõendiks veeuputuse tõepärasusest on kiiresti ja massiivselt ladestunud kivimite, liiva ja muda kihid. Kogu maakeral leidub sedavõrd kiirelt ladestunud kivimikihte, et nende vahel pole jälgegi erosioonist. Ehkki geoloogide ringkonnas väidetakse sageli, et niisuguste kihtide tekkeks kulus miljoneid aastaid, otseseid tõendeid sellise aja mõõdumisest neist ladestustest me ei leia. Siiski ei lahenda need kivimite kihid kõiki ajaga seonduvaid probleeme, mistõttu dateerimismeetodid ja fossiilide järjestus ladestustes jäävad vähemalt tänasel päeval vaieldavaks küsimuseks.

Jumal annab meile küll põhjusi uskumiseks, kuid ei kõrvalda kunagi kõiki võimalusi kahtlemiseks. Kuidas elada nii, et sinu elu kasvataks usku, mitte kahtlusi? Teisisõnu, kuidas praktiliselt oma usku tugevdada?

Edasiseks uurimiseks: E. G. White'i raamatust „The Ministry of Healing” peatükid „Mind Cure” lk 241-259 ja „In Contact With Nature” lk 260-268; 1 BC „Genesis and Geology” lk 70-97.

„Isikliku kogemuse kaudu saadud Jumala tunnetuse omaja usub kindlalt Piibli jumalikkusesse. Oma kogemuste kaudu on ta veendunud, et Jumala Sõna on tõde ja tõde ei räägi iial enese vastu. Ta ei testi Piiblit inimlike teaduslike arusaamade põhjal, vaid katsub inimlikud teooriad läbi Piibli õpetusega. Sest tõelises teaduses ei ole midagi, mis oleks vastuolus Jumala Sõna õpetustega. Mõlemal on üks ja seesama algallikas ja mõlema õige mõistmine näitab, et nad on kooskõlas. Sellepärast on kõik Jumala Sõnaga vastuolus olevad teaduslikud teooriad üksnes inimeste oletused.” – MH 462.

„Jumal on kõige alus. Tõeline teadus on kooskõlas Jumala töödega; tõeline kasvatus juhib Temale kuuletumisele. Teadus avab meie pilgule uusi imesid; see pürgib kõrgustesse ja tungib uutesse sügavustesse, kuid tõelised avastused pole vastuolus jumaliku ilmutusega. Teadmatuses võidakse küll teadusele apelleerides levitada väärarusaamu Jumalast, kuid looduseraamat ja kirjutatud Sõna valgustavad iga inimest. Nii juhatakse meid ülistama Loojat ja toetuma arukas usalduses Tema Sõnale.” – PP 115, 116.

Küsimused aruteluks:

1. Jagage klassis oma vastuseid pühapäevase osa viimasele küsimusele. Mida õpetavad teile üksteise näited?
2. Kuidas aidata inimest, kelle usaldust Piiblistse on kõigutanud teaduse argumendid? Mida saab niisuguse inimese heaks teha?
3. Soovi korral jagage klassis oma isiklikke kogemusi teemal: *Meele mõju ihule ja tervisele*. Mida oled oma kogemustest õppinud ja mis võiks olla teistele abiks? Millist rolli mängib palve, Piibli uurimine, tunnistamine ja teiste abistamine iseene vaimses ja ka füüsilises tervenemises?

7. õppetükk — 12. – 18. mai

Sõna meie elus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: L 19:8-11; 119:105; Rm 10:17; 2 Kr 5:17; Ef 4:24; 2 Tm 3:16,17; Hb 4:12; 1 Pt 2:24.

Meelespeetav tekst: „Sest Jumala sõna on elav ja vägev ja teravam kui ükski kaheterane mõök ning tungib läbi, kuni ta lõhestab hinge ja vaimu, liikmed ja üdi ja on südame meelsuse ja mõtete hindaja” (Hb 4:12).

Juhtmõte: Piibel peab muutma meie elu.

Sam Tannyhillile mõisteti tapmise eest surmanuhtlus. Vanglas viibimise ajal külastasid teda kaks seitsmenda päeva adventisti, kes andsid talle Piibli. Sam viskas selle vihasena vastu seina. Kuid ühel öösel, täidetuna süütunde, hirmu ja kibestumisega, tõstis ta Piibli üles. Alguses, loetut mitte mõistes, rebis ta selle koost. Kuid siis hakkas ta uuesti lugema ja mida enam ta luges, seda enam õppis ta tundma Piibli Kristust. Sam leidis Jeesuse Kristuse oma Päästjana üksildases vangikongis Pühakirja lugedes. Tema elu muutus täielikult otse seal vanglas. Kibestumine ja viha, mis teda kogu aeg jälitasid, kadus. Sam põlvitas ja nuuksus. Ta ütles: „Jumal, kui Sa mind soovid, ma olen Sinu oma. Täna ma tulen. Ma soovin Sinu andestust, Sinu rahu, Sinu väge. Issand, muuda mind.” Ta tegi seda, ja Sam läks oma surmale vastu rahu ja kindlusega.

Mis on Piiblis, mis saab muuta isegi halvimald meist? Kõik lood ei ole vast nii draamatilised, kuid miljonid võivad tunnistada mõjust, mis sellel Raamatul on olnud nende elu muutmisel.

Piibel kui muutuse esilekutsuja

Loe 2 Kr 5:17. Kuidas oled sina kogunud selles tekstis leiduvat tötust?

Piibel maalib üsna tumeda pildi inimolemusest üldiselt (Js 59:2-4; Jr 13:23; Rm 3:10-12). Ja kuigi see arusaam satub sageli Piibli kriitikute rünnaku alla, tõendab isegi kõige pealiskaudsem ajaloo ülevaade selle väite õigsust. Mis veelgi hullem — väga sageli luhtuvad meie hästi mõeldud püüded muuta ise end. Paljud viimaste sajandite suurtest õpetustest, mis sageli on töötanud muuta inimkonda paremaks, on teinud asja veelgi halvemaks.

Kuid on olemas lootus – lootus meile üksikisikuina, lootus igaihe jaoks, kes soovib muudetud saada. Ja seda seetõttu, et Piibel juhib meid Jeesuse Kristuse, meie Looja ja Lunastaja juurde ning Temas on meile antud imelised elumuutvad tötused.

Piibli uurimise läbi võib patune saada tuttavaks Jeesusega, kes on Tõde ja kes omab loovat, lunastavat ja parandavat väge meid muuta.

Loe L 19:8; Jh 17:17; Rm 6:4; Ef 4:24; Hb 4:12 ja 1 Pt 2:24. Millised tötused leiduvad siin meie jaoks?

Pole mingit kahtlust – Jumala Sõna võib muuta meie elu. Pühakiri valab meie peale välja valguse voo, lükates eemale vaimuliku pimeduse ning avaldades maailmale tõe armastava, võimsa Jumala kohta, kes ihaldab ümber kujundada kõigi elu, kes usus Tema juurde tulevad. Miljonid inimesed võivad tunnistada Jumala Sõna väest ja selle poolt nende elus teostatust. Kõik, kes end usus ja kuulekuses Piiblis ilmutatud Jumalale üle annavad, kogevad isiklikult, mida see draamatiline muutus saab korda saata isegi halvima isiklikult patustes.

Nimeta üks valdkond, kus sinu elu on Sõna lugemise läbi muutunud. Milline on see valdkond, millised muutused on toimunud ja milliseid muutusi loodad sa veel näha?

Sõna tegijad

Kes meist ei ole aeg-ajalt korranud Pauluse sõnu: „Oh, mind viletsat inimest! Kes päästab mind sellest surma ihust?” (Rm 7:24). Õnneks annab Paulus järgmises salmis vastuse: Jeesus Kristus üksi päästab meid.

Jeesus on meie päästmise Allikas. „Sest teie olete armust õndsaks saanud usu kaudu ja see pole mitte teist enestest; see on Jumala and; — mitte tegudest, et ükski ei saaks kiidelda” (Ef 2:8, 9). Ja kuigi usk on Jumala and, kuidas saame me selle?

Loe Rm 10:17. Milline osa on Piiblil meie usu omandamisel?

Mida rohkem me Piiblit loeme, seda rohkem me mõistame Jeesust ja seda rohkem me usku omame. Mida rohkem me kuulame Jumala sõnu, seda rohkem kasvab meie usk Temasse ja seda rohkem kogeme Jumala väge meie elu muutmas.

Paljud siiski loevad Piiblit ja see ei tee nende juures midagi. Paljud Jeesuse aja kirjatundjad ja variserid olid vilunud Pühakirja tundjad, kuid mida head see neile tegi?

Loe Jh 5:39, 40. Milline oluline vaimulik tõde siin peitub? Vaata ka Jk 1:22.

Isegi piibelliku tõe tundmine ei muuda meid automaatselt paremaks. Kergesti õpetatav meelsus ja Püha Vaimu juhtimisele avatud süda on olulised Pühakirja uurimisel. Me ei vaja rohkem infot, isegi mitte rohkem infot Piibli kohta; selle asemel vajame tahtlikkust kuuletuda Piibli õpetusele. Õndsaks ei kiideta mitte neid, kes Jumala Sõna kuulevad, vaid neid, kes seda järgivad (Mt 7:24-29). Meil tuleb läheneda Piiblile igatsusega korraldada oma elu vastavalt selle õpetusele. Kui me tuleme Pühakirja juurde alandlikult ja igatsusega täita Jumala tahet, annab Tema meile elumuutva usu, mis tungib kõigesse, mida me teeme.

Kas sa võtad Piibli kätte alandliku ja õpivalmis südamega või kriitilise pilgu, vastupaneva hoiaku ja usaldamatusega? Kui tegu on viimasega, miks mitte alata kohe praegu Sõna avamist palvemeelse südamega, anudes, et Issand ilmutaks sulle oma tahet ja annaks usku ja väge sellele järgida? See on ainus tee sinu elu paremaks muutmiseks.

Elu põhimõtted

Loe L 19:8-11; 119:105; 2 Tm 3:16,17. Millised siin leiduvad töötused puudutavad seda, kuidas peaks Piibel juhtima meie eluviisi?

Iga päev seisame me raskete otsuste ees meie eluviisi suhtes. Kuidas me teame, mil moel teha õiged valikud, eriti nii paljude moraaliteooriate olemasolul? Üks moraaliõpetaja on tulnud välja isegi soovitusena tappa vanad inimesed, kes on muutunud koormaks, kuigi ta samal ajal vaidleb vastu loomade tapmisele toiduks!

Jumal on siiski andnud meile oma Sõna kui juhise, kuidas peaksime elama. Olgu selleks Piibli elulood, Jeesuse elu ja õpetused või erilised otsused piibellikud juhtnöörid — Sõna annab meile põhimõtted, et juhtida meie elu.

Loe 1 Ms 39:7-14, Jh 8:3-11 ja Fl 2:3, 4. Mil viisil võiks keegi võtta neis tekstides esinevad põhimõtted ja kohaldada need tegeliku elu situatsioonidele tänapäeval? Ole valmis jagama oma vastuseid klassis hingamispäeval.

Kuigi Piibel ei väida andvat juhiseid inimkonna iga tuntud probleemi lahendamiseks, annab see meile imelised põhimõtted, millised saame kohandada meie igapäevasele elule. Kasutades neid põhimõtteid koos pühitsetud praktilise mõistusega ja juhitud Püha Vaimu poolt, saame õppida elama Vaimus ja olla tundlikud Jumala juhtimisele. Õppimine piiblikangelaste eeskujudest või Piibli juhtnööride järgimine muudab meie elu.

Meil tuleb vaadata Piiblit enamana kui ajaloolistest või isegi vaimulikest faktidest kokkulangetest. Meil on vaja vaadata seda Jumala tahtena, kes soovib parimat meie elu jaoks. Sel põhjusel saab Piibel õpetada meile eetikat ja rääkida meile, mida Jumal ootab meid tegevat. Jumal on näidanud meile oma Sõnas, kuidas elada. Kui me endi õnneks järgime jumalikkude juhtimist, muudetakse meie elu Tema jumaliku väe läbi.

Mida ütleb Jumala Sõna?

Eile vaatlesime mõningaid piiblitekste, mis pakkusid põhimõtteid, mille kohaselt sooviks Issand meid elavat. Täna vaadeldgem olukordi, millistes inimesed võivad end leida, ja küsigem: millist abi, kui üldse, pakub Piibel neis olukordades?

Üks töökaaslane, lootusetus kitsikuses, varastab raha kohast, kus te mõlemad töötate. Mida peaksid sa tegema? Seda ignoreerima? Selle isiku üles andma? Mida ütleb Jumala Sõna?

Keegi vallaline noor naine rasestub. Tema ja ta kavalier on täiesti võimetud lapse eest hoolitsema, isegi kui nad abielluksid, mida see noor naine soovib. Kavalier tahab, et ta otsustaks aborti teha. Mida ütleb Jumala Sõna?

Kerjus seisab kõnnitee ääres ja hoiab oma käe väljasirutatuna raha järele. Mida ütleb Jumala Sõna?

Inimene, kellele sa tunnistad, kutsub sind enda juurde einestama ja paneb su ette taldriku seapraega. Mida ütleb Jumala Sõna?

Keegi elatanud ema viibib koomas ja hoitakse elus ainult väga kallite meditsiiniliste protseduuride abil, mis kogu perekonna sissetuleku neelavad. Kas peaks teda hoitama elus nii kaua kui võimalik, või tuleks tõmmata pistik seinast? Mida ütleb Jumala Sõna?

Kui kerged tundusid lahendada sulle need olukorrad? Kas Piibel oli väga arusaadav kõigile neile olukordadele lahenduste andmises? Samuti — kui Piibel ei oleks sinu teejuht, kui erinevad võinuks olla su lahendused? Ole valmis jagama oma vastuseid klassis hingamispäeval.

Ärkamine ja uuendus

Siiani oleme vaadelnud Jumala väge töötamas meie isiklikus elus. Kuid kuidas on meie kui kogudusega? Mida peaks Jumala Sõna tegema meie jaoks korporatiivselt?

Loe 2 Kn 22:8 – 23:25. Mis siin toimub? Milline osa oli Piiblis selles loos?

Rajanedes Jumala Sõnale, toimus Juudas suur usupuhastus. See oli korporatiivne kogemus – midagi, mis haaras terve rahva.

„Nõnda oli Joosija oma varasest meheeast alates püüdnud kasutada oma mõjuvõimu kuningana selleks, et tõsta kõrgele Jumala püha seaduse põhimõtteid. Kirjatundja Saafan luges talle nüüd käsuõpetuse raamatust ja kuningas mõistis, et see raamat on tõeline teadmiste aare, võimas abi uuendustöös, mida ta väga soovis riigis teostada. Ta otsustas käia nende nõuannete valguses ja kui vähegi võimalik, jõuda sinnamaale, et rahvaski õpiks austama ja armastama taeva seadusi.” — Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad”, orig. lk. 398.

Teise näite võib leida kuningas Joosafati ajast, kes saatis välja Piiblit õpetajaid, et õpetada Jumala seadust. „Need õpetasid Juudas ja neil oli ühes Jehoova käsuõpetuse raamat; nad käisid läbi kõik Juuda linnad ja õpetasid rahvast” (2 Aj 17:9). Kuigi Piibel ei ütle, millist raamatut või raamatuid kasutati, on oluline, et kirjutatud sõna, Pühakiri, oli selle taaselustamise ja uuendamise alus.

Joosafat ise viis kohtureformid kooskõlla Piiblis väljendatud moraali normidega. Urides 2 Aja 19:4-11, võime näha uuendust Joosafati kohtusüsteemis: „Vaadake hoolega, mida te teete” (1 Aj 19:6; NIV), „mõistke kohut hoolikalt” (s. 7; NIV), „ei mingit ülekohtu, erapoolikust ega meelega võtmist” (s. 7, NIV), „teenige ustavalt” (s. 9, NIV), „hoiatage neid mitte patustada Issanda vastu” (s. 10, NIV) ja „tegutsege julgusega” (s. 11, NIV). Kõik need põhimõtted leiduvad Piiblis.

Kui kergesti võib Jumala Sõnast taganemine tulla kogudusele tervikuna? Mida saame meie teha, et kaitsta oma kogudust tegemast muistsele Iisraelile sarnaseid vigu?

Edasiseks uurimiseks: Raamatust „Prohvetid ja Kuningad”, peatükk „Joosafat”, orig. lk. 190-203, „Hiskija”, orig. lk. 331-339; raamatust „Valitud kuulutused”, peatükk „ärkamine ja uuendus”, 1. raamat, orig. lk. 119-152.

"Kui süda viiakse kooskõlla Sõnaga, tärkab sinus uus elu, uus valgus paistab igale Sõna reale ja see muutub Jumala hääleks sinu hingele." — Ellen G. White, *Fundamentals of Christian Education*, p. 183.

„Piiblis leiduvad ainsad tegevuspõhimõtted, millele võib kindel olla. Seal on väljendatud Jumala tahe ja jumalik tarkus. Piibel avab inimese mõistmisele elu suured probleemid. Kõigile, kes selle eeskirjadele kuuletuvad, osutub Piibel eksimatuks juhiks, hoides neid raiskamast oma elu vääras suunas.” — Ellen G. White, „Apostlite teod”, orig. lk. 506.

Küsimused aruteluks:

1. Tundes Piibli uurimise tähtsust toomaks muutuse meie ellu ning soodustamaks taaselustumist ja uuendust Jumala rahva hulgas — kuidas uuesti elustada Piibli uurimist meie jaoks? Kuidas saame me tuua esile taaselustamise ja uuenduse, mida me vajame isiklikult ja kogudusena?

2. Klassis vaadake üle teisipäevases osas esitatud küsimused. Kui sarnased olid sinu vastused teiste omadega? Kui erinevad? Mida saate õppida üksteise vastustest?

3. Kas sa tajud, et Jumala Sõna vajab suuremat mõju meie elus, mitte ainult isiklikult, vaid koguduses? Korraldage klassis nädala keskel toimuv Piibli uurimine ja kutsuge osalema nii palju liikmeid kui võimalik.

4. Andku klassi liikmed tunnistusi Sõna väest ja mida see on teostanud neist igatühe elus.

5. Kuidas saad aidata mõnda, kes igatseb lasta Piibilil muuta oma elu ja ometi ei näi veel midagi toimuvat? Millist nõu annaksid sina?

8. õppetükk — 19. – 25. mai

Lootuse ilmutus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: L 34:8; 91:4; Rm 3:26; 1 Kr 15:51-58; Kl 1:14; 2:13; 1 Ts 4:13-18; 1 Pt 3:18; 1 Jh 1:9; 2:12.

Meelespeetav tekst: „Sest mis iganes enne on kirjutatud, on kirjutatud meile õpetuseks, et meil kannatlikkuse ja Kirja troosti kaudu oleks lootust” (Rm 15:4).

Juhtmõte: Piibel ilmutab meile lootuse ja töotuse maailma.

Neli II Maailmasõja lendurit, alla tulistatuna, püüsid veepinnal väikesel päästeparvel keset Vaikset Ookeani. Neil ei olnud vett ega toitu. Kui aga nende janu väljakannatamatuks muutus, hakkas vihma sadama ja nad kogusid vihmavett ja jõid seda; kui nende nälg väga piinavaks muutus, laskusid parvele merikajakad ning nad püüdsid linde ja sõid neid.

Lõppeks, päästetuna, intervjueriti neid üksteisest lahus ja igapäev esitati sama küsimus: „Kellele te omistate enda ellujäämise?” Ja kõik mehed andsid põhiliselt sama vastuse: Parvel oli Uus Testament, millest nad iga päev lugesid. Ja see raamat andis neile lootuse edasi pingutada, isegi kui kõik näis lootusetu.

Piiblis ei kasutata „lootust” selle sõna tavalises tähenduses — väikese põhjendusega soovina. Pühakirjas esitatakse „lootust” tõena armastavast Jumalast, kes meist hoolib, kes meie eest hoolitseb ja kes annab meile töotuse uuest elust uues maailmas.

Sel nädalal vaatleme meile Jumala Sõnas antud ilmutust lootusest.

„Kirja troost.”

„Sest mis iganes enne on kirjutatud, on kirjutatud meile õpetuseks, et meil kannatlikkuse ja Kirja troosti kaudu oleks lootust” (Rm 15:4).

Paulus räägib toodud salmis „Kirja troostist”, mis pidi esile kutsuma lootuse. Millised erilised leiud Piiblis on andnud lootuse sulle isiklikult?

Piibel ütleb inimkonna olukorrast rääkides, et me kõik oleme patused (Rm 3:10) ja et patu palk on surm (Rm 6:23). Heitlust inimese päästmise pärast väljendatakse Pauluse poolt, kui ta ütles: „Oh mind viletsat inimest! Kes päästab mind sellest surma ihust?” (Rm 7:24). Vastus leitakse Jeesuses Kristuses, meie Issandas (Rm 6:23). Oma armastuse tõttu oli Kristus nõus tulema sellesse maailma, elama inimesena ja surema meile määratud surma. Piibel räägib meile päästmise lootusest, mida saame omada Jeesuses Tema ohvri tõttu meie heaks.

Milline lootus esitatakse meile neis tekstides?

1. Rm 3:26; 1 Pt 3:18 _____

2. 2. Jh 16:13; 2 Tm 3:16 _____

3. Lk 18:29, 30; 1 Jh 5:13 _____

Ristil kandis Jeesus – see Üks, kelle läbi kõik loodi (Kl 1:16) – iseeneses karistuse meie pattude eest. Jeesus suri meie asemel, kannatas meie asemel, kõik meie pärast. Miks pidi Kristus meie eest nii paljust läbi minema, kui selle lõpul ei ole meie jaoks midagi uskumatult väärtuslikku? Mis on lõpul ja millise lootuse see meile annab?

Lootus andestusele

Keegi naine oli julmalt mõrvatud. Pärast juhtumi uurimist töötasid politsei psühholoogid välja plaani mõrvari tabamiseks. Nad paigutasid varjatud mikrofoni ja videokaamera selle naise haua juurde. Ja nad ootasid. Ühel ööl tuli üks mees haua juurde, laskus põlvili ja palus naiselt andestust. Politsei sai kõik selle lindile.

Mis viis selle mehe tema ohvri juurde? On ainult üks vastus: süütunne.

Langenud olevustena, patustena, oleme me kõik teinud ülekohut. Isegi inimestel, kes ei usu Piiblit, kes ei saa aru patu mõistest meie sarnaselt, on arusaamine õigest ja väärast ja nad tunnevad sageli süütunnet, kui nad valesti talitavad. Mõningate inimeste puhul on süütunne tohutu. See on kogu nende tegevust ajendav põhiline emotsioon. Paljusid on see viinud suurde meeleheitesse, mitte ainult nende endi, vaid ka nende pärast, kes sageli kannatavad süüdioleva isiku eksimuse tõttu.

Kuid on olemas lootus ja see avaldatakse meile Pühakirjas, sest Pühakirjas esitatakse meile jutustus Jeesusest ja Tema surmast meie eest.

Mida kõnelevad meile Ap 26:18; Ef 1:7; 4:32; Kl 1:14; 2:13 ja 1 Jh 1:9; 2:12 andestuse kohta, mida pakutakse Jeesuse kaudu igapähele?

Jah, Piibel ilmutab piisavalt selgesti, et Jeesuse läbi on meil andestus. Mis andestuse ulatusse puutub, siis esitab Pühakiri Jumalat ütlemas, et Ta on meie patud viinud meist nii kaugele, kui ida on läänest (103:12); Ta on heitnud need mere sügavustesse (Mi 7:19) või oma selja taha (Js 38:17); Ta on need kustutanud või ära uhtunud (L 51:1,9; Js 43:25; Js 44:22) ja Ta ei tuleta neid enam meelde (Jr 31:34). Kristus suri tõesti kogu maailma pattude eest lunastava ohvrina, mis võetakse vastu usu läbi (Rm 3:25). Ükskõik kes sa oled või mida sa oled teinud, Jumal andestab su patud, kui sa toetud Tema andestuse töötustele sinu jaoks.

Kas sa heitled veel süütundega? Kui nii, vaata üle mõned täna esitatud tekstidest. Loe need, palveta nende juures ja vala välja oma süda Jumala ees, paludes Teda anda sulle veendumus, et need töötused on sinu jaoks, hoolimata sellest, mida iganes oled teinud.

Lootus võita patt

Loe Õp 24:16 ja 1 Kr 15:57. Milline lootus leidub neis tekstides?

Kuigi me võime langeda, on olemas lootus — lootus, et me saame tõusta vajadusel ikka ja jälle; lootus, et me pole Jumala poolt kõrvale heidetud. Ja kuigi me patustaksime, kaitseb Jeesus meid meie Vahemehena (Hb 7:25, 1 Jh 2:1). Veel enam, Piibel ütleb ka, et Jeesuse väe läbi võime me omada võitu patu üle.

Üks asi on pretendeerida Jumala andestamise tötustele. Ja neid on palju. Kuid kuidas on Tema tötustega võidust patu üle? Kas pole need just sama reaalsed? Kas pole need just sama olulised? Kui oluline on sel juhul siis, et me võtame omaks need tötused ja kogeme nende tõelisust oma isiklikus kõndimises Jeesusega.

Mõned liikmed võivad olla heitlemas, et võita nende mistahes nõrkusi. Järgnevad Pühakirja-põhised sammud võivad juhtida meid võidule.

1. Tunnista oma nõrkusi ja et sa ei suuda võita neid isikliku jõuga (vt Jh 15:5).
2. Toetu Jumala tötustele võidust; muuda need enda omadeks (vt Fl 4:13).
3. Usu, et Issand on andnud sulle võidu nendest nõrkustest üle saada ja täna Teda selle võidu eest (vt 1 Kr 10:33).
4. Toetu tötusele „surmast” iseenele Kristuses (vt Rm 6:11).
5. Astu konkreetseid ja praktilisi samme, et vältida asju, mis juhivad sind pattu tegema (vt Rm 13:14).
6. Ela oma elu tänu- ja palvemeelsuses Issanda suhtes, kes annab sulle väe, et võita oma nõrkused (vt 1 Kr 15:57).

Kuidas on sinuga? Sa oled toetunud Piibli tötustele andestusest, kuid kas oled nüüd heitlemas võidu saamiseks? Kas oled ebaõnnestumas, hoolimata kõigist Piiblis leiduvatest tötustest võidu kohta? Milliseid muutusi vajad, selleks et paremini rakendada eeltoodud samme oma isiklikku ellu koos Issandaga?

Hoolitsus ja kaitse

„Ma olin noor ja sain vanaks; aga ma pole näinud õiget hüljatuna ega tema lapsi leiba otsivat” (L 37:25).

Loe Mt 6:25-34. Millise lootuse annab Jeesus meile neis salmides? Mida ütleb Ta meist igähele?

Universumi Loojana on Issand kindlasti täitnud maa oma imeliste andidega. Patu rüüste on siiski nõudnud oma vastikut tolli ja nii ei ole igähel juurdepääsu neile andidele. Ometi on meil isegi uhkeldava jõukuse või armetu vaesuse keskel Jumala töötused, et Ta annab meile vajaliku.

Samal ajal annab Jumal meile ka lootuse kaitsele. Me ei ela nii öelda „juhuse türannia” all, arvates, et meie elu juhitakse tundmatute jõudude poolt ilma mingi eesmärgita. Kuigi juhtuvad halvad asjad, on Jumalat armastavatel inimestel Tema töötus, et Ta saab anda meile õnnetusel hoolimata suure lootuse.

Loe Laulud 46:2-4; 34:8; 91:4; 125:2 ja Mt 28:20. Millise lootuse leiad neis salmides?

Issand on andnud meile imelised töötused oma armastava hoolitsuse ja kaitse kohta. Me võime Piiblist leida palju näiteid sellest, kui imeliselt, isegi imepäraselt kaitses Issand oma rahvast. Siiski võime leida näiteid ka Jumalale ustavate inimeste kannatustest ja isegi surmast (vt Mt 14:10; Ap 7:59; Hb 11:35-39). Kas Jumala töötus neil kordadel ei pidanud paika? Või võime selle asemel — nende töötuste tõttu — teada, et kõige halva toimudes saame uskuda, et Issand juhib üha kõike ning saame omada lootuse tulevikule, kannatustest ja katsumustest hoolimata?

Mil moel oled kogenud nende töötuste paikapidavust oma elus? Mida oled õppinud oma isiklikest katsumustest ja kannatustest sellist, mis saaks aidata kellelgi minna läbi raskuste just praegu?

Igavese elu lootus

Pole tähtis, kes me oleme – kui rikas, võimukas, kaunis või kuulus – me kõik vaatame näkku surmale. Ravimid, dieet ja liikumine saavad selle vältimatu ainult edasi lükata. Pole tähtis meie taust, haridus, rass, usutunnistus või nahavärv — surm saab meid alati kätte. Siinne elu on alati teatud mõttes luhtuv ettevõtmine. Raske, kui mõtled sellele: minna läbi elu, heideldes katsumuste, õnnetuste, haiguste ja pettumustega, kogemaks nende katsumuste lõpetajaks olevat ainult selle ühe meie poolt enim kardetud tee — surma.

Õnneks näitab meile Piibel, mida loodus, teadus ja filosoofia iial ei suuda: et surmal pole öelda viimne sõna. Vastupidi, tänu Jeesusele — elu, igavene elu lõpetab selle loo nende jaoks, kes võtavad vastu Kristuse oma Issanda ja Päästjana.

Loe 1 Kr 15:51-58 ja 1 Ts 4:13-18. Kirjuta oma sõnadega, milline töötus ja lootus leidub meie jaoks neis salmides.

Selles maailmas, mis ei paku mingit vastust surmale, on meeldiv teada, et vastus on olemas ja see leitakse Jeesuses. On suurepärase teada, et surm ei ole lõpp; see pole pikk kardetud öö, mis iial ei muutu hommikuks. Haud ei ole vangla, kust pole mingit vabanemist. Jeesus Kristus läks hauda ja väljus sealt võidukalt; ja tänu Tema võidule surma üle, võidutseme ka meie selle üle. Nii võimas oli Kristuse töö, nii tõhus on see meie jaoks, et isegi surm ei suuda seda võita.

See on lootus, mis sisaldub Piiblis, kust me leiame jutustuse Jeesusest ja sellest, mis Ta meie jaoks teinud on ja mida Ta meie heaks teeb. Piiblis me leiame vastuse elu rängimale küsimusele ja see on surm. Veelgi enam — Piiblis leiame lootuse, et surm ei pea olema viimane peatus.

Kujutle, milline oleks elu, kui sa usuksid, et kõik lõpeks surmas igaveseks. Kui erinev oleks sinu elu praegu? Kui erinevalt sa tegutseksid? Mis paneks sind jätkama elamist, kui teaksid, et lõpuks muutub see kõik eimillekski? Kuidas peaks lootus igavesele elule mõjutama sinu praegust eluviisi?

Edasiseks uurimiseks: Ellen G. White'i, raamatust „Suur võitlus” peatükid „Jumala rahva vabastamine”, lk. 493-505; „Võitlus on lõppenud”, lk. 513-525.

„Jumala Sõnas on armulised töötused, millistest need, kes kannatavad füüsiliselt või vaimselt, võivad vastu võtta lohutust, lootust ja julgustust.” — Ellen G. White, *Counsels on Health*, p. 213.

Meil tuleb hinnata täielikumalt Ülemlaul 2:3 toodud sõnade tähendust: „Tema varjus ma igatsen istuda suure rõõmuga.” Need sõnad ei too meie mõtteisse pilti kiirustavast liikumisest, vaid rahulikust puhkusest. On palju nime poolest kristlasi, kes on murelikud ja masendunud, palju neid, kes on nii täidetud usina tegevusega, et nad ei suuda leida aega rahulikult puhata Jumala töötustes, kes toimivad nagu ei võiks nad endale lubada rahu ja vaikust. Kõigile sellistele kõlab Kristuse kutse: „Tulge minu juurde, ... ja mina annan teile hingamise. Mt 11:28.” — Samas, p. 251.

Küsimused aruteluks:

1. Miks on, vaatamata töötustele Piiblis, ikka nii palju kannatavaid inimesi? Miks lubab Issand kõigil neil asjadel toimuda? Kuidas saame me kasutada Piiblit pakkumaks lohutust ja lootust neile, kes kannatavad?

2. Vestelge klassis koguduse rolli üle ja mil moel Issand seda kasutab, et aidata viia inimestele Jumala töötustes leiduvat lootust. Kuidas saab teie kohalik kogudus olla Issanda poolt paremini kasutatav, et viia mõned neist töötustest edasi nende ellu, kes toetuvad neile Jeesuse nimel?

3. Hoolimata nii paljudest selgetest ja ühemõttelistest töötustest võidu kohta patu üle, miks on koguduseliikmetel sageli nii palju vaeva võitmiseiga? Rääkige klassis selle üle, milliseid samme saab astuda, et aidata üksteisel kogeda võite, mis võivad olla nii raskesti saavutatavad.

4. Las inimesed jagavad klassis teatud Piibli teksti, mis annab neile lootust, ja selgitagu igaüks, miks see tekst tähendab talle nii palju.

9. õppetükk — 26. mai – 1. juuni

Piibel ja tervis

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 4:23; Lk 4:16-21; Rm 6:4, 9-11; Fl 4:4-9; Kl 1:20, 21; 3:8-10.

Meelespeetav tekst: „Mina olen Jehoova, su ravija” (2 Ms 15:26).

Juhtmõte: Jumala Sõna annab meile head põhjendused oma tervise eest hoolitsemiseks.

Piibel kinnitab füüsilise ihu väärtust; lõppude lõpuks loodi see Jumala poolt. Sellepärast peaks usklik püüdma mõista ja tahtlikult ellu rakendada tervist soodustavaid meetmeid. Hoolitsemine enda tervise eest on moraalküsimus, tõend truudusest ja vastutustundlikust Jumala teenimisest. Tegelikult määrab inimese tervislik seisund suurel määral, kas ta suudab tõhusalt teenida Issandat või kedagi, keda teenima ta tunneb end olevat kutsutud.

Kuigi tervise põhjanevad eesmärgid ja väärtused piibellikust perspektiivist on edasi antud Jumala Sõna kaudu, on nende eesmärkide saavutamise täpsed abinõud tulnud suurel määral arstiteadusest, mis sageli kinnitab paljusid Piiblis leiduvaid tervise põhimõtteid.

Kõigil kristlastel lasub kohustus teha oma parim, hoolitsemaks oma tervise eest. Tervist arendavad tegevused – liikumine, tervislik toitumine, õige korrapärane puhkus, otstarbekas rahuldust pakkuv töö, hoidumine kahjustavatest ainetest või harjumustest, head puhtuse harjumused, õpitud püüded elada rahu teistega neid aidates, ning täielik Jumala usaldamine – lubavad parimal viisil kasutada elu, mille Jumal meile on andnud. Meie ihu on pühitsetud and meile Jumala käest; meil lasub vastutus hoolitseda selle eest parimal meile tuntud moel.

Sel nädalal vaadeldgem, mida ütleb Piibel tervise ja selle põhimõtete kohta selle Raamatu lehekülgedel.

Olla terve

„Armas, soovin sulle, et kõigis asjus sinu käsi hästi käiks ja sa oleksid terve, nõnda nagu su hingegi lugu on hea” (3 Jh 2).

Me kaldume arvama, et Piibel tegeleb ainult vaimuliku küljega, kuid see pole nii. Pühakiri näitab, et Jumal hoolitseb ka meie füüsilise olemuse eest ja et meie vaimulik külg on füüsilisega seotud. Me võime Piiblis leida häid põhjendusi tervise eest hoolitsemiseks.

Otsi üles järgmised tekstid ja kirjuta välja põhjendused neis, mis kutsuvad meid hoolitsema oma tervise eest.

Rm 12:1 _____

Rm 14:7 _____

1 Kr 3:16,17 _____

1 Kr 6:19, 20 _____

Ef 5:29 _____

3 Jh 2 _____

Pühakiri teeb selgeks, et Jumal hoolib tervisest, meie füüsilisest heaolust. Muidugi on sel mõte. Lõpuks, milline armastav lapsevanem ei hoolitse oma lapse vaimse ja füüsilise tervise eest? Kui palju enam hoolitseks siis Issand meie tervise eest?

On öeldud, et me ei hooli oma tervisest, enne kui selle kaotame. Kas pead terve olles oma tervist endastmõistetavaks? Kõnele kellegagi, kes heitleb tervise probleemidega. Enam kui tõenäoline — sa hakkad paremini mõistma, miks meie tervis peaks olema hoolikalt kaitstud.

Tervis ja taastamine

Alguses lõi Jumal, meie Looja, meid tervetena, ilma haiguse ja tõveta. Lunastusplaan on Jumala oivaline viis viia meid tagasi algselt kaotatu juurde. Ta soovib ennistada selle, mis me kord omasime.

Loe Rm 6:4, 9-11; 1 Kr 15:51-57; 2 Kr 5:18-20; Kl 1:20, 21; 3:8-10; 1 Jh 3:2. Milline oluline sõnum antakse meile neis tekstides? Millise lootuse need pakuvad?

Parandamisest ja taastamisest räägitakse Piiblis sageli. Jumala töötused taastada Iisrael on antud keeles, mis on täidetud parandamise ja ravimise terminitega (Jr 30:12-17; 33:6; Hs 47:12; Ml 3:20). Nii selge on ühtsus Uue Testamendiga, et üht selle peamistest sõnadest "tervistamise" kohta (soteria) võidakse tõlkida ka „päästmisena”. Päästmine sel juhul võib hõlmata mitte üksnes päästmist patust ja selle tagajärgedest, vaid ka taastamist — kogu inimese parandamist.

Kõik Piibli õpetused põhinevad sellel, et lõpuks see, mis kaotati patu sissetungiga, taastatakse, kui see Üks, kes lõi, saab selleks Üheks, kes ennistab oma loodu. Olles parandanud meie haavad ja kandnud meie üleastumised Kolgatal, ilmub Ta lõpuks Ilmutusraamatus esitatud Võitja Kristusena, võidutsedes Saatana ja kurjuse jõudude üle (Ilm 20:14; 21:8). Need, kes armastavad ja teenivad Jumalat, ennistatakse kord eksisteerinud täiuslikku olukorda; kõik õelad hävitatakse ja need ei tõuse enam iial. Nii vana kui Uue Testamendi prohvetikuulutustes kirjeldatakse seda uut maad vabana haigusest, valust, surmast (Js 33:24; Ilm 21:4). Apostel Paulus rõõmustab Kristuse ülestõusmise kui tõendi üle, et Tema on kõikide kurjuse jõudude võitja. Kristuse võit on saanud meie võiduks (1 Ts 4:14-17).

Meile kui adventistidele on antud suurepärase valgus tervise ja selle põhimõtete kohta, mis kõik on määratud pakkuma meile haigestumist ennetavat eluviisi. Kui tõsiselt järgid sina neid põhimõtteid? Kui hästi sa üldse neid tunned? Miks oodata haigestumiseni, alustamaks põhimõtete järgimist, mis aitaksid ära hoida haigestumise?

Jeesus – suur tervendaja

Me kuuleme sageli Jeesusest kui Suurest Arstist. Ja see pole mingi ime. Ligikaudselt arvestatuna on umbes 20% evangeeliumeist pühendatud haigete inimeste tervendamisele Tema poolt. Kuigi teatud juhtumeid korratakse, räägivad neli evangeeliumi üldiste aruannete kõrval 35 konkreetsest juhtumist.

Kui keskne oli tervendamine Jeesuse maapealses teenistuses? (Mt 4:23; Lk 6:7-19; 9:11).

Imepäraste tervendamiste näol andis Jeesus suure tõendi Tema rolli kohta Päästjana. Kuid Ta tegi palju enamgi. Inimestena oleme me patu poolt vigastatud nii vaimulikult, emotsionaalselt kui füüsiliselt. Kogu lunastusplaan keskendub selle taastamisele, mille olime kord kaotanud. Alguses ei olnud mingit haigust ega surma; lõpuks ei ole taas kumbagi (vt Ilm 21:4). Tervendamise läbi näitas Jeesus maailmale Jumala väge kutsuda esile taastumine, taastada patu läbi kaotatu. Tervendamised ei olnud eesmärk omaette; need kõik pidid osutama millelegi suuremale – päästmisele Jeesuses.

Loe Lk 4:16-21. Mida avaldavad need salmid meile Jeesuse eesmärgi ja teenistuse kohta?

Jeesuse esimene ülesanne oli kuulutada, et Jumal võtab vastu oma patused, kannatavad lapsed ühes määratus armu ja armastuse teos. Tema teod olid tõend lõplikust vabastamisest sellest patu maailmast. Ta oli tulnud vabastama, otsima ja päästma, andestama ja kuulutama Jumala armu päeva, kinkima igavest elu ja olema kõige selle taastaja, mis kaotati. Eelkõige oli Ta Päästja ja füüsilised tervendamised olid tõendid Tema mõjuvõimust.

Milline tahes on meie haigus, meie häda, meil on Piiblis imelised töötused tervendamisest ja taastamisest – see tähendab, täielikust tervendamisest ja täielikust taastamisest. Püsi selles, meie suurimas lootuses. Palu rohkem usku, et usaldada neid töotusi. Kui sa tunned mõnd haigusega heitlejat, suuna see inimene selle töotuse juurde.

Mõõdukus kõigis asjus

Loe Fl 4:4-9. Millised praktilised põhimõtted neis salmides võivad omada positiivset mõju meie füüsilisele heaolule?

Loe 1 Kr 9:25; Gl 5:23 ja Tt 1:8; 2:2. Millistel praktilistel manitsustel neis salmides võib olla kindel ühendus meie füüsilise tervisega?

Kreeka sõna, mida on paljudes neis salmides kasutatud „mõõdukuse” tähenduses, tuleneb sõnast, mida sageli kasutatakse sportliku treeningu kontekstis – sportlase kohta, kes mingile võistlusele valmistumisel hoidub eriti kõigest, mis tema keha kahjustaks. Kui palju enam peaks see põhimõte sobima meile, kristlastele, meie jookstavas võidujooksus (1 Kr 9:24-27; Hb 12:1)!

Me kõik oleme teadlikud tervise probleemidest, mis tulenevad alkoholi, ebaseaduslike droogide jne kasutamisest. Need on endastmõistetavad probleemid. Kuid väga sageli on halb tervis tingitud nende andide liigtarvitamisest, mis Jumal on andnud meile nautimiseks. Vastupidi populaarsetele karikatuuridele piibelliku religiooni kohta, ei ole patt rõõmu tunda meelelistest naudingutest. Jumal lõi meid nautima neid asju, kuid ainult neile sobivas kohas ja kasinuses ning mõõdukuses, nagu on nii selgesti näidatud Piiblis.

„Tõeline mõõdukus õpetab meid täielikult loobuma kõigest kahjulikust ja kasutama arukalt seda, mis on tervislik. On vähe neid, kes mõistavad, nagu peaksid, kui palju on nende toitumisharjumustel tegemist nende tervise, iseloomu ja kasulikkusega selles maailmas ning nende igavese saatusega. Söögiisu peaks alati alluma kõlbelistele ja mõistuslikele jõududele.” — Ellen G. White, *Child Guidance*, p. 398.

Kui õiged on Ellen White'i sõnad! Uuri iseennast! Kui mõõdukas ja kasin oled sina, isegi hea suhtes? Milliseid muutusi oleks sul vaja teha?

Terved suhted

Ikka ja jälle kõneleb Piibel vajadusest üksteist armastada. Jeesus ütles, et see on suurim kõigist käskudest (Mt 13:13). Pole ime, et Jeesus nimetas oma järgijate üheks ilmekaks tunnusjooneks, et nad üksteist armastavad (Jh 13:35).

Kuidas iseloomustavad järgmised tekstid kristlikku armastust?

1 Kr 13:4-7 _____

1 Jh 4:7 _____

1 Jh 4:18 _____

Uuring uuringu järel näitab, kuidas perekondlik armastus — lähedane armastav suhe vanemate ja laste vahel — saab tõkestada pahede teket noortes inimestes – pahede, mis täiseas võivad kanda kohutavat vilja.

Jumala rahvana on meil vaja üksteist armastada (1 Ts 3:2), üksteist teenida (Gl 5:13), üksteisega kannatlikud olla (Ef 4:2), olla lahked üksteise vastu (Ef 4:32), üksteist manitseda (Rm 15:14), olla südamligid ja andestavad üksteise suhtes (Ef 4:32), kinnitada üksteist (1 Ts 4:18), osutada kaastunnet üksteise suhtes (1 Pt 4:9) ja palvetada üksteise eest (Jk 5:16). Need Sõnas nii selgelt visandatud korraldused aitavad meil Jumala rahvana üksteisega ühenduses olla ja tugevdavad perekonna suhteid, mis lõppude lõpuks kaitsevad meie noorust ohtliku käitumise eest.

Lähedaste sidemete kujundamise kaudu ning sel viisil andes ja vastu võttes armastust ja hoolt, on meil suur positiivne, moraalne, vaimulik ja füüsiline mõju üksteisele. Pühakiri osutab õigesti, kui tähtsad on head suhted meie jaoks – mitte ainult vaimulikult, vaid ka füüsiliselt.

Vaata üle mõned sinu kõige põhilisematest suhetest. Mis motiveerib neid suhteid sinu-poolset: enese teenimine või enesest andmine, ahnus või armastus, isikliku kasu soov või soov olla õnnistuseks? Mõtle heale, mida oled teistele teinud. Kas tänases osas esitatud põhimõtted olid motiveerivaks jõuks sinu suhete taga?

Edasiseks uurimiseks: Ellen G. White, *The Ministry of Healing*, „The Use of Remedies”, pp. 234-240, „Diet and Health”, pp. 295-310, *Selected Messages*, book 3, „The Health Reform”, pp. 271-296.

„Suhe mõistuse ja ihu vahel on väga lähedane. Kui üks on häiritud, elab teine kaasa. Mõistuse olukord mõjutab tervist kaugelt suuremal määral, kui paljud mõistavad. Paljud haigustest, mille all inimesed kannatavad, on vaimse depressiooni tagajärg. Kurbus, mure, rahulolematus, kahetsus, süütunne, usaldamatus — kõik need kalduvad maha kiskuma elujõudu ja kutsuma esile tervise nõrgenemise ja surma. ...

Julgus, lootus, usk, kaastunne, armastus edendavad tervist ja pikendavad elu. Rahulolev meel, rõõmsameelsus on terviseks ihule ja tugevuseks hingele.” — Ellen G. White, *Counsels on Health*, p. 344.

„Paljud neist, kes tulid Kristuse juurde abi saama, olid toonud ise haiguse endi peale; ometi ei keeldunud Tema neid tervistamast. Ja kui vägi Temalt sisenes neisse inimestesse, veendi neid patus ja paljud tervendati nende vaimulikest haigustest, samuti nagu nende füüsilistest tõbedest.” — Ellen G. White, *The Ministry of Healing*, p. 73.

Küsimused aruteluks:

1. Jeesuse tervendav teenistus moodustas olulise komponendi Tema tööst inimeste juhtimisel päästmisele. Kuidas saab sinu kohalik kogudus kasutada seda valgust, mida omame tervise ja tervendamise kohta, misjonitöös maailma heaks?

2. Vestelge klassis selle üle, mida õpetab Piibel dieedi, alkoholi pruukimise, puhkuse jne kohta. Millised neid teemasid puudutavad põhimõtted leiad Piiblist? Nii palju kui sina tead, kuidas on tänapäeva teadus kinnitanud neid põhimõtteid? Kuidas on koguduseliikmed isiklikult saanud kasu selle järgimisest, mida Piibilil nende asjade kohta öelda on?

3. Klassis võtke aega liikmete külastamiseks, kes on haiged või rusetud meeleolus. Jagage nendega Piibli töotusi. Millisel praktilisel viisil saate samal ajal teenida neid ja aidata leevendada nende kannatusi?

10. õppetükk — 2. – 8. juuni

Piibel ja õnn

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Lk 21:36; Jh 8:32; 1 Kr 10:13; Fl 2:3; Kl 3:13; 1 Pt 3:15, 4:12-14; 1 Jh 1:4.

Meelespeetav tekst: „Varas ei tule muu pärast kui varastama ja tapma ning hukkama. Mina olen tulnud, et neil oleks elu ja kõike ülirohkesti” (Jh 10:10).

Juhtmõte: Piibel pakub meile vastused elu ühe kõige raskemini tabatava eesmärgi jaoks: õnn.

Igaüks soovib olla õnnelik, ometi teavad vähesed, kuidas see saavutada. Maailm pakub meile igat laadi ahvatlusi, mis töötavad õnne, kuid mis osutub lõpuks ikka olevat pealiskaudne, üürike ja tühi.

Kas saame me leida õnne selles patuses maailmas? Me saame, kuid ainult minnes tagasi kogu õnne Allika — Jumala — juurde. Valu, kannatus ja õnnetus on meie Jumalast lahusoleku tagajärg; järelkult ainult selle määrani, kui võrd me pöördume Tema juurde, saame leida õnne, mille järele me kõik igatseme, kuid mida see maailm iseenesest ei paku.

Sel nädalal vaatleme mõningaid õnne puudutavaid piibellikke põhimõtteid. Me keskendume, vähemalt vähestel päevadel, ka perekonnale, sest siit pärineb suur osa meie õnnest või viletsusest. Piibel esitab meile imelised põhimõtted, mis rakendatuna saavad kaitsta meie perekondi nii paljude asjade eest, mis kõik põhjustaksid ainult häda ja kannatusi. Ja hoolimata minevikust, hoolimata tehtud vigadest, mis on meid kurvastanud, või mida meie oleme teinud sellist, mis on teistele valu valmistanud, pakub Jumal oma Sõnas meile lootust, mis saab tuua paranemist ja õnne: „Nad tulevad Siionisse lauldes; igavene rõõm kroonib nende päid. Rõõmustus ja rõõm valdavad neid ja kurbus ja ohkamine põgenevad ära” (Js 35:10).

Elu — külluslikult

„Varas ei tule muu pärast kui varastama ja tapma ning hukkama. Mina olen tulnud, et neil oleks elu ja kõike ülirohkesti” (Jh 10:10).

Loe eelnev tekst. Mida Jeesus meile ütleb? Kuidas mõistame me mõtet „ülirohke” elu omamisest? Mida see sinu arvates sisaldab? Mida see ei sisalda?

Kõige selle alus, mida meie kristlastena usume ja loodame, on tõotus igavesest elust (1 Jh 2:25). Mida muud iganes Jeesus meie jaoks isegi praegu teeb — ilma selleta on kõik tühine (1 Kr 15:16-19).

Ometi ei puuduta kõik Jumala poolt meile Piiblis antud tõotused teist maailma; need ei kuulu kõik elu juurde uues taevas ja uuel maal, kus pole pattu, kannatust ja surma. Jumala Sõna töötab meile palju asju siin ja praegu — asju, mis saavad meid suuresti aidata, et mõista praegu, mida Jeesus mõtleb, rääkides meile „ülirohke” elu andmisest.

Otsi üles Jh 8:31; 1 Kr 10:13; Ef 2:8; 1 Pt 3:15 ja 1 Jh 1:4. Millised tõotused leiduvad neis? Mida pakuvad need meile selles elus, siin ja praegu?

Jumal armastab meid ja selle armastuse tõttu soovib Ta, et oleksime õnnelikud. Ta soovib meile parimat. Jumal on oma Sõna kaudu Iseennast meile ilmutanud ja on meile näidanud, mida Tema on valmis meie jaoks tegema, kui me vaid lubame Tal seda teha. Kui sageli oleme aga meie ise suurim takistus oma isikliku õnne teel.

Millised asjad sinu enda tegemises seisavad teel ees sinu „külluslikumalt” rõõmustamisele meile Jeesuse kaudu pakutava elu üle? Kui sa juba mõistad, mis need asjad on, kuidas saad sa neist vabaneda?

Rõõmustada Issanda ees

„Jumal lõi maa elupaigaks pühadele, õnnelikele olevustele.” AH 540. See õnn sai häiritud kahjuks patu läbi (1 Ms 3:16-18); ja mitte enne, kui patt lõplikult välja juuritakse, ei koge me täielikku õnne, millist saavad omada ainult patuta olevused patutus maailmas.

Muuseas, isegi selles patuses maailmas on Jumal hoolt kandnud vahendite eest, mille abil saame saavutada teatud määral õnne ja rahulolu ning rõõmu selles elus.

Millised töötused andis Jumal Iisraelile, mille täitumine sõltus loomulikult nende kuulekusest? 3 Ms 23:40; 5 Ms 12:7; 12:18; 16:11?

Uurimus uurimuse järel näitab, et mis puutub „õnnesse”, on neil, kes omavad usku Jumalasse, selleks paremad eeldused kui neil, kes elavad ilma usuta. Lõppude lõpuks, mõelgem, mida Sõna on meile kui kristlastele ilmutanud: meil on armastav, hoolitsev Jumal, kes armastab meid nii palju, et tuli alla maa peale, võttis enesele inimihu (Rm 8:3) ja selles ihus suri meie pattude eest (Rm 5:8) – ja selle surma tõttu on meile töötatud igavene elu uueksloodud maailmas (Ilm 21:1). Meil on lootus, et see elu ei ole kõik, mis olemas. Meil on Tema suurepäraseid töötused Tema alalisest juuresolekust meile (Mt 28:20), meie juhtimisest (Jh 16:13), meie aitamisest (Hb 4:16), meid mitte iial hülgamisest või mahajätmisest (Hb 13:5) jne. Pole ime, et peaksime olema õnnelikumad nendest, kes ei tea midagi neist töötustest.

Otsi üles 2 Ms 20:1-12; Õp 3:5; Lk 21:36; Fl 2:3; Kl 3:13; 1 Pt 4:1, 2 ja 2 Jh 1:5 ning pane tähele neis leiduvaid põhimõtteid. Kuidas lisaks igäüks neist omal moel midagi juurde meie õnnele praegu, kui me kuuletuksime neis öeldule? Küsi ka iseeneselt: Kui hästi püüan ma järgida neis tekstides mainitud põhimõtteid?

Perekond kui alus: I osa

Piibel ütleb, et maailm loodi Jumala Sõna läbi ja et Jumal lõi inimese enda sarnaseks (1 Ms 1:26, 27). Ta valmistas mehe ja naise, Ta õnnistas esimese abielu ja Ta tegi abielu perekonna aluseks. Ja nagu me kõik hästi teame, on tugev, püsiv perekond oluline komponent õnneliku elu kujundamisel.

Nagu Laulja ütleb: „Kui Jehoova ei ehita koda, siis ehitajad näevad selle kallal vaeva ilmaaegu” (L 127:1). Perekonnas saame me kogeda armastust ja õnne. Sel põhjusel väljendab Sõna selgesti: „Mis nüüd Jumal on ühte pannud, seda inimene ärgu lahutagu” (Mt 19:6).

Issand igatseb oma lapsi mõistvat, et abielludes on nad sõlminud lepingu olla ustavad teineteisele kuni elu lõpuni. Sõna selgitab ka, kuidas seda abielusuhet saab tugevdada: abielludes ainult teise usklikuga (2 Kr 6:14-16), olles täiesti truu teineteisele (Hb 13:4) ja osutades teineteise suhtes armastust ja lugupidamist (Ül 7:1-9). Perekond, mis peab kinni Jumala Sõnast, kogeb Tema käskide järgides rõõmu Tema ligiolekust.

Millised põhimõtted tugeva perekonna jaoks leiame järgnevais tekstides?

5 Ms 6:5-7 _____

Õp 31:30 _____

Gl 3:28, 29 _____

Ef 5:25 _____

Kuidas saate rakendada tekstides toodud põhimõtteid ja tugevdada oma isiklikke perekonnasuhteid? Mida saad sina teha, aitamaks parandada haavu, mis on tekkinud minevikus rikki läinud perekonnasuhetest?

Perekond kui alus: II osa

Perekond on kõige inimliku alus; selle aluse häving või isegi nõrgenemine toob endaga kaasa nii palju muu varisemise. Meie jaoks kristlastena on oluline, et me teeme kõik võimaliku kaitsmaks meie kodude pühadust (ja „kodu” hõlmab kõike meie elamisest omaette kuni olemiseni osa suurest perekonnast).

Vaata üle kümme käsku. Kui palju neist käskudest on otseselt seotud perekonna huvidega ja kuidas? Miks oleksid perekonnad tugevamad ja püsivamad kui kõiki neid käske järgitaks? Vt. 2 Ms 20:2-17.

Oluline külg perekonna elus käsitleb vastutust. Piibel ütleb, et iga inimene — mees, naine või laps — peab kandma vastutust valikute eest, mis nad teevad (2 Kr 5:10). Kui igaüks tunneb ja tunnustab oma vastutust, nagu Sõnas väljendatud, on perekonna sidemed suuresti tugevdatud. Sõna ütleb, et Aabraham käskis „oma poegi ja järeltulevat sugu hoida Jehoova teed” (1 Ms 18:9). Vanematele ütleb sõna: „Õpeta poisile teed, mida ta peab käima, siis ta ei lahku sellest ka mitte vanas eas” (Õp 22:6). Sõna manitseb ka vanemaid vältima kohtlemast oma lapsi viisil, mis põhjustab nende muutumise "araks" (Kl 3:21). Lastele ütleb Sõna: „Sa pead oma isa ja ema austama, et su elupäevi pikendataks sellel maal, mille Jehoova, Su Jumal, sulle annab” (2 Ms 20:12) ja: „Lapsed, kuulake oma vanemate sõna Issandas, sest see on õige” (Ef 6:1). Meestele ütleb Sõna: „Mehed, armastage oma naisi, nõnda nagu ka Kristus on armastanud kogudust ja on andnud iseene tema eest” (Ef 5:25) ja naistele: „Naised, olge allaheitlikud oma meestele, otsekui Issandale! Sest mees on naise pea, nõnda nagu ka Kristus on koguduse pea” (s. 22, 23).

Millised on sinu isiklikud vastutused sinu perekonna suhtes? Kui hoolega suhtud sa oma vastutustesse? Kas sa teed midagi sellist, mis võib kahjustada sinu perekonna õnne ja pühadust? Millised küljed sinu perekonnasuhetes vajavad parandamist?

„Mitte nõnda nagu maailm annab.”

Nagu oleme kogu nädala jooksul öelnud, armastab Jumal meid ja soovib meid olevat õnnelikud. Samal ajal tuleb meil meeles pidada, et me oleme patu, surma, kannatuse maailmas, hea ja kurja vahelise sõja keskmes olevas maailmas. Ja nagu kõigis sõdades, on ka seal kaotusi. Tegelikult oleme me kõik kannatanud selles sõjas ühel või teisel viisil. Järelikult, vaatamata paljudele töotustele, milliseid omame Piiblis – töotustele, mis pakuvad meile palju lohutust ja lootust – oleme me kõik määratud selles elus kannatama.

Mõttele Aabrahami, Taaveti, Jeesuse ja Pauluse elu üle. Kas iseloomustaksid neid „õnnelikena”? Kaitse oma vastust.

Üks olulisi asju järelemõtlemiseks on see, millisena me õnne mõistame. Jeesus ise annab teatava võtme, öeldes: „Rahu ma jätan teile; oma rahu ma annan teile; mina ei anna teile nõnda nagu maailm annab. Teie süda ärgu ehmu ja ärgu mingi araks” (Jh 14:27). Teisisõnu, meil tuleb mõista, et ilmalikud mõtted rahust või isegi õnnest ei ole sarnased piibellikele arusaamadele. Ilmalik õnn võib põhineda põgusatel ja ajalikel asjadel, mis omal ajal ja kohal võivad head olla. Kuid varem või hiljem kõik need asjad kaovad ja ehitada oma lootus ja õnn neile, tähendab ehitada liivale. Kristlase jaoks peab õnn rajanema millelegi sügavamale kui selle elu tüürikesed ja ebakindlad rõõmud. On oluline, et me saame kogeda neid asju ja ammutada neist palju rõõmu ja õnne; kuid meil tuleb hoida oma lootus seal, kus "koi ega rooste ei riku ja kus vargad sisse ei murra ega varasta" (Mt 6:20).

Loe Lk 10:20; Jh 14:27; Fl 3:7-11; 4:6-13 ja 1 Pt 4:12-14. Millised põhimõtted neis tekstides saavad aidata meil paremini mõista, mis tähendab olla „õnnelik” selles elus, isegi vältimatu kannatuse ja mure keskel? Niisiis, olles need lugenud, küsi endalt: „Kui hästi rakendan mina neid põhimõtteid oma isiklikku ellu?”

Edasiseks uurimiseks: Ellen G. White, *The Adventist Home*, „Factors That Make for Success or Failure”, pp. 77-96; „From the Marriage Altar”, pp. 97-128.

„See süütunne tuleb asetada Kolgata risti jalamile. Patususe tunne on mürgitanud elu allikad ja tõelise õnne. Nüüd ütleb Jeesus: „Pane see kõik minu peale; mina võtan sinu patu, mina annan sulle rahu. Ära hävita kauem oma enesest lugupidamist, sest mina olen ostnud sinu oma enese vere hinnaga. Sa kuulud mulle, mina tugevdan sinu nõrgenenud tahet; ma kõrvaldan su süümepiina patu pärast.” Siis pööra oma tänulik, ebakindlusest võbelev süda ja haara kinni sinu ette asetatud lootusest. Jumal võtab vastu sinu murtud siira südame. Ta pakub sulle tasuta andestuse. Ta teeb sulle pakkumise adopteerida sind oma armus oma perekonda ja kallis Jeesus juhib sind samm-sammult, kui sa vaid paned oma käe Tema omasse ja lubad Tal sind juhtida.” — Ellen G. White, *This Day With God*, p. 63.

„Jumala lapsed võivad rõõmutseda kõigist asjadest ja igal ajal. Kui tulevad mured ja raskused, võid sa rõõmu tunda, uskudes Jumala tarka eelhoolitsusse. Sa ei vaja teatavat lennukat õnnetunnet, vaid usu läbi võid sa hoida kinni töotustest ja laulda tänulaulu Jumalale. Kui Saatan sind kiusab, ära piuksata ühtki kahtluse või pimeduse sõna.” — Ellen G. White, *The Advent Review and Sabbath Herald*, Feb. 11, 1890.

Küsimused aruteluks:

1. Vestelge klassis terve õnne mõiste üle. Millised on teie õnne definitsioonid? Peaksime me lootma olevat õnnelik kogu aeg? Kui me ei tunne end õnnelikuna, kas on siis midagi valesti meie kõndimises Issandaga? Kuidas saab Saatan kasutada õnne kavala võttena meie petmiseks? Samal ajal, kuidas saab Jumal kasutada õnnetust vahendina inimesteni jõudmiseks?

2. Mida ütled sa kristlasele, kes tunnistab, et ta ei ole õnnelik? Millise nõuande annaksid sellele inimesele?

3. Vestelge klassis mõtte üle: Kas saab teatud inimene olla õnnelik Issandas, isegi kannatades Kristuse pärast?

11. õppetükk — 9. – 15. juuni

Igapäevane tarkus

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: L 19:8-15; 119:97-104; Õp 3:13-16; 30:8, 9; Mt 13:22; 16:26; Rm 12:17, 18; 13:1-4.

Meelespeetav tekst: „Ja et sina lapsest saadik tunned pühikirju, mis võivad sind teha targaks, õndsuseks usu kaudu, mis on Kristuses Jeesuses” (2 Tm 3:15).

Juhtmõte: Pühakiri varustab meid rohkesti tarkusega meie igapäevase elu jaoks.

Nagu uurinud oleme, on Piibel — kuigi tegeleb suurte üldise tähtsusega teemadega, nagu suur võitlus, Lutsiferi langemine ja Jeesuse surm ohvrina maailma pattude eest — ka raamat tõelisest tarkusest. Selles antakse meile juhendid igapäevaseks eluks. Samuti on Jumal andnud meile oma Sõna kaudu imelised põhimõtted, milliste järgimine ja neile kuuletumine omavad suure tähenduse selle suhtes, kuidas me elame, sest see mõjutab meie valikuid.

Oluline on, et seistes silmitsi valikutega — kas perekondlike või ühiskondlike suhete, töö, raha või juhtimise vastutuste osas — on meil jumalik juhtimine. Ja miks mitte? Jumal, kes teab, millal varblane langeb (Mt 10:29), hoolitseb endastmõistetavalt ka meie eest ja soovib meile parimat. Järelkult võime olla kindlad, et kui me oleme avatud Tema juhtimisele, kui oleme valmis avama Tema Sõna austuse, alistumise ja usuga, juhivad Tema meid.

Sel nädalal vaatleme lähemalt seda tarkust, mida jagab Jumal meile oma Sõna kaudu.

Tarkuse allikas

Igauks seisab iga päev silmitsi valikutega – otsustega, mis tuleb langetada. Nagu me kõik teame, tehakse iga päev ka valesid valikuid. Nende valikute südamikus on sageli isekus, sest langenud olenditena oleme me eelkõige isekad. Kui sageli põhjustavad meie valed otsused valu ja kannatusi meile endile ja teistele.

Tuleta meelde mõned sinu tehtud valed valikud ja nende kohutavad tagajärjed – mitte iseenele sõitlemiseks (on olemas andestus ja parandamine risti kaudu), vaid lihtsalt rõhutamiseks, et valed valikud võivad palju maksma minna.

Rõõmusõnum on, et Jumal on andnud oma Sõna kui valguse ja juhi meie, patuste, isekate olendite jaoks (L 119:105).

Piiblis leiame põhimõtted, mis saavad anda meile tarkust, mida vajame, et teha õigeid valikuid, eriti moraaliküsimustes.

Loe L 19:8-15; 119:97-104; Õp 3:13-16 ja Jh 17:17. Millised töötused ja põhimõtted neis tekstides saavad aidata meil õigesti teha olulisi moraalseid valikuid?

Üks asi on lugeda piibellikke põhimõtteid; täiesti teine asi on neid järgida. Nagu ütles laulja: „Nende pidamine toob suure palga” (L 19:12). Piiblis leiduv tarkus on rakendamatu kasutu. On suur hulk inimesi, kes piibellikke põhimõtteid tundes toimivad ometi neile vastupidiselt. Kristlastena ei vaja me üksnes teada, mida Piibel ütleb; meil on vaja õeldule kuuletuda. Ainult siis saame tõeliselt omada meile Jumala Sõna kaudu kättesaadavat tarkust. Tark inimene ei ole see, kes lihtsalt omab tarkust peas või kes suudab tsiteerida teksti teksti järel; tark on inimene, kes toimib meile Pühakirjas antud tõdede kohaselt.

Millised tähtsad otsused tuleb sul kohe-kohe teha? Kas oled nende otsuste langetamiseks Pühakirjast nõu küsinud? Mõtle hoolega läbi oma valikute tagajärjed. Millistele Piibli töötustele saad toetuda, püüdes teha oma valikute suhtes õiged otsused?

Ühiskondlik tarkus

Inimestena on meil oma eraelu, mis toimub kodus suletud uste taga; samal ajal oleme ka sotsiaalsed olendid, elades teatavas ühiskonnas koos teiste inimestega, kes ei jaga meiega meie privaatsust ega sõprust.

Tõepoolest ei ole me ainult privaatsed isikud, vaid ka ühiskondlikud kodanikud. Ka nendena võime leida Jumala Sõnast tarkuse, mil moel saame paremini elada oma erinevates kogukondades.

Ühes varasemas õppetükis vaatlesime, kuidas kuulekus kümnele käsule mõjutaks meie perekondlikke suhteid. Loe need uuesti (2 Ms 20:1-17) ja küsi eneselt, kuidas nende põhimõtete järgimine aitab kaasa samuti ka paremate ühiskondlike suhete tekkeks.

On arvestatud, et sajandite jooksul on inimkond jõustanud rohkem kui 32 miljonit seadust, kõik püüdega reguleerida inimese tegevust. Sageli neid seadusi muudetakse ja tühistatakse, selleks et neid ajakohastada. Nii ei ole kümne käsuga; põhimõtted nende taga on muutmatud ja igavesed – põhimõtted, mis suudavad meid juhtida nii meie era kui ka ühiskondlikus elus.

Piibel annab meile tarkuse elada parimal viisil kodanikena suurema kogukonna sees. Pühakiri varustab meid põhimõtetega, milliste järgimine saab muuta meid paremateks kodanikeks ja paremateks tunnistajateks Issanda jaoks ühiskondlikul areenil.

Millise tarkuse leiad Jr 29:7; Rm 12:17, 18; 13:1-4; 1 Pt 2:13, 14, 17, mis aitab meid ühiskonnas paremini toimida? Milliseid teisi tekste suudad meenutada? Lugeses neid salme, küsi iseeneselt: kuidas olen ma kõige paremini võimeline kohaldama need sõnad ühiskonnale, milles ma elan.

Tarkus töökohal

Pühakiri tunnustab inimtöö vajadust. Adam ja Eeva said kohe peale nende loomist käsu harida ja hoida Eedeni aeda (1 Ms 2:15). Isegi peale patu sissetungi (1 Ms 3:17-19), määrati töötamine olemaks õnnistuseks inimkonnale (Kg 3:22). Pealegi on Piiblis kirjas Pauluse õpetus, et kui inimene keelduks töötamast, poleks tal mingit õigust süüa (2 Ts 3:10). Jeesus oli umbes 30 aastane, kui Ta ühiskondlikus elus nähtavale ilmus (Lk 3:23) ja Piibel ütleb, et inimesed tundsid Teda puusepana (Mk 6:3).

Me teame, et kuuletumine Jumala tahtele on seotud kuuletumisega Tema kirjutatud Sõnale. Kui me elame Jumala Sõna järgi, täidame me Tema tahtet. Aga samal ajal kui Piibel kajastab Tema üldist tahtet, on Tema tahe meie elu jaoks eriline. Kuigi Issand esitab üldised põhimõtted selle kohta, kuidas elada, võime me kasutada neid põhimõtteid juhtimaks meid meie elu spetsiifilisematel aladel nagu näiteks meie töös.

Arvestades, et Piibel kõneleb inimeste vajadusest töötada ja et töötamine on inimolevuste peamine tegevus, ei ole mingi üllatus, et Piibel annab meile tarkuse töö suhtes.

Milliseid põhimõtteid toodud tekstides saab kohaldada meie töö olukorraga?

Kg 9:10 _____

Mt 25:14-30 _____

Gl 6:4 _____

Kl 3:23, 24 _____

Piibel osutab mõningatele hea töötaja erilistele hoiakutele ja omadustele, mis hõlmavad aja õiget kasutamist (Mt 25:14-28), usinust (Õp 12:24), ausust ja austust autoriteedi vastu (Ef 6:5, 6). Kõige olulisem: me peaksime olema ausad kõigis oma suhetes kas töötajana või tööandjana (Õp 11:1).

Millega heitled sa oma ametis enim, vähemalt mis puutub piibellike põhimõtete järgimisse? Mis on sinu heitluste põhjus? Milliseid otstarbekaid valikuid saad sa teha, et paremini järgida töösse puutuvaid piibellikke põhimõtteid?

Piibel ja jõukus

„Vaesust ega rikkust ära mulle anna, toida mind aga vajaliku leivaga, et ma küllastudes ei hakkaks salgama ega ütleks: „Kes on Jehoova?” või et ma vaeseks jäädes ei hakkaks varastama ega patustaks oma Jumala nime vastu” (Õp 30:8, 9).

Loe eelnev tekst. Milline tarkus siin saab aidata meil mõista raha ja rikkuse teemat?

Ikka ja jälle loeme Piiblist, kui ohtlik võib rikkus olla Issanda järelkäijate vaimulikule heaolule. Issand oma jumalikus ettenägelikkuses nägi muistse Israeli saabuvat ärataganemist, kui Ta ütles: „Nad söövad, nende kõhud saavad täis ja nad rasvuvad” (5 Ms 31:20; vt ka 5 Ms 32:15) ja selles seisundis pöörduvad nad ära Temast ja teenivad teisi jumalaid. Samal ajal räägib Piibel loidusest ja laiskusest, mis võivad viia vaesuseni, mis omal viisil saab viia patu ja laostumiseni. Mõlemat lõksu tuleb vältida.

Loe Mt 13:22; 16:26 ja 1 Tm 6:10. Mida ütlevad need tekstid rikkuse võimalike ohtude kohta?

Raha võib teha inimestega imelikke asju. Olenemata sellest, kui palju varandust inimene kogub, ei näi iial olevat küllalt – erinevalt toidust, veest või puhkusest. Mõnikord, tõepoolest, mida rikkamad inimesed on, seda ahnemaks nad muutuvad. Pühakiri annab meile siiski põhimõtted, mis saavad aidata meil paremini mõista, mil moel peaksime suhtuma rahasse ja jõukuse kogumisse. Varandust igatsedes on oluline meeles pidada, et lõpuks ainus kestev varandus on „varandus taevas” (Mk 10:21).

Mida sinu arvates mõtleb Piibel, rääkides „varandusest taevas”? Mis on see varandus taevas, kuidas me selle saame ja kuidas saab sellele keskendumine aidata kaitsta meid liigse varanduse kogumise lõksude eest siin maa peal?

Tark juhtimisoskus

Vaadakem näkku tõsiasjale: Selles praegu eksisteerivas maailmas on alati koht ja roll üht või teist laadi juhtidele.

Õnnetuseks näevad juhi kohale tõusnud inimesed selles sageli võimalust iseeneste teenimiseks, mõtlemata inimestele, keda nad juhivad. Piibel toob näiteid isetutest ja edukatest juhtidest nagu Mooses, kuid samuti ohtlikest ja ebamoraalsetest juhtidest nagu kuningas Heroodes.

Loe Mt 20:25-27. Milline tähtis juhtimise põhimõte tõuseb esile neist salmidest?

Vaatle Mt 20:28. Kuidas ilmutas Jeesus seda juhi omadust, teenides teisi oma isiklikus elus? Mida saame Tema eeskujust enda jaoks ammutada?

Robert Greenleafi sõnade kohaselt on teeniv juht see, kes on esmalt teenija. „See algab loomuliku tundeaga, et tahetakse teenida ja seda kõigepealt. Seejärel äratab teadlik valik soovi juhtida. Erinevus ilmutab end teenija poolt ilmutatud hooles — esmalt kindlaks tegemises, et teiste inimeste tähtsaimad vajadused saaksid rahuldatud. Parim test on: kas need teenitavad kasvavad isiksustena; kas nad, olles teenitud, muutuvad tervemaks, targemaks, vabamaks, iseseisvamaks, tõenäolisemalt ise muutumas teenijaiks?” — *The Power of Servant Leadership*, p. 4.

Kui kõik juhid möödunud 2000 aasta jooksul oleksid järginud Jeesuse juhtimisstiili — kui erinev oleks võinud olla inimkonna ajalugu!

Loomulikult esineb juhte, kes on valmis teenima, vähe ja harva. Kuid kristlastena peaksime me olema esirinnas, et näidata kuidas nimelt seda teha saab.

Oled sina mingit laadi juhi rollis? Kui oled, siis kui hästi kajastad sa tänases osas avaldatud juhtimise põhimõtet? Kui palju motiveerib sind isekus ja võimuiha, vastupidiselt soovile teenida?

Edasiseks uurimiseks: Ellen G. White, *Testimonies to Ministers*, „How Shall We Search the Scriptures?” pp.105-111; „Dig Deeper”, p. 119: „Practical Instruction in Labor”, pp. 308-318.

„Piibel sisaldab kõiki inimestele vajalikke põhimõtteid, et olla kõlblik nii selle kui ka tulevase elu jaoks. Ja neid põhimõtteid võivad mõista kõik.” — Ellen G. White, „Kasvatus”, lk. 116.

„Need, kes uurivad Piiblit, peavad nõu Jumalaga ja toetuvad Kristusele, on võimelised toimima targasti igal ajal ja igasugustes tingimustes. Head põhimõtted nähtuvad tegelikus elus.” — 5T 43.

„Piibel avab tõe sellises lihtsuses ja täielikus kohandatuses inimsüdame vajadustele ja igatsustele, mis on hämmastanud ja võlunud enim arenenud meeli, samal ajal kui see võimaldab ka alandlikel ja harimatutel taibata päästmise teed. Ja ometi, need lihtsalt esitatud tõesed haaravad nii kõrgeid, nii kaugeleulatuvaid, nii lõpmatult väljaspool inimdõistust olevaid teemasid, et me suudame neid vastu võtta ainult seetõttu, et Jumal on need meile avaldanud.” — Samas, lk 700.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas saab ustavus kümwise maksimise ja annetuste andmine aidata meid kaitsta ahnuse ohu eest?

2. Kui tõsiselt otsime me oma otsuste tegemisel tarkust Piiblist? Kõnelge klassis selle üle, kuidas seda praktiliselt teha saame. Tooge mõned näited: Kas peaksin selle inimesega abielluma? Kas peaksin võtma selle töökoha? Kas peaksin kolima? Kuidas saad leida Piiblist vastused neile erinevatele küsimustele? Kas saame?

3. Vestelge juhtimise küsimuse üle ja selle üle, kui kerge on juhtidel muutuda isekaks ja kasutada oma võimu isekatel eesmärkidel. Millised on mõne klassiliikme kogemused selles valdkonnas? Mida oled õppinud sellist, mis võiks olla kasuks teistele?

12. õppetükk — 16. – 22. juuni

Kasvamine Sõna läbi

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mt 22:37, 38; Gl 2:20; 5:14; Ef 4:14, 15; Hb 4:2; 5:12-14.

Meelespeetav tekst: „Me ei jää enam väetimaiks lasteks ... Me kasvame kõigis asjus selle sisse, kes on Pea, Kristus” (Ef 4:14, 15, NIV).

Juhtmõte: Piibel mängib määrava tähtsusega rolli meie vaimulikus kasvamises.

Piibel teeb selgeks, et meie elu koos Kristusega ei lõpe pöördumise päeval. Vastupidi — kui inimesed annavad iseendid täielikult Kristusele, alustavad nad täiesti uut elu, täiesti uut eksistentsi (Rm 6:4). Selle asemel, et värskel kristlasel tuleks töötada päästmise saavutamiseks, nagu teistes usundeis, on ta juba täiuslik ja vastu võetud Jumalas. Ja kuna ta juba on päästetud, hakkab kristlane elama elu, mis ilmutab ja peegeldab seda päästmist. Kindlasti päästetakse meid usu läbi, kuid millise usu? Usu, mis väljendub elus, kus ilmneb pühendumine Jeesusele Kristusele.

Keskne meie uue elu jaoks Kristuses on vaimulik kasvamine. Kristlastena ei saa me jääda paigale. Me oleme alalises muutumise protsessis, et paremini peegeldada Jeesuse Kristuse kuju. Ja oluline kogu kasvamise protsessis on Jumala Sõna, mis näitab meile, kuidas ja miks peame me „kasvama meie Issanda ja Õnnistegija Jeesuse Kristuse armus ja tunnetuses” (2 Pt 3:18).

Sel nädalal uurime, mida tähendab kasvada Kristuses, ja näeme Jumala Sõna keskset rolli selles kasvamises.

Vajadus kasvada

Kui Nikodeemus läks öösel Jeesuse juurde ja küsis, kuidas omada igavest elu, vastas Jeesus otsekohe, öeldes, et me vajame uuesti sündimist (Jh 3:3,4). See tingimus näitab, et kristlik elu algab beebina. Kuna kristliku elu algust kirjeldatakse uuesti sündimisena ja värsket usklikku peetakse beebiks Kristuses, on iga kristlase jaoks oluline kogeda hoolitsust ja omada võimalust kasvada vaimuliku küpsuseni.

Peetrus kutsus usklikke üles „kasvama meie Issanda ja Päästja Jeesuse Kristuse armus ja tunnetuses” (2 Pt 3:18). Varem, peale uussünni näite kasutamist (1 Pt 1:23), õhutas Peetrus neid, kellele ta kirjutas, ihaldama „Sõna piima”, mille läbi nad pidid kasvama (1 Pt 2:1-3).

Loe Hb 5:12-14. Mida ütleb Paulus siin vaimuliku kasvamise kohta? Kuidas määratleb ta vaimuliku ebaküpsuse ja kuidas vastandab ta selle vaimulikule küpsusele?

2 Kr 7:1 osutab Paulus, et Jeesuse vastuvõtmine ei ole meie vaimuliku elu lõpp vaid algus. Vaja on kasvada. „Pühitsuse täiustamine” tähendab viia see lõpule. Ka kirjas efeslastele manitses ta Kristuse järgijaid elama nende kutsumise väärilist elu (Ef 4:1).

Sõnast nähtub, et kuigi meid päästetakse usu läbi, kuigi meie vastuvõtmine Jumala poolt rajaneb Jeesuse õiguse meie omaks arvamisel armust üksnes usu läbi, on kristlik elu vaimulik ja moraalne edasiliikumine. Meil tuleb muutuda — ja paremuse poole; meil tuleb peegeldada ikka enam ja enam Jumala iseloomu (vt 1 Pt 1:14-16).

Vaata üle oma elu kristlasena, kuitahes kaua see ka kestnud on. Millistes oma elu valdkondades oled kogenud rohkem vaimulikku kasvamist ja küpsust? Millised on nõrgemad valdkonnad? Püüdes areneda kristlikus elus — miks ei pea sinu päästelootus tuginema mitte sinul enesel vaid ainult Jeesusel ja Tema õiguse teenetel?

Kasvamine usus

Heebrea 3. ja 4. peatükis kõneles Paulus Iisraeli lastest, kes peale Egiptusest lahkumist olid rännanud kõrbes 40 aastat. Ometi on kõige tähendusrikkam see, mida ütles Paulus nende kohta Hb 4:2.

Loe Hb 4:2. Milline oli Iisraeli laste probleem? Milline oluline element neil puudus?

Vastuse muudab murelikuks asjaolu, et sel põlvkonnal oli nii palju tõendeid Jumala juhtimisest. Vaata üle väljamineku lugu ja nendega kõrbes toimunu. Jumal tegi ime ime järel, alates Punase mere lõhenemisest kuni igapäevase mannaga varustamiseni. Ja ometi puudus neil usk!

Milliseid õppetunde usu kohta, selle omamise tähtsuse kohta saame ammutada sellest aruandest? Vt Hb 3:12.

Väga sageli mõtlevad inimesed, et kui neil oleks rohkem tõendeid, kasvaks nende usk Jumalasse. Kuid see ei toimi sel moel. Usk või selle puudumine ei ole mõistuslik seik ega isegi märkide ja imede küsimus. See on südame asi. Me saame kasvada usus ainult sel määral, kui võrd me alistame oma südame ja hinge Issandale. Me kasvame usus ainult usu rakendamise kaudu; me saame kasvada usus ainult selle määran, kuidas me uurime Jumala Sõna avatud südamega õppimaks Temalt.

Jumal on usu Allikas, kuid meil tuleb Teda usaldada. Usk kasvab ainult Jumala Sõna õppimise kaudu (Rm 10:17), kuid meil tuleb võtta aega ja teha jõupingutusi selle uurimiseks. Mida enam me Issandale pühendunud südame ja mõistusega seda uurime, seda enam õpime tundma oma armastavat Jumalat. Ja mida rohkem me Teda tunneme, seda rohkem me armastame ja usume Teda. Mida rohkem me suudame Teda uskuda, seda rohkem teeme me Tema tahtmist. Jumala Sõna uurimine on absoluutselt oluline, kui tahame, et meie usk kasvab.

Üks kristlusest loobunud õpilane tunnistas hiljem: „Kui ma oleksin jätkanud Piibli lugemist, selle uurimist ja ellurakendamist, ei oleks ma tõenäoliselt oma usku kaotanud.” Kui kallihinnaline on sinu usk sulle? Sa võid teada vastust sellele lihtsale küsimusele: kui hoolega kaitsed ja hoiad sa seda usku?

Kasvamine armastuses

Pühakiri ütleb, et me peame armastama Jumalat kõigest oma südamest, hingest ja meelest ning armastama oma ligimest nagu iseennast. Me peame armastama oma vaenlasi ja oma kaasusklikke. Need on Jumala käsud ja neid ei ole alati kerge täita, sest me oleme olemuselt isekad patused, kes armastavad iseennast üle kõige muu. Kui sa kedagi armastad, on selleks tavaliselt keegi, kes ka sind armastab. Kuid Pühakiri ütleb, et sellest ei piisa (Mt 5:44). Et olla võimeline armastama mitte ainult neid, kes lihtsalt sind ei armasta, vaid ka neid, kes on su vaenlased – see nõuab kasvamist Issandas.

Loe 1 Kr 13:8. Mida rõhutab siin Paulus? Miks on see punkt nii tähtis? Mida räägib see meile armastuse tähtsuse ja jõu kohta? Vaata ka Mt 22:37, 38; Gl 5:14; 1 Jh 3:14; 4:7, 8, 16.

Sõna „armastus” kasutatakse nii sageli, et on kerge kaotada silmist selle tegelikku tähendust. Piibellikud eeskujud näitavad, et armastus on pigem midagi, mida teeme, kui lihtsalt mingi emotsioon. Pühakiri räägib armastusest hoiaku ja tegudena (1 Kr 13). Armastus ajendab meid tegutsema. Piibel annab meile näite selle kohta, mis tõeline armastus tegelikult on: „Sellest me oleme ära tundnud Jumala armastuse: Jeesus Kristus jättis oma elu meie eest” (1 Jh 3:16). Et armastada sellel tasandil, on meil vaja jätta tahaplaanile oma õigused, huvid ja valud; ja me suudame seda ainult Jumala väe läbi, ainult juhul, kui me kasvame Temas ja Ta armus.

Kui sageli sa oled eksinud – eksinud teoloogia ja doktriinide suhtes, eksinud teiste inimeste motiivide suhtes! Ja ometi ei eksi armastus iial; see tähendab: mis tahes vigu me teeme, ei saa me iial eksida, kui me teisi armastame. Me võime teha miljon viga, kuid armastus ei saa iial olla üks neist, kuna meid kästakse armastada isegi oma vaenlasi. On raske kujutleda, milline mõju oleks meie tunnistusel, kui kõik, kes tunnistavad Kristuse nime, armastaksid Kristuse kombel.

Mõtle oma äsjastele suhetele inimestega, kellega sageli kokku puutud. Mida räägivad sinu teod su armastusest nende vastu, kui üldse? Mida räägivad need teod su vajadustest õppida rohkem selle kohta, kuidas armastada nii nagu Jumal sooviks meid armastavat?

Kasvamine Kristuses

Loe Ef 4:14, 15. Kuidas kirjeldab Paulus siin kasvamist Kristuses?

Arvestades, et Piibel on meie lõplik autoriteet kõigis doktriinides, kui oluline on siis Sõna uurimine, selleks et kasvada Kristuses. Ainult Sõna ja selle õpetuse tundmise kaudu saame olla kaitstud „inimeste pettemängu” eest.

Ometi ei piisa ainult Piibli lugemisest. On vaja sellele kuuletuda. Meil on vaja järgida selle õpetust, muidu ei too see meis esile mingit muutust. Kuuletumise läbi, püüdlamise läbi sarnaneda Kristusele meie sõnades, tegudes ja isegi meie mõtetes, kasvame me Temas.

Paulus kirjutas roomlastele, et meid on kutsutud olema Kristuse sarnased (Rm 8:28, 29) ja see peaks olema igal viisil võimalik, eriti meie mõtetes (2 Kr 10:5), sest kui meie mõtted on õiged, on seda ka meie sõnad ja teod ja hoiakud. Hoides puhta oma südame, on puhtad ka meie sõnad ja teod.

Loe Gl 2:20. Milline oluline element meie kasvamise võimalusest Issandas siin avaldatakse?

Me ei saa iial kasvada Kristuses, kristliku küpsuseni, ilma enda minast loobumata. Paulus ütleb, et ta on risti löödud, et Jeesus võiks temas elada. Me ei pea kauem järgima liha tujusid ega kirgi, vaid pigem Jumala käske. Meie otsused ei rajane enam ainult meie mõtlemisel; pigem on Kristus nüüd meie elu Issand ja meie teod peaksid ilmutama Tema valitsemist meis. See alistumine on päevast päeva toimuv protsess, mis peab olema osa meie kõndimisest Kristusega. Sel momendil, mil hakkame lubama „minal” valitseda, lamab patt ukse ees – ja patt viib surma.

Millised on mõned sinu isiklikud kogemused Kristusele alistumisest? Mis toimub? Kuidas sa end tunnend? Millised on tulemused? Mida oled õppinud sellest, mida võiksid jagada teistega, kes taotlevad sama kogemust? Jagage oma vastuseid klassis.

Kasvamine Vaimus

Jeesus rääkis Nikodeemusele, et „keegi ei või Jumala riiki pääseda, kui ta pole sündinud veest ja Vaimust” (Jh 3:5). Sündimine veest tähendab ristimist ja sündimine Vaimust on pöördumine, mis tähendab, et Püha Vaim tuleb meisse vaimuliku sünni hetkel. Nagu beebil on vaja kasvada, nii on vaja kasvada Vaimus ka värskest ristitud liikmel. „Kui tema, tõe Vaim, tuleb, siis ta juhatab teid kõigesse tõtte” (Jh 16:13). See tähendab, et Vaimul on väga tähtis roll juhtimaks iga kristlase kõigesse tõesse, tuletades meile kõike meelde, mida Piibel ütleb, sest tõde on Jumala Sõna (Jh 17:17). Vaimu osa on ka anda meile märku meie vaimuliku olukorra suhtes (vt Jh 16:8).

Kuna me kasvame kristlikus elus, on meil vaja kasvada Vaimus. Kasvamine Vaimus tähendab, et me oleme üha enam tundlikud Tema juhtimisele; me tunneme, et Ta räägib meiega, sest me tunneme Jumala sõna ja Vaim juhhib meid Sõna juurde.

Kuidas saame me Vaimus kasvada? Loe toodud tekstid. Millised vaimulikuks kasvamiseks vajalikud põhimõtted neis leiduvad?

- Mt 5:6 _____
 Gl 3:11 _____
 Gl 5:16 _____
 2 Tm 3:15 _____
 1 Pt 3:11 _____
 1 Jh 1:9 _____

Luuka 11:13 teeb Jeesus selgeks, kui hõlpsasti kättesaadav on Püha Vaim neile, kes Teda soovivad. Ometi ei sunni Jumal end kunagi meile peale. Ta on näidanud meile, kes Ta on ja mis Ta meie heaks teinud on. Meil endil tuleb oma südames teha igapäevased valikud — usu, kuulekuse, alistumise, ülestunnistamise valikud — see võimaldab meil kasvada armus ja Vaimus või juhhib meid igavese hävingu suunas.

Kas sinu elus on midagi, mida sa loed või vaatad või teed, mis võiks vähendada sinu tundlikkust Püha Vaimu mõjule? Miks mitte lasta Pühal Vaimul just praegu veenda sind selles, mida peaksid nende asjade suhtes ette võtma? Lõppude lõpuks, mida kauem sa ootad, seda raskemaks muutub isegi Tema hääle tähelepanemine.

Edasiseks uurimiseks: Ellen G. White, „Tee Kristuse juurde”, peatükk „Kasvamine Kristusesse”, lk. 51-58.

„Selle vaimuliku elu Looja on nähtamatu. Meetodeid, mille abil seda elu edasi antakse ning säilitatakse, ei ole võimalik inimliku teaduse abil täpselt seletada. Ometi tegutseb Vaim alati kooskõlas kirjutatud Sõnaga — nii looduses kui ka vaimuliku elu valdkonnas. Füüsilist elu hoitakse pidevalt alal jumaliku väe läbi — mitte otsese ime abil, vaid nende õnnistuste kasutamise teel, mis meile kättesaadavaks on tehtud. Niisamuti säilitatakse ka vaimulikku elu nende vahendite kasutamise teel, mida Jumal meie käsutusse on andnud. Kui Kristuse järelkäija tahab kasvada täieks meheks „Kristuse täiuse täisea mõõtu mööda” (Ef 4:13), peab ta sööma eluleiba ning jooma õnnistuse vett. Ta peab valvama, paluma ja töötama, pöörates kõigis asjus tähelepanu Jumala juhistele Tema Sõnas.” — Ellen G. White, „Apostlite teod”, lk. 185.

„Mõistuse ja eluviiside arendamise tööd võidakse viia edasi täiuslikkuse suunas. Kui need, kes tunnistavad tõde, ei kasuta praegu oma eesõigusi ja võimalusi kasvamaks täieks meheks või naiseks Kristuses Jeesuse, ei ole nad mingiks auks tõe, ei mingiks auks Kristusele.” — Ellen G. White, Testimonies for the Church, vol. 4, pp. 358, 359.

Küsimused aruteluks:

1. Milliseid praktilisi samme saad astuda, et aidata teisi koguduseliikmeid, kes püüavad kasvada Issandas, kuid tunnevad end rusutuina, sest ei märka progressi. Millist lootust ja nõu saad neile pakkuda?
2. Vaadake klassis üle teie vastused kolmapäevase osa lõpu küsimusele. Mida saate õppida üksteise kogemustest Jumalale alistumises?
3. Millised on mõned suurimad takistused, millega seisame silmitsi vaimuliku kasvamise küsimuses? Millised tegurid teie kultuuris töötavad vastu vaimulikule kasvamisele? Mis on sinu kaitsjad nende tegurite vastu?

13. õppetükk — 23. – 29. juuni

Jumala Sõna püsib

Hingamispäeva pealelõuna

Selle nädala õppeaine: Mi 6:8; Jh 3:14-17; 10:10; Rm 4:21; Ef 2:8; Fl 4:7; 2 Pt 3:9.

Meelespeetav tekst: „Sest kõik liha on nagu rohi ja kõik tema hiilgus nagu rohu õieke; rohi kuivab ära ja õieke variseb maha, aga Issanda Sõna püsib igavesti” (1 Pt 1:24, 25).

Juhtmõte: Piibel on asjakohane meie jaoks tänapäeval.

Paljud muistsed tekstid on veel olemas –kõik Egiptuse Surnute Raamatust, Ugarite Kezeti legendist Aristotelese, Epictetuse ja Julius Caesari kirjutisteni. Kuid ükski neist ei oma sellist mõju, jõudu ja autoriteeti, mida on omanud Piibel ja omab veel tänapäevalgi.

Jah, Jumala Sõna püsib, isegi kosmosesüstikute, kõrge resolutsiooniga televisiooni, mobiiltelefonide ja sülearvutite maailmas. Ja seetõttu, hoolimata paljudest edusammudest teaduses ja tehnoloogias, kunstis ja kultuuris, oleme me üha inimolevustena heitlemas samade küsimustega, millega on heidelnud inimesed algusest peale. Küsimused elu, surma, õnne, tervise, moraali, perekonna kohta — need jäävad oma olemuselt muutmatuiks üle aegade. Ja Piibli vastused neile jäävad samuti oma olemuselt muutmatuiks.

Sel nädalal, selle kvartali viimasel nädalal, vaatleme lähemalt seda, miks Jumala Sõna püsib.

Jumala Sõna tänapäeval

Paljude inimeste jaoks ei oma Piibel tänapäeval tähtsust. Nende põhjendused, kuigi erinevad, võib kokku võtta järgnevalt: 1) see raamat on nii vana; 2) see raamat tuli suhteliselt väikeselt inimgrupilt, juutidelt; 3) maailm on väga erinev selle raamatu kirjutamise päevast, nii et see ei saa kuidagi olla enam asjakohane.

Kuidas vastaksid sa neile väidetele?

Probleemi nende argumentidega saab taandada üheks eelduseks, millele need (argumendid) rajatakse. Kui keegi arvab, et Piibel on üksnes inimlik raamat, koostatud ainult inimeste poolt, et väljendada nende endi kultuuri- aateid, siis see argument kehtiks.

Meie aga kristlastena hülgame selle eelduse. Me usume, et Piibel on Jumala Sõna; me usume, et Looja Jumal on rääkinud meile Piibli kaudu. Me usume, et Ta on ilmutanud oma tahet kogu inimkonnale selle Raamatu kaudu. Et see kirjutati kaua aega tagasi või kirjutati väikese inimgrupi poolt või kirjutati tänasest tohutult erinevas maailmas — kõik see ei muuda asja, kui me usume, et Jumal on rääkinud meile Piibli läbi.

All on mõned tekstid, mis osutavad Piiblis leiduvatele küsimustele. Kui neid loed, küsi endalt, 1) millistele küsimustele on osutatud ja 2) kui olulised on need küsimused meile tänapäeval?

Mi 6:8 _____
 Jh 10:10 _____
 Jh 17:3 _____
 Ap 17:31 _____
 Fl 4:7 _____

Mõtle iga toodud teema üle; kui meil ei oleks Piiblit, millised vastused oleks küll meil neile küsimustele? Mõtle sellele, kui erinev oleks su elu, kui oleksid jäetud ilma Piiblis meile pakutud juhtimisest, lootusest ja töötustest. Mida saad sa teha, ei aidata muuta Piiblis sulle pakutava sinu jaoks reaalsemaks?

Jumala igavene plaan

„Jehoova nõu püsib igavesti, tema südame mõtted põlvest põlve” (L 33:11).

Milline selles tekstis leiduv tähtis põhimõte aitab meil mõista Piibli paikapidavust tänapäeval?

Millised on Jumala südame kavatsused? Vt Jh 3:14-17; 1 Tm 2:4; 2 Pt 3:9.

Piibel on tänapäeval asjakohane seetõttu, et selles avaldatakse Jumala plaanid; lunastusplaan on meile teatavaks tehtud Sõna läbi ja see päästmine kehtib kõikide inimeste jaoks kõigis sugupõlvedes. „Inimsüdamel on palju kavatsusi, aga Jehoova nõu saab teoks” (Õp 19:21).

Jumal on igavene Jumal (5 Ms 33:27); Tal on igavene kuningriik (Tn 2:44); Tema poolt Piiblis meie jaoks väljendatud tahe ei ole aja möödudes muutunud, sest Tema ei muutu iialgi: „Jeesus Kristus on seesama eile, täna ja igavesti” (Hb 13:8). „Ja sa rullid nad kokku nagu mantli, nagu kuue ja nad muudetakse; aga sina oled seesama ja sinu aastad ei lõpe” (Hb 1:12).

Kindel, ajad muutuvad, kultuurid muutuvad, hoiakud muutuvad ja inimesed muutuvad. Muutus on elu tegur; me näeme seda kõik endi ümber. Kuid Jumal ise ja Tema kavatsused meie jaoks jäävad samaks.

Järelilikult ei tähenda see midagi, et Piibel kirjutati palju sajandeid tagasi või erinevas kultuuris. Mis loeb, on see, et Jumala armastus meie vastu ja Tema soov meid päästa jääb samaks läbi kõigi aegade.

Niisiis on Piibli saladus see: see on tänapäeval oluline seetõttu, et selle lehekülgedel ilmutatud Jumal on tänapäeval oluline.

Mõtle kõigi toimuvate muutuste üle kas sinu isiklikus elus või maailmas su ümber või mõlemas. Vaata, kui palju ebakindlust on kõikjal. Mida tähendab kõige selle keskel sulle see, et Jumala armastus meie vastu ja plaan meie päästmiseks iial ei muutu? Millise lootuse ja kindluse saad ammutada sellest olulisest tõest?

Igavene rist

Võib-olla kõige tähendusrikkam põhjus, miks Piibel on tänapäeval nii tähtis, on see, et see on Jumala valitud abinõu ilmutamiseks meile kõige olulisema tõe: Jeesus suri ristil ja tõusis üles hauast. Seni kui seda suurt tõe meile õpetatakse, mis loeb see, kui vana Piibel on või kes selle kirjutas või millistes olukordades? Mis loeb, on see, et selle kaudu on Jumal meile ilmutanud suure päästmise tõe Jeesuse läbi – tõe, mis kestab läbi kogu igaviku, kaua pärast selle vana maa kadumist ja uue loomist. Järelikult, seni kui Jumala sõna ilmutab meile Kristust ja Teda kui ristilöödud, ei lõpe selle asjakohasus meie langenud maailma jaoks kunagi.

Otsi üles järgmised tekstid. Millised sõnumid on neis meie jaoks? Neid lugedes küsi endalt: Kui mitte Piiblist, kust mujalt õppinuks ma siin õpetatud tõesid?

Js 65:17 _____

Mt 24:30 _____

1 Kr 6:3 _____

2 Kr 5:21 _____

Ef 2:8 _____

1 Ts 4:16 _____

1 Tm 1:15 _____

Tt 1:2 _____

Hb 2:14 _____

Ilm 20:14 _____

Ilm 21:4 _____

Lähtudes neist tekstidest, kirjuta välja meile siin esitatud stsenaarium. Vaatle, mida meile Piiblis on ilmutatud. Siin on meile antud töötused. Miks peaks see meist igähele nii palju tähendama? Jagage oma vastused klassis hingamispäeval.

Murdumatud tóotused

„Kiidetud olgu Jehoova, kes on andnud rahu oma Iisraeli rahvale, nõnda nagu ta on ütelnud! Ainustki sõna ei ole langenud tühja kõigist ta häist sõnust, mis ta oma sulase Moosese läbi on rääkinud” (1Kn 8:56).

Jumala Sõna kestab igavesti, sest Tema tóotused ei jää täitumata. Erinevalt inimeste lubadustest, mida sageli murtakse, peab Jumal omi alati.

Loe Rm 4:21. Milline lootus on siin meie jaoks? Kuidas oled sa kogenud selle teksti paikapidavust?

Loe Jh 16:33. Milline eriline tóotus on siin meie kõigi jaoks? Kuidas oled kogenud selle tóotuse reaalsust oma isiklikus elus?

Loe Mt 28:20. Mil moel oled kogenud selle tóotuse reaalsust?

Jumal on andnud meile ka oma tóotused igavese elu (Jh 3:15), palvele vastamise (Mt 7:7), piiramatute õnnistuste (Mk 9:23), takistuste kõrvaldamise (Lk 17:6), vaimuliku täiuse (Jh 6:35), päästmise (Rm 1:16), kiusatustes aitamise (Hb 2:18) ja võidu kohta (Jh 4:7). „Neis tóotustes jagab Kristus meile oma armu ja väge. Need on lehed puult, mis on „terviseks rahvastele.” Ilm 22:2. Vastuvõetuna, omastatuna on need iseloomu tugevuseks, innustuseks ja elu ülalhoidmiseks. Miski muu ei saa omada sellist tervendavat jõudu” — Ellen G. White, *The Ministry of Healing*, p. 122.

Milliste tóotuste täitumist sa üha ootad? Kuidas saad oodates kinni hoida Issandast lootuses ja usalduses?

Piibel püsib

Läbi ajaloo on inimesed esitanud ennustusi Piibli paratamatu hinguselemineku kohta, selle peagi pimedusse hääbumise kohta ning et seda vaadatakse ainult huvitava ajaloolise reliikviana minevikku vajunud ajastust ja nii edasi...

Kui valed on need ennustused olnud!

Loe Mt 24:35. Kuidas, teatud mõttes, ennustasid need Jeesuse sajandeid tagasi öeldud sõnad, et Piibel on olemas isegi lõpupäevil?

Lisaks katsetele hävitada Piibel vägivalla läbi, on hingevaenlane püüdnud kasutada teadust, filosoofiat ja kõrgemat kriitikat juurimaks välja Piibli mõju. Ja ometi usuvad tänapäeval miljonid ja miljonid inimesed Piiblisse Jumala Sõnana ja püüavad toetuda selle töötustele ja elada selle käskude kohaselt. Kas peaks see olema üllatav? Loomulikult mitte! Lõppude-lõpuks nagu meile on öeldud: „Rohi kuivab ära, õieke närtsib, aga meie Jumala sõna püsib igavesti” (Jh 40:8).

Muuseas, vastavalt Ühinenud Piibliseltsidele: „19. sajandi alguses oli Pühakiri kättesaadav vaid 68 keeles. Tänapäeval on Piibel kättesaadav mitte vähem kui 2303 keeles, kusjuures terve Piibel on tõlgitud vähemalt 405 keelde ja Uus Testament 1034 keelde. Lisaks sellele on Piibli osi tehtud kättesaadavaks 864 keeles.” (Vt. www.biblesociety.org).

Loe 1 Pt 1:24, 25. Arvesta, et need sõnad kirjutati umbes 2000 aastat tagasi. Milline sõnum on siin meie jaoks tänapäeval? Kuidas peaksid need sõnad aitama meil uskuda Piiblisse, selle töötustesse ja hoiatustesse?

Piibel püsib nüüd ja igavesti. Küsimus on: Mida on see korda saatnud meie elus? See Sõna võib olla meie riulitel, meie laudadel ja isegi meie peas, kuid lubamata sellel asuda meie südamesse — mida head see teeb? Vaatle oma elu. Mida ütleb see sulle suhtumise kohta püsivasse Sõnasse?

Edasiseks uurimiseks: Ellen G. White, „Suur võitlus”, peatükk „Pühakiri on kaitsekiibiks”, lk. 460–467.

„Ent Jumalal on maa peal rahvas, kes peab Piiblit ja ainult Piiblit kõikide õpetuste mõõdupuuks ja reformide aluseks. Õpetatud meeste hinnanguid, teaduslike järeldusi, kiriklike nõukogude tõekspidamisi ja otsuseid, mis on niisama arvukad ja vastuolulised kui uskkonnadki, mida nad esindavad, enamuse arvamust — mitte midagi neist ega neid tervikuna ei tuleks pidada tõendiks seisukoha võtmisel ühegi usupunkti poolt ega vastu. Enne mingi õpetuse või eeskirja vastuvõtmist peaksime nõudma selle toetuseks kindlat tõendit: „Nõnda ütleb Issand.” — Ellen G. White, „Suur võitlus”, lk. 461.

„Kristuse rist on lunastatute uurimisaineks ja lauluks läbi kogu igaviku. Austatud Kristuses näevad nad ristilöödud Kristust. Nad ei unusta kunagi seda, et Tema, kelle vägi lõi ja hoidis ülal loendamatud maailmad ääretus ilmaruumis, Jumalast armastatu, taeva Majesteet — Tema, keda keerubid ja hiilgavad seeravid vaimustatult austasid — alandus selleks, et tõsta üles langenud inimene; et Ta kandis patu süüd ja häbi ning et Ta läks nii kaugele, et Isa varjas Tema eest oma palge, kui kadunud maailma hädad murdsid Ta südame ja kustutasid Tema elu Kolgata ristil. Tõsiasi, et kõigi maailmade Looja, kõigi inimeste Kohtumõistja, pani kõrvale oma au ja alandas ennast armastusest inimeste vastu, äratav pidevalt universumi imetluse ja austuse.” — Samas, lk. 505.

Küsimused aruteluks:

1. Vestelge klassis oma vastuste üle teisipäevase osa lõpu küsimustele. Mida saate õppida üksteiselt?

2. Koguduse perekonnana — millistes valdkondades oleks teil vaja suurema täpsusega rakendada Piiblis leiduvaid põhimõtteid? Kuidas saate klassis aidata kogudusel mõista selle kitsaskohti ja siis aidata sel saavutada kõrgem tase?

3. Vestelge küsimuse üle Piibli tütustest, mis veel täituma peavad, või mis näivad, nagu need ei saaks täituda – vähemalt mitte nii, nagu meile meeldiks. Näiteks: keegi palvetas haige sõbra või abikaasa või lapse pärast, kes ei paranenud. Kuidas aitame me üksteisel maadelda raskusega nendes olukordades Jumala Sõna valgelt ja hoida kinni tütustest, mis me selles omame?